

ЗАКОН ЗА АКЦИЗИТЕ (*)

(„Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 108/19, 143/19, 225/19, 275/19, 77/21, 57/22 и 209/23)

[*] Со овој закон се врши усогласување со: 1. ДИРЕКТИВА НА СОВЕТОТ 2008/118/ЕЗ од 16 декември 2008 во врска со општите аранжмани за акцизи и укинување на Директивата 92/12/ЕЕЗ; 2. ДИРЕКТИВА НА СОВЕТОТ 2003/96/ЕЗ од 27 октомври за реструктурирање на рамката на Заедницата за одданоочување енергетски производи и електрична енергија; 3. ДИРЕКТИВА НА СОВЕТОТ 92/83/ЕЕЗ од 19 октомври 1992 за усогласување на структурите на акцизи на алкохол и за алкохолни пијалаци; 4. ДИРЕКТИВА НА СОВЕТОТ 92/84/ЕЕЗ од 19 октомври 1992 за усогласување на стапките на акцизи на алкохол и за алкохолни пијалаци; 5. ДИРЕКТИВА НА СОВЕТОТ 2011/64/ЕУ од 21 јуни 2011 за акцизната структура и акцизните стапки кои се однесуваат на преработен тутун; 6. РЕГУЛАТИВА НА КОМИСИЈАТА (ЕЗ) Бр. 31/96 од 10 Јануари 1996 за потврда за ослободување од акциза; 7. ДИРЕКТИВА 2006/79/ЕЗ на Советот за даночно ослободување при увоз на мали испораки на добра од некомерцијален карактер од трети земји; 8. ДИРЕКТИВА НА СОВЕТОТ 2007/74/ЕЗ за ослободување од данокот на додадена вредност и акциза на добра увезени од лица кои патуваат од трети земји и 9.ДИРЕКТИВА НА СОВЕТОТ 95/60/ЕЗ од 27 Ноември 1995 за фискални обележувачи на гасно масло и керозин.

ПРВ ДЕЛ

ОПШТИ ОДРЕДБИ

ГЛАВА 1

ОСНОВНИ ПОИМИ

Област на примена

Член 1

(1) Со овој закон се уредуваат акцизите за добрата подлежни на акциза (во понатамошниот текст: акцизни добра), во поглед на начинот на настанување, пресметување и плаќање на акцизите на акцизното подрачје на Република Северна Македонија (во понатамошниот текст: акцизно подрачје), правата и обврските на акцизните обврзници и надлежниот царински орган во врска со акцизните добра, вклучувајќи ја постапката за надзор и следење на движењето на акцизните добра.

(2) Одредбите од овој закон со кои се уредуваат постапките на производство, преработка, складирање и движење на акцизните добра во услови на акцизно одложување, не се применуваат за акцизните добра кои во согласност со царинските прописи се ставени во посебни постапки.

(3) Царинскиот орган е единствен надлежен орган за спроведување на одредбите од овој закон и на прописите донесени врз основа на овој закон.

Акцизни добра

Член 2

Акцизни добра согласно одредбите од овој закон се:

- 1) алкохол и алкохолни пијалаци;
- 2) тутунски производи и
- 3) енергенти и електрична енергија.

Подлежност на акциза

Член 3

- (1) Акцизните добра наведени во член 2 од овој закон се подлежни на акциза со нивното производство на акцизното подрачје или со нивниот увоз на акцизното подрачје.
- (2) Акцизните добра наведени во член 2 од овој закон се подлежни на акциза со нивното внесување на акцизното подрачје.

Подрачје на примена

Член 4

- (1) „Акцизно подрачје“ е територијата под суверенитет на Република Северна Македонија (во согласност со Уставот на Република Северна Македонија).
- (2) „Земја-членка“ и „територија на земјата-членка“ е територија на секоја земја-членка од Европската Унија за која важи Спогодбата за Европската Унија, со исклучок на трети територии.
- (3) „Унија“ и „територија на унијата“ се териториите на земјите-членки како што е дефинирано во став (2) на овој член.
- (4) „Трета земја“ е секоја земја или територија за која не важи Спогодбата за Европската Унија.
- (5) „Трети територии“ се:
 - териториите кои се дел од царинското подрачје на Унијата, наведени во член 5 од Договорот за функционирање на Европската Унија;
 - териториите кои не се дел од Царинското подрачје на Унијата: островот Хелголанд, Подрачјето Бусинген, Цеута, Мелила, Ливињо, Кампионе д'Италија и италијанскиот дел на езерото Лугано и
 - планината Атос.
- (6) Според овој закон движењето на акцизните добра:
 - во Кнежевството Монако или од него, се смета дека е движење на акцизни добра во и од Република Франција;
 - во Сан Марино или од него, се смета дека е движење на акцизни добра во и од Италијанска Република;

- во суверените зони на Обединетото кралство Акротира и Декела или од нив, се смета дека е движење на акцизни добра во и од Кипар;
- на островот Ман или од него, се смета дека е движење на акцизни добра во и од Обединетото кралство и
- во Јунгхолц и Мителберг (Клаинес Валсертал) или од нив, се смета за движење на акцизни добра во и од Сојузна Република Германија.

Дефиниции

Член 5

Поимите употребени во овој закон го имаат следното значење:

- 1) Лице е правно или физичко лице;
- 2) Постапка на акцизно одложување е постапка која се применува на производство, преработка, складирање, прием и испраќање на акцизни добра или движење на акцизните добра, во која настанувањето на акцизата е одложено, а акцизните добра не се ставени во посебни постапки во согласност со царинските прописи;
- 3) Акцизен склад е одобрено место во кое акцизните добра се произведуваат, преработуваат, складираат, примаат или испраќаат во постапка на акцизно одложување од страна на одобрен држател на акцизен склад, во рамките на неговата дејност, под услови утврдени од надлежен царински орган;
- 4) Држател на акцизен склад е секое лице кое има акцизна дозвола издадена од надлежен царински орган и на кое му е одобрено во рамките на својата дејност да произведува, преработува, складира, прима и испраќа акцизни добра во постапка на акцизно одложување;
- 5) Повластен корисник на акцизни добра е лице, на кого му е издадено одобрение од надлежен царински орган, со можност да набавува и употребува акцизни добра за повластени цели без плаќање акциза;
- 6) Место на повластено користење е простор и/или простории кои ги користи повластениот корисник на акцизни добра во кои се сместени акцизни добра кои што повластениот корисник ги набавил за потребите на својата регистрирана дејност, без плаќање на акциза;
- 7) Производство е процес во кој од неакцизно добро се добива акцизно добро, вклучувајќи и вадење на акцизни добра од почва;
- 8) Преработка е процес во кој едно акцизно добро се преработува во друго акцизно добро;
- 9) Електронски административен документ (е-АД) е електронски документ креиран во Системот за движење и контрола на акцизни добра во постапка на акцизно одложување;
- 10) Поедноставен придружен административен документ (пп-АД) е документ за движење на акцизни добра во рамки на Европската унија кои се пуштени во промет во една земја-членка, а се наменети за употреба во друга земја-членка за комерцијални цели;

- 11) Упростен административен документ е документ одобрен од страна на Царинската управа кој ги содржи податоците потребни за идентификација на акцизните добра кои се предмет на движење во постапка на акцизно одложување помеѓу два акцизни склада на ист држател;
- 12) Увоз на акцизни добра е внесување на акцизни добра во царинското подрачје на Република Северна Македонија освен ако тие добра по внесувањето на царинското подрачје се ставени во посебни постапки, како и пуштање на акцизните добра од посебните постапки во согласност со царинските прописи;
- 13) Внесување на акцизни добра е секое внесување во Република Северна Македонија од територијата на друга земја-членка освен од трети територии;
- 14) Посебни постапки се постапките уредени со царинските прописи, а кои се однесуваат на царинскиот надзор на кој подлежи стоката, како што се: транзит, кој опфаќа надворешен и внатрешен транзит, складирање, кое опфаќа складирање во царински склад и слободни зони, специфична употреба, која опфаќа привремен увоз и крајна употреба, преработка, која се состои од внатрешна и надворешна преработка (увоз за облагородување и извоз за облагородување);
- 15) Регистриран примач е лице, овластено од страна на надлежниот орган на земјата-членка на одредиштето, во рамките на својата дејност, да прима акцизни добра во постапка на акцизно одложување од друга земја-членка;
- 16) Регистриран испраќач е лице овластено од надлежните органи на земјата-членка на увоз, во рамките на својата дејност и под услови утврдени од тие органи, само да испраќа акцизни добра во постапка на акцизно одложување по нивното пуштање во слободен промет во согласност со царинските прописи;
- 17) Номенклатурата на Царинската тарифа е номенклатура согласно Законот за Царинска тарифа и
- 18) Надлежен царински орган е Царинската управа на Република Северна Македонија.

Однос спрема други закони

Член 6

- (1) За сите прашања што не се уредени со овој закон, се применуваат одредбите од Законот за даночната постапка и Законот за општата управна постапка.
- (2) За сите прашања на увоз и извоз на акцизни добра кои не се уредени со овој закон, се применуваат одредбите од Царинскиот закон.

Вид на давачка

Член 7

Акцизите се јавна давачка и се приход во Буџетот на Република Северна Македонија.

ГЛАВА 2

НАСТАНУВАЊЕ НА АКЦИЗА

Настанување на акциза

Член 8

(1) Акциза настанува во моментот на пуштање на акцизните добра во промет на акцизното подрачје.

(2) Под пуштање во промет се подразбира:

1) секое напуштање на акцизното добро од постапката на акцизно одложување, вклучувајќи и незаконско напуштање;

2) секое чување на акцизно добро надвор од постапка на акцизно одложување и за кое нема увид или евиденција дека е платена акцизата или кога акцизното добро е набавено на незаконски начин;

3) секое производство на акцизно добро, вклучувајќи и незаконско производство, надвор од постапка на акцизно одложување и

4) секој увоз на акцизно добро, вклучувајќи и незаконски увоз, доколку акцизното добро веднаш по увозот не е ставено во постапка на акцизно одложување.

(3) За пуштање во промет не се смета целосно уништување или неповратно губење на акцизните добра кои биле во постапка на акцизно одложување или во постапка на повластено користење, ако е непосредно поврзано со природата на акцизните добра, поради непредвидливи околности, виша сила или со одобрение од надлежен царински орган. Акцизните добра се сметаат за неупотребливи кога се целосно уништени или неповратно изгубени и кога не можат повеќе да се користат како акцизни добра. Како непредвидлива околност се смета настан кој довел до целосно губење на акцизните добра.

(4) Акциза настанува и за акцизни добра кај повластен корисник од членот 49 од овој закон, ако се користат спротивно на целта за која се наменети согласно одобрението од член 52 од овој закон.

(5) Акциза настанува и кога ќе се утврди губење или кусок на акцизни добра, освен во случаите на губење или кусоци настанати во постапка на акцизно одложување или постапка на повластено користење, кога држателот на акцизниот склад или повластениот корисник ќе докаже дека се резултат на непредвидливи околности, виша сила, или кога губењето или кусокот се настанати во текот на производство, преработка, складирање или движење на акцизните добра и е непосредно поврзано со природата на акцизното добро.

(6) Акциза настанува и во моментот кога регистрираниот или повремено регистрираниот примач ќе ги прими акцизните добра испратени во постапка на акцизно одложување.

(7) Акциза настанува и во моментот кога акцизните добра кои се пуштени во промет и за кои е платена акцизата во друга земја-членка се примаат и се чуваат во Република Северна Македонија за комерцијални цели согласно член 39 став (1) од овој закон.

(8) Акциза настанува во моментот на доставување на акцизните добра на акцизното подрачје со износ на акциза која се применува на денот кога настанала акцизата, кога акцизните добра се пуштени во промет во друга земја-членка, а се примени во Република Северна Македонија од страна на лицето од член 43 став (2) од овој закон.

(9) При увоз на акцизни добра на акцизното подрачје се применуваат царинските прописи, доколку поинаку не е уредено со овој закон, во поглед на настанувањето и пресметувањето на

акцизата, определувањето на акцизниот должник, роковите за плаќање, враќањето и дополнителното плаќање на акцизата, како и за акцизната постапка.

(10) Нормираните износи за загуба на акцизните добра како резултат на самата природа на добрата се уредени согласно прописите од областа на данокот на добивка.

Акцизен обврзник

Член 9

(1) Акцизен обврзник е лицето кое има обврска да плати акциза во случаите на:

1) пуштање на акцизните добра од постапка на акцизно одложување од членот 8 став (2) точка 1) од овој закон:

- држателот на акцизен склад, регистрираниот примач или било кое друго лице кое пушта акцизни добра или во чие име акцизните добра ја напуштаат постапката на акцизно одложување или било кое лице кое е вклучено во незаконско пуштање на акцизните добра од акцизен склад и

- во случај на неправилности при движењето на акцизните добра во постапка на акцизно одложување утврдени во член 32 став (6) и член 33 став (6) од овој закон, акцизен обврзник е држателот на акцизен склад, регистрираниот испраќач, или било кое лице кое го гарантирало плаќањето на акцизата согласно член 35 од овој закон и било кое друго лице кое учествувало во неправилното напуштање на акцизните добра од постапката на акцизно одложување и кое знаело или можело да знае за неправилностите за време на напуштањето на акцизните добра од постапката на акцизно одложување;

2) чување на акцизни добра од член 8 став (2) точка 2) од овој закон:

- лицето кое ги чува акцизните добра и
- било кое лице вклучено во чувањето на акцизни добра;

3) производство на акцизни добра од член 8 став (2) точка 3) од овој закон:

- лицето кое произведува акцизни добра надвор од постапка на акцизно одложување и
- во случај на незаконско производство било кое лице вклучено во незаконското производство на акцизни добра;

4) увоз на акцизни добра од член 8 став (2) точка 4) од овој закон:

- лицето кое ги пријавува акцизните добра или во чие име тие акцизни добра се пријавуваат при увозот и
- било кое лице кое е поврзано со незаконски увоз на акцизни добра;

5) користење на акцизните добра од член 8 став (4) од овој закон спротивно на целта за која е издадено одобрението за повластен корисник на акцизни добра, акцизен обврзник е имателот на одобрение за повластен корисник на акцизни добра од член 49 од овој закон;

6) губење или кусок на акцизни добра од член 8 став (5) од овој закон, акцизен обврзник е држателот на акцизен склад, повластениот корисник или секое лице кое не може да докаже

дека губењето или кусокот е непосредно поврзано со природата на акцизното добро или настанале како резултат на непредвидливи околности или виша сила;

7) зголемување на акцизата на алкохол од член 76 од овој закон, акцизен обврзник е производителот, увозникот и дистрибутерот на алкохол и алкохолни пијалаци кои на денот на зголемување на акцизата имаат на залиха алкохол и алкохолни пијалаци со платена акциза;

8) зголемување на акцизата и/или зголемување на малопродажната цена на тутунските производи од член 89 од овој закон, акцизен обврзник е производителот, увозникот и овластениот дистрибутер на производителот или увозникот и

9) зголемување на акцизата на енергентите и електричната енергија од член 104 од овој закон, акцизни обврзници се производителот, увозникот, трговецот на големо и трговецот на мало и сите останати лица кои произведуваат енергенти надвор од постапка на акцизно одложување за енергенти од член 94 од овој закон, и акцизните обврзници од членовите 105, 108 и 111 од овој закон.

(2) Освен за случаите утврдени во став (1) на овој член, за акцизен обврзник се смета и:

1) регистрираниот и повремено регистрираниот примач во случаите од членот 8 став (6) од овој закон;

2) лицето кое ги доставува или ги чува акцизните добра наменети за достава во Република Северна Македонија, а за кои е платена акцизата во друга земја-членка или лицето на кое му се доставени добрата во Република Северна Македонија во случаите од член 8 став (7) од овој закон и

3) даночниот застапник за продажба на далечина од членот 44 од овој закон, ако акцизата настанала во Република Северна Македонија во случаите од член 8 став (8) од овој закон.

(3) Доколку повеќе лица се одговорни за плаќање на акцизата, за плаќањето одговараат солидарно.

(4) Акцизниот обврзник кој има намера да врши дејност поврзана со акцизни добра се регистрира во електронски Регистар на акцизни обврзници, кој се води од страна на надлежниот царински орган.

(5) Министерот за финансии ја пропишува содржината на електронскиот Регистар од став (4) на овој член.

Акцизен период и акцизна декларација

Член 10

(1) Акцизен период е еден календарски месец во кој настанала акцизата, освен ако поинаку не е уредено со овој закон.

(2) Акцизниот обврзник од членот 9 од овој закон е должен да поднесе акцизна декларација и да ја плати акцизата за секој акцизен период во рок од 15 дена по истекот на секој календарски месец, доколку поинаку не е уредено со овој закон.

(3) Акцизната декларација се поднесува кај надлежниот царински орган во електронска форма.

(4) Држателот на акцизен склад поднесува акцизна декларација во рокот од став (2) на овој член и тогаш кога не настанала акциза за соодветниот акцизен период.

(5) Регистрираниот примач поднесува акцизна декларација во рокот предвиден од став (2) на овој член, и тогаш кога не настанал акцизен долг за соодветниот акцизен период.

(6) Во случај на престанување на важењето на акцизната дозвола од член 16 став (3) од овој закон, држателот на акцизен склад е должен да ги заврши сите постапки кои произлегуваат од акцизната дозвола, вклучувајќи и попис на акцизните добра, во роковите предвидени за секоја поединечна активност. Поднесувањето на акцизната декларација и плаќањето на акцизата се вршат во рок од 30 дена од денот на престанувањето на важењето на акцизната дозвола, освен во случај на стечај или ликвидација.

(7) Рокот од став (6) на овој член може да биде продолжен до завршувањето на постапката на движење на акцизните стоки на територијата на Европската Унија.

(8) Акцизната декларација од став (6) на овој член покрај пресметаниот износ на акцизата за акцизниот период кога акцизната дозвола престанала да важи, ја содржи и акцизата која се плаќа за сите акцизни добра за кои истата не е платена, а кои се чуваат во складот после престанување на важноста на дозволата, како и за акцизните добра испратени од складот, а кои се во постапка на акцизно одложување, чие доставување до одредиштето, а во случаите на извоз чие изнесување надвор од акцизното подрачје, не е потврдено до денот на престанување на важењето на акцизната дозвола. Висината на акцизата за акцизните добра кои се чуваат во складот се пресметува со примена на акцизните стапки и износи кои се во важност на денот на престанувањето на важноста на дозволата, а за испратените акцизни добра, стапките и износите кои важат на денот на испраќање. Во случаите ако доказот дека акцизните добра се доставени на нивното одредиште се добие еден ден после престанувањето на важност на дозволата, акцизниот обврзник може во рок од три години од датумот на испраќање на добрата, да поднесе барање за враќање на повеќе платената акциза за количината на акцизни добра доставени до нивното одредиште или извезени надвор од акцизното подрачје.

(9) Ако држателот на акцизен склад за акцизните добра кои се на залиха, во околности на постапка на стечај или ликвидација престане да работи, поднесувањето на акцизната декларација и плаќањето на акцизата се врши во рок од 30 дена од продажбата на акцизните добра.

(10) Доколку во постапката на стечај или ликвидација не дојде до продажба на акцизните добра од став (9) на овој член, држателот на акцизен склад не смее да пристапи кон поделба на истите и да ги отстапи на доверителите за намирување на обврските, без да поднесе акцизна декларација и да ја плати акцизата најдоцна до денот на отстапувањето.

(11) Во случај на престанување на важење на одобрението за регистриран примач од член 27 од овој закон, поднесувањето на акцизната декларација и плаќањето на акцизата се вршат во рок од 10 дена од денот на бришењето од електронскиот Регистар на одобренија за регистрирани примачи. Во акцизната декларација се наведува акцизата која треба да се плати за акцизните добра кои биле примени од друга земја-членка пред денот на бришење од Регистарот од член 27 став (8) од овој закон, при што се применуваат акцизните стапки и износи кои се во сила на денот на прием на добрата.

(12) Во случај на престанувањето на важење на одобрието за регистриран испраќач од член 29 од овој закон, поднесувањето на акцизната декларација и плаќањето на акцизата се вршат во рок од 10 дена од денот на бришењето од електронскиот Регистар на одобриенија за регистрирани испраќачи. Во акцизната декларација се наведува акцизата која треба да се плати за акцизните добра чие доставување до одредиштето не е потврдено до денот на бришење од Регистарот од член 29 став (7) од овој закон. Висината на акцизата се пресметува врз основа на акцизните стапки и износи кои се применуваат на денот на испраќање на добрата. Во случај после бришење на одобрието на регистрираниот испраќач од електронскиот Регистар на одобриенија за регистрирани испраќачи да биде добиен доказ дека акцизните добра се доставени до одредиштето во постапка за акцизно одложување, акцизниот обврзник може во рок од три години од датумот на испраќање на добрата, да поднесе барање за надомест или враќање на повеќе платената акциза за количината на добра доставени до нивното одредиште или извезени надвор од акцизното подрачје.

(13) Во случај на престанување на важење на одобрието за повластен корисник од член 49 од овој закон, повластениот корисник е должен да поднесе акцизна декларација и да ја плати акцизата во рок од 15 дена од денот на престанувањето на важењето на одобрието. За пресметката на акцизата, се применуваат акцизните стапки и износи кои се во сила на денот на престанување на важноста на одобрието.

(14) По исклучок на став (2) на овој член, лицата кои не се регистрирани во електронскиот Регистар на акцизни обврзници, а поседуваат, произведуваат, тргуваат, складираат, чуваат, преработуваат акцизни добра стануваат акцизни обврзници и веднаш поднесуваат акцизна декларација и плаќаат акциза најдоцна во рок од пет дена од прифаќањето на акцизната декларација согласно посебните одредби кои се однесуваат за наведените акцизни добра од овој закон.

(15) Во случај на увоз плаќањето на акцизата се врши согласно царинските прописи.

(16) Исправка на акцизна декларација се врши по поднесено барање до надлежниот царински орган во рок од пет години од датумот на поднесената акцизна декларација.

(17) По исклучок на став (16) на овој член, рок на исправка на пријавената количина на акцизни добра во акцизната декларација е три месеци, при што обврзникот доставува дополнителна акцизна декларација со изменети податоци, а надлежниот царински орган по извршена проверка, врши исправка на декларацијата.

(18) Во случај од став (16) на овој член, за утврдена помала акциза од пријавената се врши пребивање на повеќе платената акциза или враќање на акцизата по поднесено барање.

(19) Во случаите од ставовите (16) и (17) на овој член, за утврдена повисока акциза од пријавената, акцизниот обврзник врши доплата на разликата на акцизата во рок од 15 дена од исправката на декларацијата.

(20) Министерот за финансии ги пропишува содржината, начинот на пополнување и поднесување на акцизната декларација и потребната документација.

Пресметка на акциза

Член 11

(1) Акцизниот обврзник ја пресметува и ја плаќа акцизата во согласност со пропишаната акцизна основица и пропишаната акцизна стапка и износ, кои се во важност на денот на настанување на акцизата, доколку со овој закон не е поинаку уредено.

(2) Во случај акцизните добра да се изгубени и кога не може да се утврди датумот на нивното губење, висината на акцизата се пресметува според акцизната стапка и износ кои се во сила на денот на утврдување на губењето.

(3) Во случај на увоз на акцизни добра, акцизата ја пресметува надлежниот царински орган кој ја спроведува постапката на царинење во согласност со царинските прописи.

Случаи на утврдување акциза од надлежен царински орган

Член 12

(1) Производството, преработката, складирањето, движењето и употребата на акцизни добра се предмет на надзор и контрола на надлежниот царински орган.

(2) Надлежниот царински орган ќе ја утврди акцизата за соодветниот акцизен период, ако:

- 1) акцизниот обврзник не поднесе акцизна декларација во пропишаните рокови;
- 2) акцизата не е правилно пресметана, или не одговара на вистински настанатата акциза и
- 3) при надзор и контрола се утврди дека евиденцијата на акцизниот обврзник е нецелосна или содржи неточни податоци, а акцизниот обврзник во определениот рок не ги отстранил неправилностите.

Издавање и чување на документи

Член 13

(1) Држателот на акцизен склад е должен за секое пуштање на акцизни добра во промет да издаде фактура или друг документ од кој се гледа испораката на акцизни добра.

(2) Во случаите на враќање на платената акциза од член 47 и член 98 од овој закон, документите за продажба на акцизни добра мора да го содржат износот на платената акциза.

(3) За акцизните добра испорачани за повластено користење, на фактурата или документот од кој се гледа испораката на акцизни добра треба да се наведе бројот и датумот на одобрението за повластен корисник на акцизни добра.

(4) Фактурата односно документот од кој се гледа испораката на акцизни добра се изготвуваат во два примерока. Првиот примерок се доставува на примателот на акцизни добра, додека вториот примерок се чува во сопствената евиденција.

(5) Акцизните декларации, фактурите и другите документи, кои се издаваат врз основа на овој закон, како и деловните книги, се чуваат најмалку пет години од истекот на календарската година на која се однесуваат истите.

Враќање или неплаќање на акцизата

Член 14

(1) Без да се нарушат одредбите со кои се уредени акцизните добра алкохол и алкохолни пијалаци, тутунски производи и енергенти и електрична енергија од овој закон, на барање на акцизниот обврзник акцизата не се плаќа или се враќа, за докажливо оданочени, а неискористени акцизни добра кои:

- 1) се внесуваат во акцизен склад;
- 2) се уништуваат под царински надзор и
- 3) се извезуваат од акцизното подрачје.

(2) Во случаите од став (1) точка 1) на овој член, право на враќање на акцизата имаат држателите на акцизен склад кои ја платиле акцизата, а во случаите од став (1) точки 2) и 3) на овој член, право на враќање на акцизата имаат држателите на акцизен склад или увозниците кои ја платиле акцизата.

(3) Барање за враќање на акцизата се поднесува до надлежниот царински орган најдоцна во рок од 12 месеци од денот кога е платена акцизата.

(4) По исклучок од став (3) на овој член, на лицата од член 47 од овој закон, акцизата им се враќа согласно рокот од член 47 став (11) од овој закон.

(5) Министерот за финансии ги пропишува начинот на враќање на акцизата и содржината на барањето од став (1) на овој член.

ГЛАВА 3

ПОСТАПКА НА АКЦИЗНО ОДЛОЖУВАЊЕ

Акцизно одложување

Член 15

(1) Настанувањето на акцизата се одложува кога акцизните добра се произведуваат, преработуваат, примаат и складираат во акцизен склад и кога во постапка на акцизно одложување се испраќаат во согласност со условите уредени со овој закон.

(2) Настанувањето на акцизата се одложува и за акцизните добра увезени во согласност со царинските прописи, ако добрата непосредно после завршувањето на царинската постапка се испраќаат во акцизен склад.

Акцизен склад и акцизна дозвола

Член 16

(1) Добрата подлежащи на акциза за кои акцизата не е платена мора да се произведуваат, преработуваат, примаат, складираат и испраќаат во акцизен склад.

(2) Акцизен склад претставува еден или повеќе меѓусебе поврзани заградени површини или простории кои претставуваат технолошка целина и каде држателот на акцизен склад, произведува, преработува, складира, прима или испраќа добра подлежащи на акциза во постапка на одложување на акцизата и кој треба да биде јасно обележан и физички одделен од останатите површини или простории.

(3) Лицата кои имаат намера да произведуваат, преработуваат, примаат, складираат и испраќаат добра подлежатни на акциза во постапка на акцизно одложување треба да поседуваат акцизна дозвола.

(4) Министерот за финансии ја пропишува содржината на акцизната дозвола.

Член 17

Акцизен склад за производство и преработка на акцизни добра

(1) Во акцизниот склад може да се произведуваат или преработуваат само акцизни добра и споредни производи кои во себе содржат акцизни добра. Доколку при производството и преработката на акцизни добра настануваат споредни производи кои не се акцизни добра или кои во својот состав не содржат акцизни добра, нивното чување во акцизниот склад е дозволено само со претходно одобрување од надлежен царински орган.

(2) Освен дејствата од став (1) на овој член, во акцизниот склад дозволено е да се вршат и други дејства поврзани со акцизните добра само со претходно одобрување од надлежен царински орган.

(3) Во акцизниот склад може да се наоѓаат само оние производи, сировини и полупроизводи кои се потребни за производство или преработка на акцизни добра.

(4) Во еден акцизен склад може да се произведува и преработува само една група на акцизни добра.

Акцизен склад за складирање на акцизни добра

Член 18

(1) Во акцизниот склад држателот може да складира повеќе групи на акцизни добра, под услов да бидат физички одделени и да биде овозможена прегледност по групи, видови и трговски назив на акцизните добра.

(2) Чување на други производи кои не се акцизни добра во акцизниот склад е дозволено само со претходно одобрување од надлежниот царински орган во случаите кога се неопходни за производство на акцизните добра.

(3) Во акцизен склад може да се складираат акцизни добра на орган на државна управа на Република Северна Македонија согласно прописите од областа на задолжителни нафтени резерви.

Технички услови за опремување на акцизен склад

Член 19

(1) Во акцизниот склад може да се наоѓа само опрема која е потребна за производство, преработка, складирање, примање или испраќање на акцизни добра.

(2) Акцизниот склад треба да биде опремен на начин кој обезбедува точно утврдување на количините на акцизни добра. Акцизниот склад се опремува со мерни уреди за утврдување на физичката количина според пропишаните мерни единици за пооделни акцизни добра. Мерните уреди се поставуваат на начин што ќе овозможи утврдување на количините на произведени добра и количините на добрата што го напуштаат акцизниот склад.

Количински услови за акцизен склад

Член 20

(1) Акцизната дозвола се издава на лица кои вршат или имаат намера да вршат дејност од областа на акцизите, доколку во една календарска година од акцизниот склад се испраќаат акцизни добра во пропишаната количина и тоа:

1) од акцизен склад за тутунски производи се испраќаат најмалку 500 милиони парчиња цигари или

2) од акцизен склад за енергенти се испраќаат најмалку:

- 50 милиони литри течни горива или
- 10 милиони килограми масло за ложење (мазут) или
- 10 милиони килограми течен нафтен гас.

(2) Ако една акцизна дозвола вклучува повеќе акцизни складови, количините од став (1) на овој член се однесуваат за сите акцизни складови заедно.

(3) Ако акцизниот склад започне со работа во текот на годината, количините од став (1) на овој член за првата година се определуваат соодветно со времето на работењето на складот.

(4) Од количините од став (1) на овој член може да се отстапи врз основа на посебно одобрување од надлежниот царински орган, доколку барателот на акцизна дозвола или држателот на акцизен склад, не ја остварил пропишаната количина поради виша сила, непредвидливи околности или доколку со тоа се спречува настанување на поголема материјално-финансиска загуба.

(5) Количината од став (1) точка 2) алинеја 1 на овој член, не се применува при производство на енергенти од отпадни масла.

(6) Количината од став (1) точка 2) алинеја 3 на овој член, не се применува при производство на метални цилиндри за гас кои не се полнат повторно.

(7) Количината од став (1) точка 2) на овој член не се применува кога акцизна дозвола бара орган на државната управа на Република Северна Македонија, како и Дирекцијата за задолжителни резерви на нафта и нафтени деривати и Агенцијата за стоковни резерви надлежни за складирање на задолжителни нафтени и стокови резерви.

Услови за издавање на акцизна дозвола

Член 21

(1) Акцизна дозвола се издава на лице кое ги исполнува следните услови:

1) врши или има намера да врши дејност поврзана со акцизни добра и има седиште во Република Северна Македонија;

2) води уредно деловни книги согласно со важечките прописи и редовно поднесува годишни пресметки во последните две години;

3) против кое не е покрената постапка за стечај или ликвидација;

- 4) да не е осудено со правосилна судска одлука на безусловна казна затвор за сторено кривично дело од областа на даноците и царините и со правосилна судска одлука да не е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност, привремена забрана за вршење одделна дејност и трајна забрана за вршење одделна дејност;
 - 5) да ги има намирено долговите по основ на даночни и царински обврски;
 - 6) има воспоставено соодветни стандарди за безбедност и сигурност кои се сметаат за исполнети кога барателот докажува дека одржува соодветни мерки кои ја гарантираат безбедноста и сигурноста на областите на физички интегритет и контроли на пристап, логистички процеси и ракување со акцизните добра, вработените и идентификација на неговите деловни партнери;
 - 7) исполнува услови за електронска размена на податоци и
 - 8) пред издавањето на акцизната дозвола поднесе гаранција за обезбедување на акцизниот долг кој настанал или кој би можел да настане.
- (2) Акцизната дозвола не може да се издаде во случаите кога не е исполнет еден од условите од став (1) на овој член.
- (3) Министерот за финансии го пропишува начинот на докажувањето на исполнетоста на условите за издавање на акцизна дозвола.

Барање за издавање акцизна дозвола

Член 22

- (1) Акцизната дозвола се издава врз основа на поднесено барање до надлежниот царински орган.
- (2) Министерот за финансии ги пропишува содржината на барањето и потребната документација за издавање на акцизна дозвола.

Издавање на акцизна дозвола

Член 23

- (1) Акцизната дозвола ја издава надлежниот царински орган.
- (2) Акцизната дозвола може да вклучува еден или повеќе акцизни складови.
- (3) Акцизната дозвола не може да се пренесе на друго лице.
- (4) Надлежниот царински орган одлучува по барањето за издавање на акцизна дозвола во рок од 60 дена од денот на приемот на барањето. Со секое преземено дејствие за дополнување на барањето, рокот се прекинува.
- (5) Акцизната дозвола надлежниот царински орган ја издава после доставувањето и прифаќањето на гаранцијата од член 30 од овој закон.
- (6) Акцизната дозвола се издава на неопределено време, освен ако во барањето не е поинаку наведено.
- (7) Надлежниот царински орган води електронски Регистар на акцизни дозволи со одобрени акцизни складови.

(8) Министерот за финансии ги пропишува начинот на издавање на акцизната дозвола и содржината на електронскиот Регистар на акцизни дозволи со одобрени акцизни склади.

Обврски на држателот на акцизен склад

Член 24

(1) Држателот на акцизен склад е должен:

- 1) да обезбеди соодветно чување на акцизните добра во акцизниот склад;
- 2) да ги надгледува и да ги декларира кај надлежниот царински орган сите постапки на производство, преработка, складирање, испорака и прием на акцизни добра;
- 3) да ги констатира загубите, односно кусоците на акцизните добра и да го извести надлежниот царински орган;
- 4) да проверува дали постојат било какви неправилности во работењето со акцизниот склад;
- 5) да обезбеди услови за непречено вршење на надзор и контрола;
- 6) да води уредна и точна евиденција на акцизни добра;
- 7) да го следи обезбедувањето на акцизата и доколку е потребно да го зголеми износот на гаранцијата и
- 8) да го извести надлежниот царински орган за секоја промена на податоците и/или условите под кои е издадена акцизната дозвола и да побара измена на акцизната дозвола.

(2) Доколку надлежниот царински орган утврди дека држателот на акцизен склад не ги исполнува или не ги исполнил обврските од став (1) на овој член, ќе му определи рок во кој утврдените неправилности мора да бидат отстранети, може да поведе постапка за дополнителна наплата на акциза, како и да поведе постапка за укинување на акцизната дозвола.

(3) Министерот за финансии го пропишува начинот на исполнување на обврските од ставот (1) на овој член.

Измена на акцизна дозвола

Член 25

(1) Држателот на акцизен склад во случај на изменување или дополнување на податоците во акцизната дозвола поднесува барање за измена на акцизната дозвола до надлежниот царински орган.

(2) Надлежниот царински орган одлучува во рок од 60 дена од денот на поднесувањето на барањето од став (1) на овој член.

(3) Министерот за финансии ги пропишува содржината на барањето за измена на акцизната дозвола и потребната документација.

Престанување на важењето на акцизната дозвола

Член 26

(1) Акцизната дозвола престанува да важи:

- 1) ако држателот на акцизен склад – физичко лице почине;
- 2) со престанување на постоењето на правното лице држател на акцизен склад;
- 3) по барање на држателот на акцизен склад и
- 4) ако надлежниот царински орган ја укине акцизната дозвола.

(2) Надлежниот царински орган по службена должност ја укинува акцизната дозвола доколку утврди дека:

- 1) држателот на акцизен склад престанал да ги исполнува условите утврдени во неа;
- 2) престанале да постојат причините и условите врз основа на кои е издадена акцизната дозвола;
- 3) дозволата е издадена врз основа на непотполни или неточни информации;
- 4) држателот на акцизен склад не ги отстранил неправилностите во рокот определен од надлежниот царински орган;
- 5) е започната постапка на стечај или ликвидација;
- 6) износот на гаранцијата е недоволен, а држателот на акцизен склад не го зголеми износот на гаранција или не достави нова гаранција во временскиот период определен од надлежниот царински орган;
- 7) држателот на акцизен склад не изврши никаква активност во дванаесет последователни месеци, освен во случај на виша сила, непредвидливи околности или доколку со тоа се спречува настанување на поголема материјално-финансиска загуба и
- 8) држателот на акцизен склад е осуден со правосилна судска одлука на безусловна казна затвор за сторено кривично дело од областа на даноците и царините и со правосилна судска одлука е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност, привремена забрана за вршење одделна дејност и трајна забрана за вршење одделна дејност.

(3) Со престанување на важењето на акцизната дозвола истата се брише од електронскиот Регистар за акцизни дозволи со одобрени акцизни складови.

Регистриран примач

Член 27

(1) Регистриран примач во рамките на својата дејност може да прима акцизни добра од друга земја-членка во постапка на акцизно одложување, врз основа на одобрение издадено од надлежниот царински орган, но нема право да складира, ниту да испраќа акцизни добра во постапка на акцизно одложување.

(2) Одобрението од став (1) на овој член го издава надлежниот царински орган по поднесено барање.

(3) Одобрението му се издава на подносителот на барањето и не може да се пренесе на друго лице. Одобрението нема да му се издаде на лице кое навремено и во целост не ги подмирува акцизниот, даночниот и царинскиот долг, на лице кое направило потешок акцизен,

даночен или царински прекршок или го повторило кршењето на акцизните, даночните и царинските прописи и на лице кое не ги исполнува условите за електронска размена на податоци поврзани со движењето на акцизните добра.

(4) Регистрираниот примач е должен да ги исполни следните услови:

1) да поднесе гаранција до надлежниот царински орган за обезбедување на плаќањето на акцизата пред да започне да прима акцизни добра во постапка на акцизно одложување;

2) по завршувањето на движењето на акцизните добра треба да ги внесе во евиденцијата сите акцизни добра кои се примени во постапка на акцизно одложување со трговски назив и тарифна ознака од Номенклатурата на Царинската тарифа, количина, датум на прием, испраќач и референтниот број на движење на акцизниот документ;

3) да го извести надлежниот царински орган за секоја измена на податоците во одобрението како и статусните промени во рок од пет дена од денот на настанување на промената;

4) да обезбеди непречен надзор и контрола врз неговото работење;

5) да не е осуден со правосилна судска одлука на безусловна казна затвор за сторено кривично дело од областа на даноците и царините и со правосилна судска одлука да не е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност, привремена забрана за вршење одделна дејност и трајна забрана за вршење одделна дејност и

6) има воспоставено соодветни стандарди за безбедност и сигурност кои се сметаат за исполнети кога барателот докажува дека одржува соодветни мерки кои ја гарантираат безбедноста и сигурноста на областите на физички интегритет и контроли на пристап, логистички процеси и ракување со акцизните добра, вработените и идентификација на неговите деловни партнери.

(5) Износот на гаранцијата за акцизните добра кои се примаат во постапка на акцизно одложување од друга земја-членка ја утврдува надлежниот царински орган, во зависност од висината на акцизата која што може да настане.

(6) Плаќањето на акцизата не мора да биде обезбедено во случаите кога од друга земјачленка се примаат акцизни добра за кои висината на акцизата е нула денари.

(7) Одобрението за регистриран примач се издава на неопределено време, освен ако поинаку не е побарано од страна на подносителот.

(8) Надлежниот царински орган води електронски Регистар на одобренија за регистрирани примачи.

(9) Одобрението за регистриран примач престанува да важи:

1) ако имателот на одобрението почине;

2) со престанување на постоењето на правното лице имател на одобрение;

3) по барање на регистрираниот примач;

4) ако надлежниот царински орган го укине одобрението и

5) по истек на рокот на важење на одобрението.

(10) Надлежниот царински орган по службена должност го укинува одобрението доколку утврди дека:

- 1) регистрираниот примач повеќе не ги исполнува условите наведени во одобрението;
- 2) не се овозможува вршење на соодветен надзор и контрола;
- 3) износот на гаранцијата не е доволен, регистрираниот примач не го зголемил износот на гаранција или не доставил нова гаранција во временскиот период определен од надлежниот царински орган;
- 4) одобрението е издадено врз основа на непотполни или неточни податоци;
- 5) регистрираниот примач не ги отстранил неправилностите во рокот определен од надлежниот царински орган;
- 6) регистрираниот примач е осуден со правосилна судска одлука на безусловна казна затвор за сторено кривично дело од областа на даноците и царините и со правосилна судска одлука е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност, привремена забрана за вршење одделна дејност и трајна забрана за вршење одделна дејност и
- 7) регистрираниот примач не ги прима добрата во постапка на акцизно одложување од друга земја-членка за комерцијални потреби во рок од шест месеци од датумот на регистрација.

(11) Со престанување на важењето на одобрението за регистриран примач, одобрението на регистрираниот примач се брише од електронскиот Регистар на одобренија за регистрирани примачи.

Периодичен регистриран примач

Член 28

(1) Периодичен регистриран примач во рамките на својата дејност само повремено прима акцизни добра од друга земја-членка во постапка на акцизно одложување, врз основа на одобрение издадено од надлежен царински орган, кое е ограничено на одредена количина на акцизни добра, еден испраќач и во определен временски период.

(2) Под повремено примање на акцизни добра се смета примање на акцизни добра од други земји-членки во постапка на акцизно одложување до три пати во текот на една календарска година, за секоја категорија на акцизни добра.

(3) Одобрението од ставот (1) на овој член го издава надлежниот царински орган по поднесено барање.

(4) Одобрението се издава на подносителот на барањето без право на пренос на друго лице. Одобрението нема да му се издаде на лице кое навремено и во целост не ги исполнува обврските за плаќање, на лице кое направило потешок акцизен, даночен или царински прекршок или го повторило кршењето на акцизните, даночните и царинските прописи и на лице кое не ги исполнува условите за електронска размена на податоци поврзани со движењето на акцизните добра.

(5) Периодичниот регистриран примач е должен да ги исполни следните услови:

- 1) да поднесе до надлежниот царински орган гаранција за обезбедување на плаќањето на акцизата пред да започне да прима акцизни добра во постапка на акцизно одложување;
- 2) по завршувањето на движењето да ги внесе во евиденцијата сите акцизни добра кои се примени во постапка на акцизно одложување по вид и тарифна ознака од Номенклатурата на Царинската тарифа, количина, датум на прием, испраќач и референтниот број на движење на акцизниот документ;
- 3) да го извести надлежниот царински орган за секоја промена на податоците наведени во одобрението;
- 4) да обезбеди непречен надзор и контрола врз неговото работење и
- 5) да не е осуден со правосилна судска одлука на безусловна казна затвор за сторено кривично дело од областа на даноците и царините и со правосилна судска одлука да не е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност, привремена забрана за вршење одделна дејност и трајна забрана за вршење одделна дејност.
- (6) Висината на гаранцијата за акцизните добра кои се примаат во постапка на акцизно одложување од друга земја-членка ја утврдува надлежниот царински орган, во зависност од висината на акцизата која што може да настане.
- (7) Плаќањето на акцизата не мора да биде обезбедено во случаите кога од друга земјачленка се примаат акцизни добра за кои висината на акцизата е нула денари.
- (8) Надлежниот царински орган води електронски Регистар на одобренија за периодични регистрирани примачи.
- (9) Одобрението од ставот (1) на овој член престанува да важи:
 - 1) ако имателот на одобрението почине;
 - 2) со престанување на постоењето на правното лице имател на одобрение;
 - 3) на барање на имателот на одобрението;
 - 4) ако надлежниот царински орган го укине одобрението;
 - 5) по истек на рокот на важење на одобрението;
 - 6) со внесување на целата количина на акцизните добра наведена во одобрението, од други земји-членки и
 - 7) со прекин на движењето на акцизните добра.
- (10) Надлежниот царински орган по службена должност го укинува одобрението доколку утврди дека:
 - 1) периодичниот регистриран примач повеќе не ги исполнува условите наведени во одобрението;
 - 2) не се овозможува вршење на соодветен надзор и контрола;
 - 3) одобрението е издадено врз основа на непотполни или неточни податоци;
 - 4) периодичниот регистриран примач не ги отстранил неправилностите во рокот определен од надлежниот царински орган и

5) периодичниот регистриран примач е осуден со правосилна судска одлука на безусловна казна затвор за сторено кривично дело од областа на даноците и царините и со правосилна судска одлука е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност, привремена забрана за вршење одделна дејност и трајна забрана за вршење одделна дејност.

(11) Со престанување на важењето на одобрието за периодичен регистриран примач, одобрието на периодично регистрираниот примач се брише од електронскиот Регистар на одобриенија за периодични регистрирани примачи.

Регистриран испраќач

Член 29

(1) Регистриран испраќач во рамките на својата регистрирана дејност може после пуштањето на увезените акцизни добра во слободен промет во согласност со одредбите на Царинскиот закон на Унијата, да испраќа акцизни добра во постапка на акцизно одложување на одредиште каде што тие добра може да ги примаат овластени лица кои работат во постапка на акцизно одложување. Регистрираниот испраќач мора да добие одобрение од надлежниот царински орган. Регистрираниот испраќач нема право да прима ниту да складира акцизни добра во постапка на акцизно одложување.

(2) Одобрението од став (1) на овој член го издава надлежниот царински орган врз основа на поднесено барање.

(3) Одобрението му се издава на подносителот на барањето без право на пренос на друго лице. Одобрението нема да му се издаде на лице кое навремено и во целост не ги подмирува акцизниот, даночниот и царинскиот долг, на лице кое направило потешок акцизен, даночен или царински прекршок или го повторило кршењето на акцизните, даночните и царинските прописи и на лице кое не ги исполнува условите за електронска размена на податоци поврзани со движењето на акцизните добра.

(4) Одобрението за регистриран испраќач се издава на неодредено време, освен ако поинаку не е побарано од страна на подносителот.

(5) Регистрираниот испраќач е обврзан да го извести надлежниот царински орган за секоја измена на податоците во одобрието како и статусните промени во рок од пет дена од денот на настанување на промената.

(6) Регистрираниот испраќач е должен да ги исполни следниве услови:

1) до надлежниот царински орган да поднесе гаранција за обезбедување на плаќањето на акцизата пред да започне да испраќа акцизни добра во постапка на акцизно одложување;

2) да води евиденција за увезените и испратените акцизни добра по вид, трговски назив и тарифна ознака, количина, место и датум на испраќање, примателот на акцизните добра и референтниот број на движење на акцизниот документ;

3) да го извести надлежниот царински орган за секоја промена на податоците наведени во одобрието;

4) да обезбеди непречен надзор и контрола врз неговото работење и

5) да не е осуден со правосилна судска одлука на безусловна казна затвор за сторено кривично дело од областа на даноците и царините и со правосилна судска одлука да не е

изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност, привремена забрана за вршење одделна дејност и трајна забрана за вршење одделна дејност.

(7) Надлежниот царински орган води електронски Регистар на одобренија за регистрирани испраќачи.

(8) Одобрението од ставот (1) на овој член престанува да важи:

- 1) ако имателот на одобрението почине;
- 2) со престанување на постоењето на правното лице имател на одобрение;
- 3) на барање на имателот на одобрението;
- 4) ако надлежниот царински орган го укине одобрението и 5) по истек на рокот на важење на одобрението.

(9) Надлежниот царински орган по службена должност го укинува одобрението доколку утврди дека:

- 1) регистрираниот испраќач повеќе не ги исполнува условите наведени во одобрението;
- 2) не се овозможува вршење на соодветен надзор и контрола;
- 3) износот на гаранцијата за обезбедување на акцизата не е доволен, регистрираниот примач не го зголемил износот на гаранција или не доставил нова гаранција во временскиот период определен од надлежниот царински орган;
- 4) одобрението е издадено врз основа на непотполни или неточни податоци;
- 5) регистрираниот испраќач не ги отстранил неправилностите во рокот определен од надлежниот царински орган и
- 6) регистрираниот испраќач е осуден со правосилна судска одлука на безусловна казна затвор за сторено кривично дело од областа на даноците и царините и со правосилна судска одлука е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност, привремена забрана за вршење одделна дејност и трајна забрана за вршење одделна дејност.

(10) Со престанување на важењето на одобрението за регистриран испраќач, одобрението на регистрираниот испраќач се брише од електронскиот Регистар на одобренија за регистрирани испраќачи.

Гаранција за обезбедување на акцизен долг

Член 30

(1) Држателот на акцизен склад, имателот на одобрение за повластен корисник на акцизни добра и акцизниот обврзник за електрична енергија, природен гас, јаглен, кокс, лигнит и нафтен кокс се должни до надлежниот царински орган да поднесат гаранција за обезбедување на плаќањето на акцизниот долг кој може да настане за акцизните добра кои се наоѓаат во постапка на акцизното одложување во согласност со одредбите на овој закон.

(2) Регистрираниот примач, периодично регистрираниот примач и регистрираниот испраќач се должни до надлежниот царински орган да поднесат гаранција за обезбедување на

акцизниот долг, кој може да настане за акцизните добра кои се наоѓаат во постапка на акцизно одложување во согласност со одредбите од овој закон.

(3) Држателот на акцизен склад, производителот или увозникот, како и малиот независен производител на етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци за комерцијални цели – мала дестилерија се должни до надлежниот царински орган да поднесат гаранција за обезбедување на акцизниот долг кој може да настане од подигнатите акцизни марки.

(4) Износот на гаранцијата за обезбедување на акцизниот долг кој може да настане за акцизните добра кои се произведуваат, преработуваат, складираат или примаат во акцизниот склад во постапка на акцизно одложување, износот на гаранцијата за обезбедување на акцизниот долг кој може да настане за акцизните добра кои се примаат, складираат и користат во местото на повластено користење, како и износот на гаранцијата за обезбедување на акцизниот долг кој може да настане кај акцизниот обврзник за електрична енергија, природен гас, јаглен, кокс, лигнит и нафтен кокс, го утврдува надлежниот царински орган во зависност од износот на акцизниот долг кој може да настане во акцизниот период.

(5) Надлежниот царински орган по барање на акцизните обврзници може да утврди и понизок износ на гаранција за обезбедување на акцизниот долг кој може да настане од износот утврден во став (4) на овој член под услов лицата од став (1) на овој член да обезбедуваат задоволителен систем за управување со комерцијална евиденција, која овозможува соодветни царински контроли и докажлива солвентност.

(6) Ако едно лице е држател на повеќе акцизни склади, може да поднесе една гаранција која ќе се однесува за сите акцизни склади. Обезбедувањето на акцизниот долг настанат од подигнатите акцизни марки од став (3) на овој член може да биде опфатен во износот на гаранцијата од став (4) на овој член, но во овој случај одредбите од став (5) на овој член не се применуваат за износот на гаранцијата за обезбедување на акцизниот долг кој може да настане од подигнатите акцизни марки од став (3) на овој член.

(7) Во случај на престанување на важноста на акцизната дозвола, одобрието за повластен корисник на акцизни добра или одобрието за акцизен обврзник за електрична енергија, природен гас, јаглен, кокс, лигнит и нафтен кокс, гаранцијата може да се ослободи доколку е платена акцизата на акцизните добра на залиха и акцизните добра за кои настанала обврска за плаќање акциза пред престанување на важењето на акцизната дозвола, одобрието за повластен корисник или одобрието за акцизен обврзник за електрична енергија, природен гас, јаглен, кокс, лигнит и нафтен кокс, како и во случаите кога акцизен долг повеќе не може да настане за акцизните добра кои се движеле во постапка на акцизно одложување.

(8) Акцизните обврзници до надлежниот царински орган поднесуваат барање за прифаќање на гаранцијата за обезбедување на акцизниот долг. Надлежниот царински орган по прифаќање на гаранцијата за обезбедување на акцизниот долг, ја внесува во својата евиденција.

(9) Акцизните обврзници кои бараат понизок износ на гаранција од износот за обезбедување на акцизниот долг кој може да настане, утврден во ставот (4) на овој член, до надлежниот царински орган поднесуваат барање за утврдување на понизок износ на гаранција. Надлежниот царински орган по прифаќање на барањето за утврдување на понизок износ на гаранција за оние акцизни обврзници кои ги исполниле условите од ставот (5) на овој член, понискиот износ на гаранција го внесува во својата евиденција.

(10) Во случај акцизните обврзници да не ги исполнуваат условите од ставот (5) на овој член, надлежниот царински орган не го прифаќа барањето за утврдување на понизок износ на гаранција, за што донесува решение.

(11) Гаранција не се поднесува за акцизни добра чиј износ на акциза во согласност со одредбите од овој закон изнесува нула денари.

(12) Гаранцијата за обезбедување на акцизниот долг од ставот (1) на овој член нема да се бара во случаите кога:

- 1) држателот на акцизен склад е државен орган,
- 2) имателот на одобрието за повластен корисник е државен орган, јавна, научна или образовна институција или здравствена установа и
- 3) имателот на одобрието за акцизен обврзник за електрична енергија, природен гас, јаглен, кокс, лигнит и нафтен кокс е во државна сопственост.

(13) Министерот за финансии ги пропишува формата и содржината на барањето за прифаќање на гаранцијата за обезбедување на акцизниот долг и начинот на пресметка на висината на износот за обезбедување на акцизниот долг, формата и содржината на барањето за утврдување на понизок износ на гаранција, поблиските услови за утврдување на исполнетост на условите за утврдување на понизок износ на гаранција за обезбедување на акцизниот долг кој може да настане, како и потребната документација.

Видови гаранции

Член 31

(1) Гаранцијата за обезбедување на акцизен долг од членовите 30 и 35 од овој закон може да биде поднесена во една од следниве форми:

- 1) банкарска гаранција и
- 2) готовински депозит.

(2) Гаранцијата за обезбедување на плаќање на акцизен долг наведена во ставот (1) на овој член која обезбедува плаќање на поединечен акцизен долг е поединечна гаранција, а гаранцијата која обезбедува плаќање на сите акцизни долгови кои настанале или може да настанат во одреден период е општа гаранција.

(3) На барање на подносителот, надлежниот царински орган може да дозволи замена на видот на поднесената гаранција од ставот (2) на овој член една со друга.

Член 31-а

Банкарска гаранција

(1) Надлежниот царински орган може да прифати банкарска гаранција од членот 31 став (1) точка 1) од овој закон, која ја издала банка гарант со седиште во Република Северна Македонија.

(2) Банкарската гаранција се поднесува до надлежниот царински орган заедно со барањето за нејзино прифаќање од членот 30 став (8) од овој закон.

(3) Надлежниот царински орган со прифаќањето на барањето донесува одлука за прифаќање на банкарската гаранција и истата ја евидентира во својата евиденција во облик на доделен референтен број. Оригиналната банкарска гаранција се чува во Царинската управа, а до банката која ја издала гаранцијата се испраќа електронска порака за нејзино прифаќање.

(4) Со издавање на банкарската гаранција, банката гарант се обврзува да го плати гарантираниот износ на акцизата, вклучувајќи ја каматата и настанатите трошоци во постапката на плаќање.

(5) Министерот за финансии ги пропишува податоците кои треба да бидат содржани во банкарската гаранција за обезбедување на акцизниот долг.

Член 31-б

Рок на важност на банкарска гаранција

(1) Рокот на важност на банкарската гаранција која ја обезбедува настанатата акциза или акцизата која би можела да настане, не може да биде пократок од рокот во кој акцизата може да настане, продолжен за шест месеци.

(2) Банкарската гаранција може да се продолжи најдоцна во рок од 30 дена пред истекот на рокот на важност.

(3) Доколку акцизниот обврзник поднесе нова банкарска гаранција, а акцизниот долг кој бил обезбеден со претходната гаранција не е во целост подмирен, односно постои долг кој може да настане, истиот мора да биде обезбеден со новата банкарска гаранција. Новата банкарска гаранција мора да содржи клаузула во која ќе биде назначено дека од неа можат да се наплатат и долговите кои биле обезбедени со претходната банкарска гаранција.

(4) Доколку акцизниот обврзник прв пат поднесува банкарска гаранција за обезбедување на плаќање на акцизен долг, истата не треба да ја содржи клаузулата од ставот (3) на овој член.

Член 31-в

Враќање или ослободување на банкарска гаранција

(1) Банкарската гаранција се враќа врз основа на писмено барање на акцизниот должник или банката гарант, по истекот на рокот на важење, односно по истек на рокот за наплата.

(2) По исклучок, со писмено барање на акцизниот должник или банката гарант, гаранција може да се врати и пред истекот на рокот на важење и пред истек на рокот за наплата, само во случаите ако:

- надлежниот царински орган утврди дека се подмирени сите акцизни долгови кои биле обезбедени со предметната банкарска гаранција, односно дека долгот повеќе не би можел да настане или

- акцизниот должник на банкарската гаранција која се враќа, поднесе нова банкарска гаранција која во целост го презема акцизниот долг кој бил обезбеден со претходно важечката гаранција, а новата банкарска гаранција според утврдената состојба од надлежниот царински орган во целост го обезбедува подмирувањето на обврските за акцизен долг кои произлегуваат од претходно важечката гаранција.

- (3) Банкарската гаранција се ослободува кога акцизниот долг за кој што е издадена, згасне или акцизниот долг повеќе не може да настане.
- (4) Банкарската гаранција се ослободува и по истекот на рокот за наплата.
- (5) На барање на акцизниот должник, надлежниот царински орган одобрува ослободување на банкарската гаранција, доколку се утврди дека подносителот ги измирил сите акцизни долгови кои биле обезбедени со предметната банкарска гаранција, односно доколку утврди дека можниот акцизен долг кој бил обезбеден со предметната банкарската гаранција не може повеќе да настане или е обезбеден со нова банкарска гаранција.

Член 31-г

Готовински депозит

- (1) За користење на готовински депозит од членот 31 став (1) точка 2) од овој закон, како гаранција за плаќање на акцизата, до надлежниот царински орган се поднесува барање за употреба на готовински депозит со истовремена уплата на готовинскиот депозит во денари на депозитна сметка која ја определува надлежниот царински орган.
- (2) Врз основа на поднесеното барање надлежниот царински орган ја проверува извршената уплата, го прифаќа барањето и го евидентира во својата електронска евиденција и на акцизниот обврзник му издава потврда и референтен број за користење на готовинскиот депозит како гаранција.
- (3) Кога гаранцијата се дава со готовински депозит, надлежниот царински орган не исплаќа камата.
- (4) Ако акцизниот обврзник не сака повеќе да употребува готовински депозит како инструмент за обезбедување на долг, за тоа го известува надлежниот царински орган со поднесување на писмено барање за враќање на готовински депозит. Врз основа на поднесеното барање надлежниот царински орган го враќа готовинскиот депозит.
- (5) Барање за враќање на готовински депозит не може да се поднесе доколку со готовинскиот депозит се обезбедува акцизен долг кој може да настане за акцизните добра кои се наоѓаат во постапка на акцизно одложување, а во претходна постапка не е извршена замена на готовинскиот депозит со друга гаранција која е претходно прифатена од надлежен царински орган.
- (6) Акцизниот обврзник не може да го употребува готовинскиот депозит од денот кога поднел барање за враќање на уплатените средства.
- (7) Кога акцизниот обврзник поднел барање за делумно враќање на уплатените средства може од денот на поднесување на барањето и понатаму да го употребува готовинскиот депозит само во висина на преостанатиот износ.
- (8) Акцизниот обврзник кој поднел готовински депозит како гаранција за една акцизна постапка може да бара враќање на депозитот по завршување на постапката само кога истата е завршена согласно со законските прописи и настанатата акциза е платена, односно акцизата не е настаната и не може повеќе да настане.
- (9) Министерот за финансии ја пропишува формата и содржината на барањето за употреба на готовински депозит, формата и содржината на потврдата за користење на готовински

депозит, формата и содржината на барањето за враќање на готовинскиот депозит како и потребната документација.

ГЛАВА 4

ДВИЖЕЊЕ НА АКЦИЗНИ ДОБРА ВО ПОСТАПКА НА АКЦИЗНО ОДЛОЖУВАЊЕ

Движење на акцизни добра во постапка на акцизно одложување на акцизното подрачје

Член 32

(1) Движење на акцизни добра во постапка на акцизно одложување на акцизното подрачје се смета движењето кое започнало и завршило во Република Северна Македонија.

(2) Акцизните добра се движат во постапка на акцизно одложување на акцизното подрачје во случаите кога:

1) се испраќаат од еден акцизен склад во друг акцизен склад;

2) се испраќаат од акцизен склад до место на повластено користење на имател на одобрение за повластено користење или имател на одобрение од член 100 од овој закон и од место на повластено користење се враќаат во акцизен склад со претходна согласност на надлежен царински орган;

3) се испраќаат од акцизен склад до царинска испостава на извоз и

4) од царинската испостава на увоз, по завршување на царинската постапка се испраќаат до акцизен склад или до место на повластено користење.

(3) Движењето на акцизните добра во постапка на акцизно одложување започнува кога акцизните добра се испраќаат од акцизен склад во случаите од ставот (2) точки 1), 2) и 3) и во случаите од точка 4) на овој член кога од царинска испостава на увоз по завршување на царинската постапка се внесуваат во акцизен склад или во место на повластено користење.

(4) Движењето на акцизните добра во постапка на акцизно одложување се смета завршено кога примачот ќе ги добие акцизните добра или кога акцизните добра ќе го напуштат акцизното подрачје на Република Северна Македонија.

(5) Неправилност во движење на акцизни добра во постапка на акцизно одложување се смета секое отстапување од одредбите од став (4) на овој член, освен во случаите од член 8 став (3) од овој закон.

(6) Доколку во текот на движењето на акцизните добра во постапка на акцизно одложување на акцизното подрачје дошло до неправилности, настанува акциза согласно член 8 став (2) точка 1) од овој закон, при што за акцизен обврзник ќе се смета лицето наведено во член 9 став (1) точка 1) алинеја 2 од овој закон.

(7) Министерот за финансии го пропишува начинот на движење на акцизните добра во постапка на акцизно одложување од ставот (2) на овој член кое започнува и завршува на територијата на Република Северна Македонија.

Движење на акцизни добра во постапка на акцизно одложување меѓу Република Северна Македонија и земји-членки на Европската Унија, вклучувајќи и движење преку трети земји или трети територии

Член 33

(1) Акцизните добра се движат во постапка на акцизно одложување, вклучувајќи и движење преку трети земји или трети територии од акцизен склад во Република Северна Македонија или од местото на извоз во Република Северна Македонија од страна на регистриран испраќач кон:

- 1) акцизен склад во друга земја-членка;
- 2) регистриран примач во друга земја-членка;
- 3) место на директна испорака назначено од држателот на акцизен склад или од регистриран примач во друга земја-членка;
- 4) место каде што акцизните добра го напуштаат акцизното подрачје, а се испраќаат од акцизен склад;
- 5) местото на излез на акцизното подрачје, а се пренесуваат од местото на увоз од страна на регистриран испраќач;
- 6) место каде акцизните добра ја напуштаат територијата на Европската Унија и
- 7) дипломатски и конзуларни претставништва и меѓународни организации основани во друга земја-членка.

(2) Акцизните добра се движат, вклучувајќи и движење преку трети земји во постапка на акцизно одложување од акцизен склад во друга земја-членка или од местото на извоз во друга земја-членка од страна на регистриран испраќач кон:

- 1) акцизен склад во Република Северна Македонија;
- 2) регистриран примач во Република Северна Македонија;
- 3) место на директна испорака во Република Северна Македонија одредено од држателот на акцизен склад или од регистриран примач во Република Северна Македонија;
- 4) место каде акцизните добра ја напуштаат територијата на Европската Унија преку Република Северна Македонија и
- 5) дипломатски и конзуларни претставништва и меѓународни организации основани во друга земја-членка.

(3) Движењето на акцизните добра во постапка на акцизно одложување започнува кога акцизните добра се испраќаат од акцизен склад во случаите од став (1) на овој член.

(4) Одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член се применуваат и за движење на акцизни добра за кои е пропишан износ на акциза од нула денари, кои не се пуштени во промет.

(5) Движењето на акцизните добра во постапка на акцизно одложување се смета завршено кога примачот ќе ги добие акцизните добра или кога акцизните добра ќе ја напуштат територијата на Унијата.

(6) Неправилност во движење на акцизни добра во постапка на акцизно одложување се смета секое непостапување согласно одредбите од став (5) на овој член, освен во случаите од член 8 став (3) од овој закон.

(7) Во случаите кога во текот на движењето на акцизните добра во постапка на акцизно одложување меѓу Република Северна Македонија и земји-членки дошло до неправилности, акцизата се пресметува и наплатува во Република Северна Македонија во согласност со овој закон кога:

- 1) неправилностите се случиле на територија на Република Северна Македонија;
- 2) неправилноста е откриена во Република Северна Македонија, но не е можно да се утврди во која земја-членка настанала и
- 3) акцизното добро испратено од Република Северна Македонија во друга земја-членка не стигнало на одредиштето и за кое во текот на движењето не е откриена никаква неправилност, освен во случаите кога испраќачот ќе поднесе доказ до надлежниот орган за правилно завршување на движењето или ќе достави доказ за местото надвор од Република Северна Македонија во кое се случила неправилноста, во рок од четири месеци од почетокот на движењето на акцизните добра во постапка на акцизно одложување. Акцизата се наплаќа со примена на акцизната стапка која важи на денот на испраќањето. На лицето кое го гарантирало плаќањето на акцизата во случај да не било или не можело да биде информирано дека акцизните добра не се пристигнати на одредиштето, му се одобрува период од еден месец од денот на известувањето од страна на надлежниот царински орган во Република Северна Македонија за да обезбеди доказ за правилно завршување на движењето или да достави доказ за местото надвор од Република Северна Македонија во кое се случила неправилноста.

(8) Во случаите од ставот (7) точки 2) и 3) на овој член, доколку пред истекот на периодот од три години од денот кога започнало движењето, се утврди дека нерегуларноста се случила во друга земја-членка и дека акцизата била платена во Република Северна Македонија, на акцизниот обврзник од Република Северна Македонија му се враќа акцизата по поднесено барање.

Постапка на движење со примена на електронски административен документ (е-АД)

Член 34

(1) Движењето на акцизни добра во постапка на акцизно одложување е дозволено само ако е проследено со електронски административен документ (е-АД) во Системот за движење и контрола на акцизни добра (EMCS – Excise movement and control system) со кој се докажува дека наведените видови и количини на акцизни добра се движат во постапка на акцизно одложување. Пред започнувањето на движењето на акцизните добра во постапка на акцизно одложување, движењето се регистрира во Системот за движење и контрола на акцизни добра при што добива единствен административен референтен број на движење.

(2) Со Системот за движење и контрола на акцизни добра управува Царинската управа.

(3) Испраќачот е должен да поднесе нацрт електронски административен документ во Системот за движење и контрола на акцизни добра не порано од седум дена пред датумот на започнување на движењето на акцизните добра во постапка на акцизно одложување наведен во е-АД.

(4) Системот за движење и контрола на акцизни добра врши проверка на податоците во нацрт електронскиот административен документ. Доколку податоците во нацрт електронскиот административен документ не се точни, системот му испраќа порака на испраќачот. Доколку

податоците во нацрт електронскиот административен документ се точни, Системот му доделува единствен административен референтен број и испраќа порака за известување до испраќачот.

(5) Во случаите од членот 32 став (2) точка 1) од овој закон, Системот за движење и контрола на акцизни добра испраќа порака за известување до примачот на акцизните добра - држателот на акцизен склад, со која го проследува електронскиот административен документ.

(6) Во случаите од член 33 став (1) точки 1), 2) и 5) и член 36 ставови (1) и (6) од овој закон надлежниот орган на местото на поаѓање преку Системот за движење и контрола на акцизни добра веднаш го праќа електронскиот административен документ до надлежниот орган на одредиштето, кој пак треба да го испрати на примачот на акцизните добра, при што примач може да биде држателот на акцизен склад или регистриран примач.

(7) Во случаите на извоз, електронскиот административен документ преку Системот за движење и контрола на акцизни добра му се испраќа на надлежниот орган каде што се поднесува извозната царинска декларација.

(8) Во случаите од член 33 став (1) точка 6) од овој закон надлежниот царински орган на местото на поаѓање во Република Северна Македонија, преку Системот за движење и контрола на акцизни добра го испраќа електронскиот административен документ на надлежниот орган во земјата-членка каде што се поднесува извозната царинска декларација.

(9) Испраќачот на акцизните добра е должен на превозникот на акцизните добра да му обезбеди испечатена верзија на електронскиот административен документ или било кој друг трговски документ кој го придружува акцизното добро на кој ќе биде наведен единствениот административен референтен број на движењето и по потреба да го приложи на надлежниот орган.

(10) Испраќачот може да го откаже електронскиот административен документ се додека движењето не е започнато под условите од член 32 став (3) од овој закон.

(11) Испраќачот може во текот на движењето користејќи го Системот за движење и контрола на акцизни добра да го промени местото на одредиште и да наведе ново одредиште кое што мора да биде едно од одредиштата наведени во член 32 став (2) точки 1) и 3) или член 33 став (1) точки 1), 2), 3) и 6) од овој закон.

(12) По приемот на акцизните добра на кое било одредиште од член 32 став (2) точки 1), 2) и 4), член 33 став (1) точки 1), 2) и 7) и член 36 став (1) од овој закон, примачот е должен без одложување а најдоцна во рок од пет работни дена по завршувањето на движењето да поднесе потврда на прием, користејќи го Системот за движење и контрола на акцизни добра, освен во посебно оправдани случаи, одобрени од надлежниот орган.

(13) Системот за движење и контрола на акцизни добра врши електронска проверка на податоците во потврдата на прием. Доколку податоците во потврдата на прием не се точни, системот веднаш испраќа порака со известување до примачот. Доколку податоците во потврдата на прием се точни, Системот за движење и контрола на акцизни добра испраќа порака до примачот на акцизните добра дека потврдата на прием е регистрирана.

(14) Во случаите на извоз, потврдувањето на извозот се врши во согласност со царинските прописи при што Системот за движење и контрола на акцизни добра до испраќачот на

акцизните добра испраќа порака со известување за завршување на постапката на движење и потврда за извршен извоз.

(15) Со билатерален договор меѓу Република Северна Македонија и друга земја-членка може да се одобри поедноставена постапка на движење на акцизни добра кога ист испраќач често и редовно испраќа акцизни добра во постапка на акцизно одложување на ист примач, вклучувајќи и движење по фиксни цевководи.

(16) По исклучок од член 34 став (1) од овој закон, кога движењето на акцизните добра од член 32 став (2) точка 1) од овој закон во целост се одвива на акцизното подрачје и тоа помеѓу акцизни складови на ист држател, а за тоа постои стопанска потреба и не се нарушуваат даночните принципи, Царинската управа може да одобри поедноставување на постапката на движење, вклучително и можност за отстапување од потребата за користење на Системот за контрола на движењето со примена на упростен административен документ, во хартиена форма. Примената на упростен административен документ се одобрува во постапка на издавање или измена на акцизната дозвола.

(17) Министерот за финансии го пропишува начинот на пополнување на електронскиот административен документ, формата и содржината на пораките и кодексот на шифри кои се употребуваат при пополнување на електронскиот административен документ, како и примената на упростениот административен документ.

Гаранција за обезбедување на акцизен долг за движење на акцизни добра во постапка на акцизно одложување

Член 35

(1) За акцизни добра кои се движат во постапка на акцизно одложување на акцизното подрачје задолжително се поднесува гаранција за обезбедување на акцизниот долг кој може да настане, освен во случаите кога акцизните добра се испраќаат преку фиксни цевководи на територијата на Република Северна Македонија или кога акцизните добра се движат помеѓу акцизни складови на ист држател.

(2) Гаранција за обезбедување на акцизен долг за движење на акцизни добра во постапка на акцизно одложување поднесува држателот на акцизен склад, превозникот, сопственикот на акцизното добро или примачот.

(3) За акцизни добра кои се движат во постапка на акцизно одложување помеѓу Република Северна Македонија и друга земја-членка задолжително се поднесува гаранција, освен во случаите кога тие се испраќаат преку фиксни цевководи со билатерален договор.

(4) Износот на гаранцијата за акцизните добра кои се движат во постапка на акцизно одложување на акцизното подрачје, се утврдува во висина на акцизниот долг кој може да настане за тие акцизни добра.

(5) Износот на гаранцијата за акцизните добра кои се движат во постапка на акцизно одложување помеѓу Република Северна Македонија и друга земја-членка се утврдува во висина на акцизниот долг кој може да настане на акцизното подрачје на Република Северна Македонија.

(6) Лицата од ставот (2) на овој член до надлежниот царински орган поднесуваат барање за прифаќање на гаранцијата. Надлежниот царински орган по прифаќање на гаранцијата, ја внесува во својата евиденција.

(7) Министерот за финансии ги пропишува содржината на барањето за прифаќање на гаранцијата за обезбедување на акцизен долг за движење на акцизни добра во постапка на акцизно одложување и начинот на пресметка на висината на износот за обезбедување на акцизниот долг како и потребната документација.

Директна испорака

Член 36

(1) Надлежниот царински орган може да одобри место на директна испорака на енергентите од член 92 став (3) точки 1), 2) и 3) од овој закон: 1) по поднесено барање од држателот на акцизен склад или

2) по поднесено барање од регистрираниот примач.

(2) Во одобрението се наведуваат сите места за директна испорака со локација, адреса, назив и соодветен идентификациски број.

(3) За место на директна испорака во Република Северна Македонија се смета:

1) место различно од локацијата на акцизниот склад или

2) место различно од местото одобрено за прием на акцизни добра во рамки на одобрението на регистрираниот примач.

(4) За место на директна испорака се одобрува место кое ги исполнува следниве услови:

1) да се наоѓа на територијата на Република Северна Македонија и да биде во сопственост, закуп или наем од страна на држателот на акцизен склад;

2) да се наоѓа на територијата на Република Северна Македонија и да биде во сопственост, закуп или наем од страна на регистрираниот примач;

3) да располага со просторни, оперативни и логистички капацитети на место за прием кои вклучуваат и соодветен систем за мерење на акцизните добра кои се примаат;

4) да поседува систем за сметководствено следење на работењето и водење на евиденцијата и

5) да обезбеди услови за непречено вршење надзор и контрола.

(5) Движењето на акцизните добра во постапка на акцизно одложување се смета завршено кога акцизните добра ќе пристигнат на местото за директна испорака.

(6) Држателот на акцизниот склад или регистрираниот примач е должен да поднесе потврда на прием на акцизните добра согласно член 34 став (12) од овој закон.

(7) Акцизата настанува во моментот на прием на акцизните добра на местото за директна испорака и се плаќа согласно член 10 став (2) од овој закон.

Случаи кога системот за движење и контрола на акцизни добра не работи (резервна постапка)

Член 37

(1) Во случај на прекин на работата на Системот за движење и контрола на акцизни добра, испраќачот може да започне движење на акцизните добра во постапка на акцизно одложување под услов акцизните добра да се придружени со хартиен административен документ, кој ги содржи истите податоци од нацрт електронскиот административен документ и пред да започне со движењето да го извести надлежниот царински орган на местото на поаѓање.

(2) Пред да започне движењето, испраќачот е должен на надлежниот царински орган на местото на поаѓање да му го достави документот од став (1) на овој член и доколку е одговорен за достапноста на системот, да достави соодветна информација за причините за достапноста.

(3) Надлежниот царински орган на местото на поаѓање врши проверка на податоците наведени во хартиениот административен документ.

(4) Кога Системот за движење и контрола на акцизни добра или компјутерскиот систем на испраќачот повторно ќе биде достапен, испраќачот е должен веднаш да поднесе нацрт електронски административен документ во согласност со член 34 став (3) од овој закон. Податоците кои се внесуваат во системот мора да соодветствуваат со податоците наведени во документот од став (1) на овој член.

(5) Откако Системот за движење и контрола на акцизни добра ќе ги потврди податоците во нацрт електронскиот акцизен документ согласно член 34 став (3) од овој закон, тој документ го заменува хартиениот акцизен документ од став (1) на овој член, при што се применуваат одредбите од член 34 ставови (5), (6), (7), (8), (12), (13) и (14) од овој закон.

(6) Движењето се смета дека е во постапка на акцизно одложување со примена на хартиен административен документ се до моментот на потврдување на податоците во електронскиот административен документ.

(7) Испраќачот е должен примерок од хартиениот административен документ да чува во својата евиденција.

(8) Кога компјутерскиот систем во земјата-членка на испраќање не е достапен, испраќачот податоците од член 34 став (11) од овој закон ги испраќа со примена на други средства за комуникација. Пред да биде извршена промена на одредиштето, испраќачот е должен да го извести надлежниот царински орган на местото на поаѓање, при што се применуваат одредбите од ставовите (4), (5), (6) и (7) на овој член.

(9) Во случаите од член 32 став (2) точки 1), 2) и 4), член 33 став (1) точки 1), 2), 5) и 7) и член 36 ставови (1) и (6) од овој закон, кога потврдата за прием од член 34 став (12) од овој закон не може да се поднесе по завршувањето на движењето во рокот од член 34 став (12) од овој закон, поради тоа што во текот на движењето Системот за движење и контрола на акцизни добра на местото на одредиште станал достапен или кога движењето што започнало со употреба на хартиен административен документ од став (1) на овој член не е можно да се внесе во системот согласно став (4) на овој член, примачот е должен на надлежниот орган на местото на одредиште да му достави хартиен административен документ кој ги содржи истите податоци како потврдата за прием и да потврди дека движењето е завршено.

(10) Во случаите од ставот (9) на овој член, надлежниот царински орган на одредиштето е должен да испрати копија од хартиениот административен документ на надлежниот орган во земјата-членка на поаѓање.

(11) Кога Системот за движење и контрола на акцизни добра компјутерскиот систем повторно ќе биде достапен или кога постапката е завршена согласно став (4) на овој член, примачот е должен да поднесе потврда на прием согласно член 34 став (12) од овој закон, при што се применуваат одредбите од член 34 ставови (13) и (14) од овој закон.

(12) Доколку во случаите од член 32 став 2) точка 3) и член 33 став (1) точки 4) и 6) од овој закон, потврда за извршен извоз од член 34 став (14) од овој закон не може да се достави поради тоа што во текот на движењето Системот за движење и контрола на акцизни добра на местото на одредиште станал недостапен или кога движењето што започнало со употреба на хартиен административен документ од став (1) на овој член не е можно да се внесе во системот согласно став (4) на овој член, надлежниот царински орган при извоз му испраќа на надлежниот орган на поаѓање хартиен административен документ кој ги содржи истите податоци како потврдата за извршен извоз и потврдува дека движењето е завршено. По добивањето на потврдата за извршен извоз во хартиена форма, надлежниот царински орган на поаѓање му испраќа копија на испраќачот.

(13) Кога Системот за движење и контрола на акцизни добра компјутерскиот систем повторно ќе биде достапен или кога постапката е завршена согласно став (4) на овој член, надлежниот царински орган на извоз е должен да поднесе потврда за извршен извоз согласно член 34 став (14) од овој закон, при што се применуваат одредбите од членот 34 став (15) од овој закон.

(14) Министерот за финансии ги пропишува начинот на спроведување на резервната постапка и формата и содржината на хартиениот административен документ.

ГЛАВА 5

ДВИЖЕЊЕ И ПОДЛЕЖНОСТ НА АКЦИЗА НА АКЦИЗНИ ДОБРА СО ПЛАТЕНА АКЦИЗА ВО ДРУГА ЗЕМЈА-ЧЛЕНКА

Набавување на акцизни добра од страна на физички лица за некомерцијални цели

Член 38

(1) Акцизата за акцизни добра кои се пуштени во потрошувачка во друга земја-членка, а кои се набавени од страна на физичко лице за лична употреба и кои ги внесува во Република Северна Македонија настанува само во земјата-членка во која се набавени.

(2) При утврдувањето дали акцизните добра од став (1) на овој член се наменети за лична употреба треба да се земе предвид:

- 1) трговскиот статус на држателот на акцизните добра и причините за нивното чување;
- 2) местото каде се наоѓаат акцизните добра или ако е соодветно, начинот на нивниот превоз;
- 3) други документи и податоци кои се однесуваат на акцизни добра со кои ќе се утврди дека акцизните добра се набавени за некомерцијални цели;
- 4) видот на акцизните добра и

5) количината на акцизните добра.

(3) За целите на став (2) точка 5) на овој член, се смета дека внесените акцизни добра не се наменети за комерцијални цели доколку нивните количини не надминуваат:

- 1) 800 парчиња цигари;
- 2) 400 парчиња цигарилоси;
- 3) 200 парчиња пури;
- 4) 1 килограм тутун за пушење;
- 5) 10 литри жестоки пијалаци;
- 6) 20 литри меѓупроизводи;
- 7) 90 литри вино, вклучувајќи најмногу 60 литри пенливо вино и
- 8) 110 литри пиво.

(4) По исклучок од одредбите од став (1) на овој член, акциза настанува за енергенти набавени и внесени во Република Северна Македонија, а кои биле пуштени во потрошувачка во друга земја-членка и кои физичкото лице ги превезува на невообичаен начин. Под превоз на енергенти на невообичаен начин се смета превоз на енергенти во резервоари различни од стандардните резервоари наведени во членот 48 став (4) од овој закон.

Акцизни добра кои се пуштени во промет во друга земја-членка и се примаат во Република Северна Македонија за комерцијални цели

Член 39

(1) Во случаите кога акцизните добра кои се пуштени во промет во друга земја-членка, а кои за комерцијални цели се чуваат во Република Северна Македонија каде се примаат или употребуваат, акцизата настанува во Република Северна Македонија. Чување за комерцијални цели подразбира чување на акцизни добра од страна на лице и за потреби различни од член 38 од овој закон.

(2) Во случаите од став (1) на овој член се применуваат условите за настанување на акциза и износот на акциза кои важат на денот кога настанала акцизата во Република Северна Македонија.

(3) Акцизните добра кои се наоѓаат во авион кој лета меѓу земја-членка и Република Северна Македонија и кои не се наменети за продажба кога авионот се наоѓа на акцизното подрачје, нема да се смета дека се наменети за комерцијални цели во Република Северна Македонија.

(4) По поднесено барање акцизата за акцизните добра кои се пуштени во промет во Република Северна Македонија може да се врати или да не се плати во земјата-членка во случаите кога надлежниот орган од другата земја-членка утврди дека акцизата настанала и била платена во Република Северна Македонија.

Движење на акцизни добра со платена акциза во друга земја-членка

Член 40

(1) Во случаите од членот 39 став (1) од овој закон, акцизните добра се движат со поедноставен придружен административен документ (во понатамошниот текст: пп-АД) кој ги содржи основните податоци од е-АД од член 34 став (1) од овој закон.

(2) Документот пп-АД го изготвува испраќачот на пропишан образец во три примероци при што:

1) првиот примерок го задржува испраќачот и

2) вториот и третиот примерок го придружуваат движењето на акцизните добра.

(3) Акцизниот обврзник од член 9 став (2) точка 2) од овој закон има обврска:

1) писмено да го извести надлежниот царински орган за очекуваниот прием на акцизни добра и да достави гаранција за обезбедување на плаќањето на акцизата пред испраќањето на акцизните добра од другата земја-членка;

2) да поднесе акцизна декларација и да ја плати акцизата и

3) да му овозможи надзор и контрола на надлежниот царински орган за приемот на акцизните добра и докажете дека акцизата е платена.

Движење на акцизни добра со платена акциза преку територија на друга земја-членка

Член 41

(1) Движењето на акцизните добра кои се пуштени во промет во Република Северна Македонија и преку територија на друга земја-членка се пренесуваат до крајната дестинација на територијата на Република Северна Македонија, се одвива под следните услови:

1) движењето се врши со пп-АД од член 40 став (1) од овој закон;

2) испраќачот е должен пред испраќањето на акцизните добра да го извести надлежниот царински орган во Република Северна Македонија;

3) примачот на акцизните добра е должен да го потврди приемот на акцизните добра и

4) испраќачот и примачот да бидат согласни за вршење на надзор и контрола кои ќе му овозможат на надлежниот царински орган да утврди дека акцизните добра се примени и дека акцизата е навистина платена.

(2) Примачот во Република Северна Македонија е должен да го потврди приемот на акцизните добра во рок од пет дена од денот на приемот на акцизните добра.

Движење на акцизни добра со платена акциза од Република Северна Македонија до друга земја-членка

Член 42

(1) Движењето на акцизните добра кои се пуштени во промет во Република Северна Македонија, а се испраќаат во друга земја-членка, се одвива под следните услови:

1) движењето се врши со пп-АД согласно член 40 став (1) од овој закон, освен во случаите на продажба на далечина согласно член 43 од овој закон;

2) испраќачот е должен да го информира надлежниот царински орган за местото на испраќање на акцизните добра пред истите да бидат испратени и

3) испраќачот да биде согласен за вршење на контроли кои ќе му овозможат на надлежниот царински орган да утврди дека акцизните добра се испратени.

(2) Кога испраќачот од Република Северна Македонија сака да го оствари правото на враќање на платената акциза за акцизните добра кои се испратени од Република Северна Македонија, а примени во друга земја-членка, должен е да достави:

1) барање до надлежниот орган за враќање на платената акциза;

2) доказ дека акцизата е платена во Република Северна Македонија;

3) третиот примерок од пп-АД заверен од страна на примачот во согласност со прописите кои се во важност во земјата-членка на крајната дестинација;

4) докази од кои е видно дека акцизата е платена во друга земја-членка или документ со кој се потврдува дека плаќањето на акцизата е обезбедено во земјата-членка на крајната дестинација и

5) кои било други докази кои надлежниот орган ги бара во конкретниот случај, а со цел да се утврди оправданоста за враќање на платената акциза.

(3) Барањето од ставот (2) точка 1) на овој член се поднесува до надлежниот царински орган најдоцна во рок од 12 месеци од денот кога е платена акцизата.

Продажба на далечина

Член 43

(1) Продажба на далечина се смета движењето на акцизните добра пуштени во промет во една земја-членка, а потоа набавени од страна на лице во друга земја-членка кое не е држател на акцизен склад, не е регистриран примач и нема регистрирана дејност, а продавачот или друго лице за негова сметка посредно или непосредно ги испраќа или ги превезува акцизните добра до примачот.

(2) Кога акцизните добра пуштени во промет во друга земја-членка се примени за некомерцијални цели од страна на лице во Република Северна Македонија кое не е држател на акцизен склад, не е регистриран примач и нема регистрирана дејност, акцизата настанува во моментот на доставување на акцизните добра во Република Северна Македонија при што се применува износот на акциза која важи на денот кога настанала акцизата.

(3) Обрзник за плаќање акциза во Република Северна Македонија е продавачот. Надлежниот царински орган може да определи акцизата да ја плати даночниот застапник кој е одобрен од истиот орган или примачот на стоката, во случаите кога продавачот на акцизните добра не постапил согласно одредбите од став (4) точка 1) на овој член.

(4) Продавачот или даночниот застапник кој праќа акцизни добра од друга земја-членка во Република Северна Македонија е должен:

1) пред испраќањето на акцизните добра да се регистрира кај надлежниот царински орган во Република Северна Македонија, да ја пресмета акцизата и да достави гаранција за обезбедување на плаќањето на акцизата;

2) по пристигнување на акцизните добра во Република Северна Македонија да поднесе акцизна декларација веднаш, но не подоцна од наредниот работен ден и да ја плати акцизата во рок од 30 дена, освен во случаите на неправилности кога акцизата мора да се плати веднаш и

3) да води евиденција за испорачувањето на акцизните добра.

(5) Продавачот од Република Северна Македонија кој испраќа акцизни добра во друга земјачленка во смисла на став (1) на овој член е должен да води евиденција за испраќањата на акцизните добра.

(6) Продавачот или даночниот застапник има право на враќање на акцизата која е платена во Република Северна Македонија, за што поднесува барање за враќање на платената акциза до надлежниот царински орган, во рок од една година од плаќањето на акцизата. Кон барањето доставува докази од надлежниот орган на другата земја-членка дека акцизата е платена, или друг службен документ со кој го докажува испраќањето и приемот во друга земја-членка.

Даночен застапник за продажба на далечина

Член 44

(1) Даночниот застапник за продажба на далечина има живеалиште, седиште или подружница на територијата на Република Северна Македонија и е овластено од страна на продавачот од член 43 став (3) од овој закон, во негово име и за негова сметка во Република Северна Македонија да ги извршува обврските и да ги остварува правата согласно одредбите од овој закон, со претходно одобрение од надлежниот царински орган.

(2) Одобрението за даночен застапник за продажба на далечина му се издава на лице кое навремено и во целост ги подмирува акцизниот, даночниот и царинскиот долг, кое не направило потешок акцизен, даночен или царински прекршок или не го повторило кршењето на акцизните, даночните и царинските прописи.

(3) Одобрението од став (1) на овој член се издава врз основа на поднесено барање.

(4) Одобрението за даночен застапник за продажба на далечина се издава на неодредено време, освен ако во барањето не е поинаку наведено.

(5) Одобрението му се издава на подносителот на барањето без право на пренос на друго лице.

(6) Даночниот застапник за продажба на далечина е обврзан да го извести надлежниот царински орган за сите измени на податоците во одобрението во рок од пет дена од денот на настанување на промената.

(7) Даночниот застапник за продажба на далечина е должен да ги исполни следните услови:

1) пред испраќањето на акцизните добра да се регистрира кај надлежниот царински орган во Република Северна Македонија и да достави гаранција за обезбедување на плаќањето на акцизата;

2) по пристигнување на акцизните добра во Република Северна Македонија да поднесе акцизна декларација не подоцна од наредниот работен ден и да ја плати акцизата во рок од 30 дена;

3) да води евиденција по примач, вид на акцизни добра, трговски назив, количина, место и датум на испраќање;

4) редовно да го известува надлежниот царински орган за сите промени на податоците кои се наведени во одобрението, како и да овозможи непречен надзор и контрола над неговото работење и

5) да не е осуден со правосилна судска одлука на безусловна казна затвор за сторено кривично дело од областа на даноците и царините и со правосилна судска одлука да не е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност, привремена забрана за вршење одделна дејност и трајна забрана за вршење одделна дејност.

(8) Одобрението од став (2) на овој член престанува да важи:

1) ако имателот на одобрението почине;

2) со престанување на постоењето на правното лице имател на одобрение;

3) со враќање на одобрението;

4) ако надлежниот царински орган го укине одобрението и

5) по истек на рокот на важење на одобрението.

(9) Надлежниот царински орган по службена должност го укинува одобрението доколку утврди дека:

1) даночниот застапник за продажба на далечина повеќе не ги исполнува условите наведени во одобрението;

2) не овозможува вршење на соодветен надзор и контрола;

3) износот на гаранцијата на акцизата не е доволен, регистрираниот примач не го зголемил износот на гаранција или не доставил нова гаранција во временскиот период определен од надлежниот царински орган, одобрението е издадено врз основа на непотполни или неточни податоци;

4) престанат да постојат причините и условите врз основа на кои е издадено одобрението;

5) даночниот застапник за продажба на далечина не ги отстранил неправилностите во рокот определен од надлежниот царински орган и

б) даночниот застапник за продажба на далечина е осуден со правосилна судска одлука на безусловна казна затвор за сторено кривично дело од областа на даноците и царините и со правосилна судска одлука е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност, привремена забрана за вршење одделна дејност и трајна забрана за вршење одделна дејност.

Неправилности при движењето на акцизните добра со платена акциза

Член 45

(1) Во случаите од член 39 став (1) и член 43 став (1) од овој закон, доколку настане неправилност во Република Северна Македонија при движењето на акцизните добра кои биле пуштени во промет во друга земја-членка, обврската за пресметка и плаќање на акцизата настанува во Република Северна Македонија.

(2) Кога ќе се открие неправилност во Република Северна Македонија при движењето на акцизните добра кои биле пуштени во промет во друга земја-членка и е невозможно да се утврди каде настанала неправилноста, ќе се смета дека неправилноста се случила и дека обврската за пресметка и плаќање на акцизата настанува во Република Северна Македонија.

(3) Акцизата ќе се пресмета и наплати од лицето кое го гарантирало плаќањето на истата согласно член 40 став (3) точка 1) или член 43 став (4) точка 1) од овој закон или од секое лице кое учествувало во настанување на неправилноста.

(4) Доколку пред истекот на периодот од три години од денот на започнувањето на движењето на акцизните добра се утврди дека неправилноста се случила во друга земјачленка и во која акцизата е платена, се применуваат одредбите од член 39 став (4) од овој закон.

(5) Неправилност при движење на акцизни добра во Република Северна Македонија, а кои биле пуштени во промет во друга земја-членка е состојба која се јавува при движење на акцизни добра согласно член 39 или член 43 од овој закон, а не се опфатени со овој член при што движењето или дел од движењето на акцизните добра не е соодветно завршено.

(6) По исклучок од став (1) на овој член, акцизата нема да настане во Република Северна Македонија за акцизните добра кои биле пуштени во промет во друга земја-членка, а се движат во Република Северна Македонија согласно одредбите за движење на акцизни добра со платена акциза во друга земја-членка и се наменети за друга земја-членка.

Уништување и загуби

Член 46

(1) Обврската за пресметка и плаќање на акциза нема да настане во Република Северна Македонија во случаите од член 39 став (1) и член 43 став (1) од овој закон, ако акцизните добра кои биле пуштени во промет во друга земја-членка во текот на движењето на акцизното подрачје на Република Северна Македонија, се целосно уништени или неповратно изгубени, како резултат на непредвидливи околности, виша сила, или кога губењето или кусокот се непосредно поврзани со природата на акцизното добро.

(2) Гаранцијата доставена согласно член 40 став (3) точка 1) од овој закон или член 43 став (4) точка 1) од овој закон ќе биде ослободена.

(3) Правилата и критериумите за утврдување на загубите од став (1) на овој член се уредени согласно прописите од областа на данокот на добивка.

ГЛАВА 6

АКЦИЗНИ ОСЛОБОДУВАЊА

Акцизни ослободувања за дипломатски и конзуларни претставништва и меѓународни организации

Член 47

(1) Од плаќање на акциза се ослободени акцизните добра кои се наменети за:

- 1) службени потреби на дипломатските и конзуларните претставништва и посебните мисии акредитирани во Република Северна Македонија врз основа на начелото на реципроцитет, освен за конзуларните претставништва кои ги водат почесните конзули;
- 2) лични потреби на персоналот на странските дипломатски и конзуларни претставништва и посебните мисии акредитирани во Република Северна Македонија;
- 3) потреби на меѓународни организации кога е тоа утврдено со меѓународен договор кој го ратификувала или се применува на територијата на Република Северна Македонија;
- 4) лични потреби на персоналот на меѓународни организации кога е тоа утврдено со меѓународен договор кој го ратификувала или се применува на територијата на Република Северна Македонија;
- 5) потреби на воените сили на договорните страни на Североатлантскиот договор, на нивниот персонал или за снабдување на нивните кантини и ресторани и
- 6) потрошувачка во согласност со договор кој го склучила Република Северна Македонија со трета земја или со меѓународна организација, под услов договорот за испорака на акцизни добра да предвидува ослободување од плаќање на данок на додадена вредност.

(2) Ослободување од плаќање акциза од став (1) на овој член за акцизни добра кои се купуваат на акцизното подрачје, се врши со враќање на платената акциза по доставено барање.

(3) Враќање на акцизата се одобрува на странско дипломатско или конзуларно претставништво по поднесено барање и платена фактура, доколку набави акцизни добра за службени потреби во износ кој надминува 5.000,00 денари, вклучувајќи го данокот на додадена вредност. Враќање се врши врз основа на посебни спогодби склучени со земјата испраќач во согласност со условите на реципроцитет кои ги потврдува Министерството за надворешни работи.

(4) Враќањето на акцизата му се одобрува и на шефот на дипломатското претставништво, на членовите на дипломатскиот персонал на странското дипломатско претставништво, како и на конзуларни функционери по поднесено барање и платена фактура, доколку набавиле акцизни добра за лични потреби или за потреби на членовите на семејствата кои ги сочинуваат нивните домаќинства, во износ кој надминува 5.000,00 денари, вклучувајќи го данокот на додадена вредност.

(5) Враќањето на акцизата од став (4) на овој член е ограничено на вкупен износ од 50.000,00 денари за соодветната календарска година.

(6) Враќањето на акцизата се одобрува на меѓународни организации и нивните членови за набавените акцизни добра, по поднесено барање и согласно условите и ограничувањата утврдени со ратификуван меѓународен договор.

(7) Движењето на акцизните добра во постапка на акцизно одложување од друга земјачленка до примачот од став (1) на овој член мора да биде проследено со е-АД и со потврда за ослободување од плаќање на акциза издадена од надлежен орган.

(8) Во случаите кога испраќачот ги испраќа акцизните добра од Република Северна Македонија во друга земја-членка на лица кои согласно законодавството на таа земја имаат ист или сличен статус со лицата од став (1) на овој член, акцизните добра може да ги испраќа само ако се проследени со е-АД и потврда за ослободување од плаќање на акциза издадена од земјата-членка во која се испраќаат акцизните добра.

(9) Акцизните добра кои се ослободени од плаќање на акциза согласно став (1) на овој член не смеат да се оттуѓат без претходно да биде поднесена акцизна декларација и без да се плати акцизата.

(10) Ослободувањето од став (1) на овој член не може да го користат државјани на Република Северна Македонија, ниту странски државјани со одобрен постојан престој во Република Северна Македонија.

(11) Барањето од став (2) на овој член, претходно потврдено од Министерството за надворешни работи согласно став (3) на овој член се поднесува до надлежниот царински орган најдоцна до 30 јуни од календарската година која следи по календарската година во која подносителот на барањето ги набавил акцизните добра.

(12) Министерот за финансии ги пропишува содржината на образецот на барањето за остварување на правото за враќање на платената акциза, начинот на поднесување на барањето за враќање на платената акциза, како и начинот на враќање на платената акциза.

Други акцизни ослободувања

Член 48

(1) Акциза не се плаќа на акцизните добра во случај кога:

- 1) се продаваат во авионите за време на лет кон трета територија или трета земја;
- 2) се продаваат во слободна продавница на меѓународен аеродром за патнички сообраќај, кои патникот ги носи во личниот багаж за летови кон трета територија или трета земја;
- 3) патникот ги носи во личниот багаж од странство, а кои немаат комерцијален карактер и за кои е пропишано ослободување од плаќање на царински давачки и данок на додадена вредност во согласност со царинските и даночните прописи;
- 4) физичко лице од странство му ги испраќа во мали пратки на физичко лице во Република Северна Македонија, а кои немаат комерцијален карактер и за кои е пропишано ослободување од плаќање на царински давачки и данок на додадена вредност во согласност со царинските и даночните прописи и

5) енергентите се наоѓаат во стандардните резервоари на моторните возила или авионите кои доаѓаат од странство, како и во специјалните контејнери и не се наменети за натамошна продажба и се ослободени од плаќање на царински давачки и данок на додадена вредност во согласност со царинските и даночните прописи.

(2) Слободна продавница е просторија сместена на меѓународен аеродром за патнички сообраќај која ги исполнува условите пропишани од страна на надлежен царински орган.

(3) Патник кон трета територија или трета земја е секој патник кој поседува авионски билет во кој е наведено дека крајната дестинација му е аеродром во трета територија или трета земја.

(4) Под стандардни резервоари се сметаат:

1) резервоари кои производителот трајно ги вградил во моторните возила од ист тип како што е предметното возило и кои овозможуваат непосредно користење на гориво, за погон и за работа на системот за ладење и на другите системи во текот на превозот;

2) резервоари за гас вградени во моторните возила за непосредно користење како гориво и резервоари вградени во друг систем со кој возилото може да биде опремено, се сметаат за стандардни резервоари и

3) резервоари кои производителот трајно ги вградил на специјалните контејнери од ист тип како што е предметниот контејнер и кои овозможуваат горивото за време на превозот да се користи непосредно за работа на системот за ладење и другите системи со кои се опремени специјалните контејнери. Како специјален контејнер се смета секој уред опремен со посебно наменета направа за системот на ладење, системот за довод на кислород, системот на топлинска изолација или друг систем.

(5) Акцизните добра се ослободени од плаќање акциза, кога се користат од страна на држател на акцизен склад или повластен корисник на акцизни добра, по претходна согласност од надлежен царински орган, во случаите кога:

1) се користат како примероци за анализа и тестови при производство или за научно истражувачки цели;

2) се употребуваат за контрола на квалитетот;

3) се употребуваат за цели на акцизен надзор и

4) се уништуваат под царински надзор.

(6) Акциза на алкохол и алкохолни пијалаци не се плаќа за:

1) Пиво од членот 56 став (4) од овој закон кое е произведено од страна на физичко лице за сопствена потрошувачка и за потрошувачка од страна на членовите на неговото домаќинство или неговите гости под услов да не е наменето за продажба и во количина од 500 литри годишно;

2) Вино од членот 56 став (5) од овој закон и останатите пијалаци добиени со ферментирање, освен пиво и вино од член 56 став (6) од овој закон кои се произведени од страна на физичко лице за сопствена потрошувачка и за потрошувачка од страна на членовите на неговото домаќинство или неговите гости под услов да не се наменети за продажба и во вкупна количина од 500 литри годишно и

3) Етил алкохол од член 56 став (8) од овој закон произведен од страна на физичко лице за сопствена потрошувачка и за потрошувачка од страна на членовите на неговото домаќинство или неговите гости под услов да не е наменето за продажба во количина од 200 литри чист алкохол годишно.

(7) Министерот за финансии го пропишува начинот за ослободувањето од плаќање на акциза согласно одредбите од овој член.

ГЛАВА 7

АКЦИЗНИ ПОВЛАСТУВАЊА

Одобрение за повластен корисник на акцизни добра

Член 49

(1) Повластениот корисник на акцизни добра во смисла на член 74 и член 99 од овој закон може да набави од акцизен склад, од регистриран примач или да увезе за свои потреби акцизни добра без плаќање на акциза, врз основа на одобрение за повластен корисник на акцизни добра издадено од надлежниот царински орган.

(2) Повластениот корисник за акцизните добра од членот 92 став (3) точки 6), 7), 8) и 9) од овој закон во смисла на член 99 од овој закон може да набави од имател на одобрение за акцизни обврзници за електрична енергија, природен гас, јаглен, кокс, лигнит и нафтен кокс од член 114 од овој закон или да увезе за свои потреби акцизни добра без плаќање на акциза, врз основа на одобрение за повластен корисник на акцизни добра издадено од надлежниот царински орган.

(3) Министерот за финансии ја пропишува содржината на одобрението за повластен корисник на акцизни добра.

Услови за стекнување на одобрение за повластен корисник на акцизни добра

Член 50

(1) Одобрение за повластен корисник на акцизни добра (во понатамошниот текст: одобрение) може да добие само лице кое ги исполнува следниве услови:

1) врши или има намера да врши дејност од областа на акцизите и има седиште во Република Северна Македонија;

2) уредно води деловни книги согласно со важечките прописи и редовно поднесува годишни пресметки во последните две години;

3) против кое не е покрената постапка за стечај или ликвидација;

4) да не е осудено со правосилна судска одлука на безусловна казна затвор за сторено кривично дело од областа на даноците и царините и со правосилна судска одлука да не е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност, привремена забрана за вршење одделна дејност и трајна забрана за вршење одделна дејност;

5) да ги има намирено долговите по основ на даночни и царински обврски;

6) има воспоставено соодветни стандарди за безбедност и сигурност кои се сметаат за исполнети кога барателот докажува дека одржува соодветни мерки кои ја гарантираат

безбедноста и сигурноста на областите на физички интегритет и контроли на пристап, логистички процеси и ракување со акцизните добра, вработените и идентификација на неговите деловни партнери;

7) исполнува услови за електронска размена на податоци и

8) поднесе гаранција за обезбедување на акцизниот долг кој може да настане.

(2) Одобрението не може да се издаде во случаите кога не е исполнет еден од условите од став (1) на овој член.

(3) По исклучок од ставот (2) на овој член, условите од ставот (1) точки 2), 3), 4), 5) и 8) на овој член, не се применуваат кога подносител на барањето е државен орган, јавна, научна или образовна институција или јавна здравствена установа.

(4) Министерот за финансии го пропишува начинот на докажување на исполнетоста на условите од став (1) на овој член.

Барање за издавање одобрение за повластен корисник на акцизни добра

Член 51

(1) Одобрението за повластен корисник на акцизни добра се издава врз основа на поднесено барање.

(2) Министерот за финансии ги пропишува содржината на барањето за издавање на одобрението за повластен корисник на акцизни добра и потребната документација.

Издавање на одобрение за повластен корисник на акцизни добра

Член 52

(1) Одобрението за повластен корисник на акцизни добра го издава надлежниот царински орган.

(2) Одобрението од став (1) на овој член му се издава на барателот и може да се однесува на едно или повеќе места за повластено користење и вкупна количина за една календарска година.

(3) Одобрението од став (1) на овој член се издава со период на важност од пет години, освен ако барателот не побара поинаку.

(4) Одобрението од став (1) на овој член не може да се пренесе на друго лице.

(5) Надлежниот царински орган одлучува по барањето за издавање на одобрение за повластен корисник на акцизни добра во рок од 60 дена од денот на приемот на барањето. Со секое преземено дејствие за дополнување на барањето, рокот се прекинува.

(6) Одобрението за повластен корисник на акцизни добра надлежниот царински орган го издава после доставувањето и прифаќањето на гаранцијата од член 30 од овој закон.

(7) Надлежниот царински орган води електронски Регистар на одобренија за повластени корисници на акцизни добра.

(8) Министерот за финансии ги пропишува начинот за издавање на одобрение за повластен корисник на акцизни добра и содржината на електронскиот Регистар на одобренија за повластени корисници на акцизни добра.

Обврски на имателот на одобрение за повластен корисник на акцизни добра

Член 53

(1) Имателот на одобрение за повластен корисник на акцизни добра е должен:

- 1) да ги користи акцизните добра согласно намената за која е издадено одобрението за повластен корисник;
- 2) да обезбеди соодветно чување на акцизните добра во местото на повластено користење;
- 3) да ги надгледува и да го известува надлежниот царински орган за сите постапки, вклучувајќи прием, чување и употреба на акцизните добра;
- 4) да ги констатира загубите, односно кусоците на акцизните добра, како и да проверува дали постојат било какви неправилности во работењето со акцизните добра и истите да ги пријави до надлежниот царински орган;
- 5) да овозможи непречено вршење на надзор и контрола;
- 6) да води уредна и точна евиденција за секое место на повластено користење и да доставува збирен месечен извештај за набавени, увезени, складирани, пренесени и потрошени акцизни добра по видови и количини до надлежниот царински орган и
- 7) да го извести надлежниот царински орган за секоја промена на податоците и условите под кои е издадено одобрението за повластен корисник и да побара негова измена.

(2) Ако надлежниот царински орган утврди дека имателот на одобрение за повластен корисник на акцизни добра не ги исполнува или не ги исполнил обврските од став (1) на овој член, му определува рок за отстранување на утврдените неправилности, може да поведе постапка за дополнителна наплата на акциза, како и да поведе постапка за укинување на одобрението за повластен корисник на акцизни добра.

(3) Имателот на одобрение за повластен корисник на акцизни добра е должен фактурите и другите документи, кои се издадени врз основа на овој закон, како и деловните книги да ги чува најмалку пет години од истекот на календарската година на која се однесуваат истите.

(4) Министерот за финансии ги пропишува начинот на исполнување на обврските од став (1) на овој член и содржината на месечниот извештај за набавени, увезени, складирани, пренесени и потрошени акцизни добра по видови и количини за секое место на повластено користење.

Измена на одобрение за повластен корисник на акцизни добра

Член 54

(1) Имателот на одобрение за повластен корисник на акцизни добра во случај на изменување или дополнување на податоците во одобрението за повластен корисник на акцизни добра поднесува барање за измена на одобрението до надлежниот царински орган.

(2) Надлежниот царински орган по поднесеното барање од став (1) на овој член одлучува во рокот од член 52 став (5) од овој закон.

(3) Министерот за финансии ги пропишува содржината на барањето за измена на одобрението за повластен корисник на акцизни добра и потребната документација.

Престанување на важењето на одобрението за повластен корисник на акцизни добра

Член 55

(1) Одобрението за повластен корисник на акцизни добра престанува да важи:

- 1) ако имателот на одобрението-физичко лице почине;
- 2) со престанување на постоењето на правното лице имател на одобрението за повластен корисник на акцизни добра;
- 3) со враќање на одобрението за повластен корисник на акцизни добра;
- 4) по истекот на периодот на важност од член 52 став (3) од овој закон и
- 5) ако надлежниот царински орган го укине одобрението за повластен корисник на акцизни добра.

(2) Надлежниот царински орган по службена должност го укинува одобрението за повластен корисник на акцизни добра доколку утврди дека:

- 1) повластениот корисник на акцизни добра повеќе не ги исполнува условите утврдени во одобрението за повластен корисник на акцизни добра;
- 2) престанале да постојат причините и условите врз основа на кои е издадено одобрението за повластен корисник на акцизни добра;
- 3) одобрението за повластен корисник на акцизни добра е издадено врз основа на непотполни или неточни информации;
- 4) повластениот корисник на акцизни добра не ги отстранил неправилностите во рокот определен од надлежниот царински орган;
- 5) е започната постапка на стечај или ликвидација;
- 6) повластениот корисник на акцизни добра е осуден со правосилна судска одлука на безусловна казна затвор за сторено кривично дело од областа на даноците и царините и со правосилна судска одлука е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност, привремена забрана за вршење одделна дејност и трајна забрана за вршење одделна дејност и
- 7) износот на гаранцијата за обезбедување на акцизата не е доволен, имателот на одобрението не го зголемил износот на гаранција или не доставил нова гаранција во временскиот период определен од надлежниот царински орган.

(3) Со престанување на важење на одобрението за повластен корисник на акцизни добра, повластениот корисник на акцизни добра се брише од електронскиот Регистар на одобренија за повластени корисници на акцизни добра.

(4) Повластениот корисник на акцизни добра или неговиот законски наследник односно ополномоштеник во случаите од став (1) точка 1) на овој член се должни за акцизните добра кои се на залиха кај повластениот корисник на акцизни добра, да поднесат акцизна декларација и да ја платат акцизата најдоцна во рок од 15 дена од престанување на важноста на одобруението за повластен корисник на акцизни добра или акцизните добра да ги вратат во акцизен склад или да ги уништат под царински надзор по претходна согласност од надлежниот царински орган.

ВТОР ДЕЛ

ОДРЕДБИ ЗА ОДАНОЧУВАЊЕ СО АКЦИЗА НА АЛКОХОЛ И АЛКОХОЛНИ ПИЈАЛАЦИ, ТУТУНСКИ ПРОИЗВОДИ, ЕНЕРГЕНТИ И ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

ГЛАВА 8

АЛКОХОЛ И АЛКОХОЛНИ ПИЈАЛАЦИ

Предмет на оданочување со акциза на алкохол и алкохолни пијалаци

Член 56

(1) Алкохол и алкохолни пијалаци кои се предмет на оданочување со акциза се: пиво, вино, ферментирани пијалаци освен пиво и вино, меѓупроизводи и етил алкохол.

(2) Алкохолот и алкохолните пијалаци од став (1) на овој член се дефинирани со тарифни ознаки на Номенклатурата на Царинската тарифа и волуменски удел на чистиот алкохол во тие производи.

(3) Волуменски удел на чист алкохол претставува волуменскиот процент на алкохол мерен при температура од 20°C и се означува со ознаката % вол.

(4) Под „пиво“ се подразбираат:

1) производите од тарифниот број 2203 од Номенклатурата на Царинската тарифа со содржина на алкохол поголема од 0,5% вол. и

2) производите од тарифниот број 2206 од Номенклатурата на Царинската тарифа кои содржат мешавина од пиво и безалкохолни пијалаци и со содржина на алкохол поголема од 0,5% вол.

(5) Под „вино“ се подразбира:

1) „Непенливо вино“ кое ги опфаќа производите од тарифните броеви 2204 и 2205 од Номенклатурата на Царинската тарифа, освен пенливите вина од точка 2) од овој став, и тоа:

- со содржина на алкохол поголема од 1,2% вол., а најмногу 15% вол., доколку алкохолот содржан во готовиот производ е настанат исклучиво со ферментирање или

- со содржина на алкохол поголема од 15% вол., а најмногу 18% вол., ако не се произведени со збогатување и доколку алкохолот содржан во готовиот производ е настанат исклучиво со ферментирање и

2) „Пенливо вино“ кое ги опфаќа производите од тарифните ознаки 2204 10 11, 2204 10 91, 2204 10 93, 2204 10 94, 2204 10 96, 2204 10 98, 2204 21 06, 2204 21 07, 2204 21 08, 2204 21 09, 2204 29 10 и тарифниот број 2205 од Номенклатурата на Царинската тарифа, кои:

- се полнети во шишиња со посебен затворац во облик на печурка кој е прицврстен со посебни држачи, или кои имаат притисок од растворен јаглероден диоксид од 3 бари или повеќе и
- имаат содржина на алкохол поголема од 1,2% вол., а најмногу 15% вол., доколку алкохолот содржан во готовиот производ е настанат исклучиво со ферментирање.

(6) Под „ферментирани пијалаци, освен пенливо вино, непенливо вино и пиво“ се подразбираат:

1) „други пенливи ферментирани пијалаци“ од тарифните ознаки 2206 00 31 и 2206 00 39, како и производите од тарифните ознаки 2204 10 11, 2204 10 91, 2204 10 93, 2204 10 94, 2204 10 96, 2204 10 98, 2204 21 06, 2204 21 07, 2204 21 08, 2204 21 09, 2204 29 10 и тарифниот број 2205 од Номенклатурата на Царинската тарифа што не се наведени во став (5) на овој член, кои се полнети во шишиња со посебен затворац во облик на печурка кој е прицврстен со посебни држачи, или пак кои имаат притисок од растворен јаглероден диоксид од 3 бари или повеќе и:

- имаат содржина на алкохол поголема од 1,2% вол., а најмногу 13% вол. или
- имаат содржина на алкохол поголема од 13% вол., а најмногу 15% вол., доколку алкохолот содржан во готовиот производ е настанат исклучиво со ферментирање и

2) „други непенливи ферментирани пијалаци“ кои се распоредуваат во тарифниот број 2204 и 2205 од Номенклатурата на Царинската тарифа, а не се наведени во став (5) на овој член, како и производите од тарифниот број 2206 од Номенклатурата на Царинската тарифа, освен другите пенливи ферментирани пијалаци од точка 1) од овој став и пијалациите од став (4) на овој член, кои:

- имаат содржина на алкохол поголема од 1,2% вол., а најмногу 10% вол. или
- имаат содржина на алкохол поголема од 10% вол., а најмногу 15% вол., доколку алкохолот содржан во готовиот производ е настанат исклучиво со ферментирање.

(7) Под „меѓупроизводи“ се подразбираат производите кои се распоредуваат во тарифните броеви 2204, 2205 и 2206 од Номенклатурата на Царинската тарифа со содржина на алкохол поголема од 1,2% вол., а најмногу 22% вол., што не се опфатени со ставови (4), (5) и (6) на овој член. Како меѓупроизвод се смета и секој непенлив ферментиран пијалок со содржина на алкохол поголема од 5,5% вол. и секој пенлив ферментиран пијалок со содржина на алкохол поголема од 8,5% вол. кои не се добиени само со ферментирање.

(8) Под „етил алкохол“ се подразбираат:

1) сите производи од тарифните броеви 2207 и 2208 од Номенклатурата на Царинската тарифа со содржина на алкохол поголема од 1,2% вол., дури и кога овие производи се дел од некој производ кој се распоредува во друга глава на Номенклатурата на Царинската тарифа;

2) сите производи од тарифните броеви 2204, 2205 и 2206 од Номенклатурата на Царинската тарифа со содржина на алкохол поголема од 22% вол. и

3) питки жестоки алкохолни пијалаци, без разлика на тоа дали содржаните производи во него се растворени или не се растворени.

(9) Постапката за мерење на процент волумен на алкохол се врши според прописите за методите за земање мостри и вршење хемиски и физички анализи на алкохолни пијалаци.

Акцизна основица

Член 57

(1) Акцизната основица за:

- 1) пиво согласно член 56 став (4) од овој закон е 1% волуменски удел на чист алкохол содржан во еден литар готов производ;
- 2) вино согласно член 56 став (5) од овој закон е количината на вино изразена во литар готов производ;
- 3) ферментирани пијалаци согласно член 56 став (6) од овој закон е количината на ферментиран пијалок изразена во литар готов производ;
- 4) меѓупроизводи согласно член 56 став (7) од овој закон е количината на меѓупроизвод изразена во литар готов производ и
- 5) етил алкохол и питки жестоки алкохолни пијалаци согласно член 56 став (8) од овој закон е еден литар чист алкохол изразен во волуменски процент на температура од 20°C.

Износ на акциза

Член 58

(1) Акцизата на пиво согласно член 56 став (4) од овој закон се плаќа во износ од 4,00 денари за 1% волуменски удел на чист алкохол содржан во еден литар готов производ.

(2) Акцизата за литар вино се плаќа во износ од:

- 1) нула денари за непенливо вино согласно член 56 став (5) точка 1) од овој закон и
- 2) нула денари за пенливо вино согласно член 56 став (5) точка 2) од овој закон.

(3) Акцизата за литар ферментирани пијалаци се плаќа во износ од:

- 1) нула денари за други пенливи ферментирани пијалаци согласно член 56 став (6) точка 1) од овој закон и
- 2) нула денари за други непенливи ферментирани пијалаци согласно член 56 став (6) точка 2) од овој закон.

(4) Акцизата за меѓупроизводи согласно член 56 став (7) од овој закон ќе изнесува:

- 1) 33,00 денари по литар за меѓупроизводи со содржина на алкохол помал од 15% и
- 2) 55,00 денари по литар за меѓупроизводи со содржина на алкохол еднаков или поголем од 15%, а најмногу до 22%.

(5) Акцизата за етил алкохол и питки жестоки алкохолни пијалаци согласно член 56 став (8) од овој закон ќе изнесува 340,00 денари за литар чист алкохол, измерен на температура од 20°C.

Начин на пресметка на акцизата

Член 59

(1) Пресметката на акцизата за:

- 1) пиво се пресметува како производ на акцизната основица, степенот на реална јачина на алкохол по волумен на пиво и соодветниот износ на акциза согласно член 58 став (1) од овој закон;
- 2) вино се пресметува како производ на акцизната основица и соодветниот износ на акциза согласно член 58 став (2) од овој закон;
- 3) ферментирани производи се пресметува како производ на акцизната основица и соодветниот износ на акциза согласно член 58 став (3) од овој закон;
- 4) меѓупроизводи се пресметува како производ на акцизната основица и соодветниот износ на акциза согласно член 58 став (4) од овој закон и
- 5) етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци се пресметуваат како производ на акцизната основица и соодветниот износ на акциза согласно член 58 став (5) од овој закон.

(2) За статистички цели кога акцизната основица се искажува во литри, за пресметување на акциза за:

- 1) пиво се заокружува на три децимали, а степенот на реална јачина на алкохол по волумен на пиво се заокружува на една децимала;
- 2) вино се заокружува на две децимали;
- 3) ферментирани производи се заокружуваат на две децимали;
- 4) меѓупроизвод се заокружува на две децимали и
- 5) етил алкохол се заокружува на четири децимали.

Плаќање на акциза за меѓупроизводи и жестоки алкохолни пијалаци

Член 60

- (1) Акцизата на меѓупроизводи и жестоки алкохолни пијалаци се плаќа со нивното пуштање во промет од акцизен склад со поднесување на акцизна декларација за количините на меѓупроизводи и жестоки алкохолни пијалаци кои се пуштени во промет во текот на календарскиот месец.
- (2) Акцизниот обврзник поднесува акцизна декларација до надлежниот царински орган и ја плаќа акцизата најдоцна до 15-ти наредниот месец.
- (3) Акцизата на меѓупроизводите и жестоките алкохолни пијалаци при увоз се плаќа во роковите и на начин кој е предвиден за плаќање на увозните давачки, освен во случаите кога акцизните добра се движат во постапка на акцизно одложување.
- (4) По исклучок од став (2) на овој член, во случај ако последниот ден за плаќање на акцизата е неработен ден, акцизниот обврзник е должен пресметаната акциза да ја плати најдоцна првиот нареден работен ден.

Акцизни марки за меѓупроизводи и жестоки алкохолни пијалаци

Член 61

- (1) Пуштање во промет на меѓупроизводи и жестоки алкохолни пијалаци кои се произведени или увезени во акцизното подрачје е дозволено само доколку се обележани со

акцизна марка издадена од Царинската управа на која се испечатени посебни ознаки и сериски број.

(2) Акцизни марки може да добие држател на акцизен склад, увозник на меѓупроизводи и жестоки алкохолни пијалаци и земјоделец – мал производител на жестоки алкохолни пијалаци по поднесено барање до надлежниот царински орган.

(3) Неовластена изработка и печатење на акцизни марки или неовластена изработка и печатење на акцизни марки од други земји или територии, како и нивно неовластено поседување или неовластено ставање во промет не е дозволено.

(4) Намерно оштетување на акцизните марки не е дозволено.

(5) Меѓупроизводите и жестоките алкохолни пијалаци кои не се обележани со акцизна марка, или се обележани со оштетена акцизна марка или се обележани на друг начин различен од пропишаниот се сметаат за производи на кои не е пресметана и платена акциза и нивното пуштање во промет, купување и располагање на акцизното подрачје не е дозволено.

(6) Акцизната марка се лепи на соодветната амбалажа на алкохолниот пијалак, односно шишето, така што при отворањето ќе мора трајно да се оштети. Лепењето на акцизните марки може да се врши во акцизен или царински склад, освен во случаите од член 73 став (8) од овој закон кога производителот е земјоделец и лепењето на акцизните марки го врши во своите простории.

(7) Држателот на акцизен склад и увозникот месечните потреби за планирани количини од акцизни марки ги пријавуваат до надлежниот царински орган најдоцна до 10-ти во тековниот месец за наредниот месец.

(8) Трошоците за печатењето и за чувањето на акцизните марки ги определува надлежниот царински орган и ги наплатува од држателот на акцизен склад, увозникот на меѓупроизводи и жестоки алкохолни пијалаци и земјоделецот – мал производител на жестоки алкохолни пијалаци со поднесување на пријавата за планирани количини на акцизни марки. Висината на трошоците се утврдува врз основа на трошоците за печатење, чување и издавање на акцизните марки.

(9) Пред подигнување на акцизните марки држателот на акцизен склад и увозникот се должни да поднесат гаранција во висина на акцизниот долг кој може да настане.

(10) Издавањето на акцизните марки се врши по поднесено барање за подигнување на акцизни марки, кое се доставува до надлежниот царински орган. Рокот за подигнување на пријавените акцизни марки е една година, по месецот во кој што е прифатена пријавата за планираните количини. По истекот на овој рок со неподигнатите акцизни марки располага надлежниот царински орган.

(11) Рокот за искористување на акцизните марки подигнати од страна на држател на акцизен склад или увозник е најмногу 60 дена од денот на нивното подигнување.

(12) Држателот на акцизен склад и увозникот се должни не подоцна од пет дена по истекот на рокот од став (11) на овој член на надлежниот царински орган да му достават извештај за подигнати, искористени и вратени акцизни марки.

(13) Подигнатите акцизни марки за кои ќе се утврди дека се неисправни како резултат на грешка или оштетување настанати во процесот на нивното печатење, држателот на акцизен

склад и увозникот се должни да ги вратат на надлежниот царински орган најдоцна во рок од 15 дена од денот на утврдување на неправилноста, но не подоцна од 60 дена од денот на нивното подигнување. Надлежниот царински орган ќе ги замени неисправните акцизни марки со нови акцизни марки.

(14) Рокот од став (11) на овој член може да се продолжи за дополнителни 30 дена во случаите на виша сила, непредвидлива околност и неповолни настани поврзани со работењето на држателот на акцизен склад или увозникот, по претходно одобрување од надлежниот царински орган по поднесено барање.

(15) Акцизните марки кои не се искористени или се оштетени во процесот на производство, производителот или увозникот се должни да ги вратат на надлежниот царински орган, заедно со извештајот од став (12) на овој член најдоцна во рок од пет дена по истекот на рокот од став (11) на овој член.

(16) За оштетените и неискористените акцизни марки држателот на акцизен склад и увозникот немаат право на враќање на трошоците за печатење и чување на акцизните марки.

(17) За подигнатите акцизни марки за обележување на меѓупроизводите и жестоките алкохолни пијалаци кои не се вратени или се трајно оштетени, држателот на акцизен склад и увозникот е должен најдоцна во рок од пет дена по истекот на рокот од став (11) на овој член да поднесе акцизна декларација, да ја пресмета акцизата врз основа на податоците за највисоката акциза од ознаките на акцизните марки и да ја плати во рок од пет дена по прифаќањето на декларацијата од страна на надлежниот царински орган.

(18) Акцизните марки од ставови (13) и (15) на овој член се уништуваат под царински надзор.

(19) Обврската за обележување со акцизни марки не важи за:

1) меѓупроизводите и жестоките алкохолни пијалаци кои ги внесуваат патниците од странство, кои не се опфатени со член 48 став (1) точка 3) од овој закон и меѓупроизводите и жестоките алкохолни пијалаци кои државјаните на Република Северна Македонија и странските државјани ги примаат од странство во согласност со царинските прописи;

2) меѓупроизводите и жестоките алкохолни пијалаци кои се увезени во акцизното подрачје и се пуштаат во промет на меѓународен саем, изложба или друга приредба или како мостри и

3) меѓупроизводите и жестоките алкохолни пијалаци кои се ослободени од акциза, освен во случаите од член 47 став (2) од овој закон.

(20) Во случаите од став (19) точки 1) и 2) на овој член акцизата мора неодољно да се пријави кај надлежниот царински орган и веднаш да се плати.

(21) Акцизните марки од страна на држателот на акцизен склад или увозникот се пријавуваат и се издаваат во количина од најмалку 600 парчиња според одделни ознаки, процент на алкохол и зафатнина на поединечната амбалажа.

(22) По исклучок од став (21) на овој член, на барање на држателот на акцизен склад или увозникот, во случаите кога се користат нестандартни пакувања, ексклузивни серии, ограничени количини наменети за промотивни цели, надлежниот царински орган може да одобри издавање на акцизни марки во број помал од 600 парчиња.

(23) Министерот за финансии ги пропишува димензиите, формата и ознаките на акцизната марка, начинот на пријавување и подигнување на акцизните марки, содржината на извештаите за подигнати, искористени и вратени акцизни марки, начинот на враќање на неисправни, неискористени и оштетени акцизни марки, како и начинот на уништување на акцизните марки.

Посебни услови за опремување на акцизен склад за пиво

Член 62

(1) Акцизниот склад во кој се произведува или складира пиво, согласно член 56 став (4) од овој закон опремата за производство, објектот за производство и просторот за складирање потребно е да бидат поставени на начин што ќе му овозможат на надлежниот царински орган во секое време да ја утврди количината на произведено и складирано пиво и волуменскиот удел на чистиот алкохол во пивото.

(2) Акцизниот склад во кој се произведува пиво, треба да биде опремен со уреди за мерење на количината на произведено пиво и за мерење на волуменскиот удел на чистиот алкохол. Мерните уреди треба да поседуваат сертификат од надлежен орган за верификација на мерни уреди, или мерењето на количината на произведено пиво и мерењето на волуменскиот удел на чистиот алкохол да биде потврдено од овластена институција од областа на метрологија.

Мерење на количини на пиво

Член 63

По исклучок од членот 62 став (2) од овој закон, во случаите кога пивото се пакува во шишиња со различна зафатнина или садови од друг материјал со однапред определена зафатнина, мерењето се врши според количината која е наведена на пакувањето.

Посебни услови за опремување на акцизен склад за вино и меѓупроизводи

Член 64

(1) Во акцизниот склад во кој се произведува, преработува или складира вино согласно член 56 став (5) од овој закон и меѓупроизводи согласно член 56 став (7) од овој закон, објектите, просторот и опремата за производство или преработка и за складирање потребно е да бидат поставени на начин што на надлежниот царински орган ќе му овозможат вршење на надзор и контрола во секое време и можност да ја утврди количината на произведено, преработено или складирано вино и меѓупроизводи. Акцизниот склад треба да овозможува одвоено складирање на поединечни видови вино и меѓупроизводи.

(2) Акцизниот склад во кој се произведуваат или преработуваат вино и меѓупроизводи треба да биде опремен со мерни уреди за мерење на количината и мерни уреди за мерење на волуменскиот удел на чистиот алкохол за меѓупроизводите. Мерните уреди треба да поседуваат сертификат од надлежен орган за верификација на мерни уреди или мерењето на количината и на волуменскиот удел на чистиот алкохол за меѓупроизводите да биде потврдено од овластена институција од областа на метрологијата.

Посебни услови за опремување на акцизен склад за етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци

Член 65

(1) Во акцизниот склад во кој се произведуваат, преработуваат или складираат етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци, согласно член 56 став (8) од овој закон, објектите, просторот и опремата за производство или преработка и за складирање потребно е да бидат поставени на начин што ќе му овозможат на надлежниот царински орган да изврши надзор и контрола во секое време и да ја утврди количината на произведен, преработен или складиран етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци. Акцизниот склад треба да овозможува одвоено складирање на поединечни видови жестоки алкохолни пијалаци.

(2) Опремата за производство или преработка, вклучувајќи ги резервоарите, цевките за поврзувањата меѓу нив, спојните места, вентилите и мерните уреди треба да бидат пломбирани од страна на надлежниот царински орган. Пломбите може да се отстранат само во присуство на надлежниот царински орган и овластеното лице на држателот на акцизниот склад. Во случај на непредвидливи околности и виша сила, држателот на акцизен склад може сам да ги отстрани пломбите и веднаш да го извести надлежниот царински орган.

(3) Акцизниот склад во кој се произведуваат или преработуваат етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци треба да биде опремен со мерни уреди за мерење на количината и мерни уреди за мерење на волуменскиот удел на чистиот алкохол. Мерните уреди треба да поседуваат сертификат од надлежен орган за верификација на мерни уреди или мерењето на количината и на волуменскиот удел на чистиот алкохол за меѓупроизводите да биде потврдено од овластена институција од областа на метрологијат.

Посебни услови за употреба на резервоари за етил алкохол

Член 66

(1) Резервоарите за етил алкохол во акцизниот склад потребно е да бидат стандардизирани и опремени со мерни уреди.

(2) Мерните уреди на резервоарите треба да поседуваат сертификат од надлежен орган или од овластена институција за верификација на мерни уреди.

(3) Резервоарите од став (1) на овој член потребно е да бидат обележани.

(4) Министерот за финансии го пропишува начинот на обележување на резервоарите за етил алкохол во акцизниот склад.

Мали независни пиварници

Член 67

(1) Мала независна пиварница произведува пиво како дел од регистрираната дејност врз основа на издадено одобрение за мала независна пиварница од надлежен царински орган, и ги исполнува следниве услови:

1) има вкупно годишно производство на пиво не повеќе од 150.000 литри;

2) правно и економски е независен од било кој друг производител на пиво;

3) неговите производствени и оперативни објекти не се технолошки поврзани со производствените и оперативните објекти на друго лице кое произведува пиво како дел од неговата регистрирана дејност и

4) не произведува пиво со лиценца.

- (2) Под вкупно годишно производство на пиво произведено од мала независна пиварница се подразбира вкупната количина на пиво произведена во текот на календарската година.
- (3) Кога две или повеќе мали пиварници соработуваат меѓусебно и нивното заедничко годишно производство не надминува 150.000 литри, тие мали пиварници може да се сметаат како една мала независна пиварница.
- (4) Малата независна пиварница е должна пред започнување на производството на пиво да поднесе барање за издавање на одобрение за мала независна пиварница и впишување во електронскиот Регистар на одобренија за мали производители на пиво, вино, етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци кој се води од страна на надлежниот царински орган.
- (5) За малата независна пиварница не се применуваат одредбите со кои е уредено движењето на акцизните добра во постапка на акцизно одложување.
- (6) По исклучок од став (5) на овој член, во случај на извоз на пиво произведено од мала независна пиварница, по барање на малата независна пиварница надлежниот царински орган ќе овозможи поднесување на електронски административен документ согласно одредбите со кои е уредено движењето на акцизните добра во постапка на акцизно одложување.
- (7) Малата независна пиварница е должна да го извести надлежниот царински орган и да достави податоци за извоз на пивото во постапка на акцизно одложување најдоцна седум дена пред испраќањето.
- (8) Малата независна пиварница не поднесува гаранција за обезбедување на акцизата, освен во случаи на неисполнување на обврските кои произлегуваат од издаденото одобрение за мала независна пиварница, по барање на надлежниот царински орган.
- (9) Министерот за финансии ги пропишува содржината на барањето за издавање на одобрение за мала независна пиварница и потребната документација, содржината и начинот на издавање на одобрението за мала независна пиварница, како и содржината на електронскиот Регистар на одобренија за мали производители на пиво, вино, етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци.

Акциза на пиво произведено кај мала независна пиварница

Член 68

- (1) Акцизата на пиво произведено кај мала независна пиварница и пуштено во потрошувачка на акцизното подрачје се пресметува врз основа на количините пуштени во слободен промет во акцизниот период утврден во член 10 став (1) од овој закон и се плаќа според пропишаната акциза од член 58 став (1) од овој закон, со поднесување на акцизна декларација.
- (2) За пивото произведено кај мала независна пиварница согласно условите од член 67 став (1) од овој закон, кое се пушта во промет на акцизното подрачје малата независна пиварница има право на враќање на платената акциза во зависност од вкупното годишно производство и тоа:
- 1) за годишно производство на пиво што не надминува 50.000 литри, во висина од 50% од платената акциза согласно член 58 став (1) од овој закон;
 - 2) за годишно производство на пиво што надминува 50.000 литри, но не надминува 75.000 литри, во висина од 40% од платената акциза согласно член 58 став (1) од овој закон;

- 3) за годишно производство на пиво што надминува 75.000 литри, но не надминува 100.000 литри, во висина од 30% од платената акциза согласно член 58 став (1) од овој закон и
- 4) за годишно производство на пиво што надминува 100.000 литри, но не надминува 150.000 литри, во висина од 20% од платената акциза согласно член 58 став (1) од овој закон.
- (3) За остварување на правото од став (2) на овој член, малата независна пиварница по истекот на календарската година, но не подоцна од 30 јуни наредната година, доставува барање за враќање на акцизата. Кон барањето се доставува и извештај за вкупното годишно производство на пиво произведено кај малата независна пиварница.
- (4) Одредбите од ставовите (2) и (3) на овој член се применуваат и за увезено пиво произведено кај мала независна пиварница согласно условите од член 67 став (1) од овој закон, што се докажува со поднесување на документ за вкупно годишно производство на пиво произведено кај мала независна пиварница издаден од страна на надлежен орган на земјата извозник.
- (5) Доколку во текот на календарската година се произведе поголема количина од пропишаната количина во член 67, став (1) точка 1) од овој закон, малата независна пиварница и увозникот од став (4) на овој член немаат право на враќање на акцизата.
- (6) Министерот за финансии ги пропишува содржината на барањето за враќање на акциза од став (3) на овој член и потребната документација, како и начинот на враќање на платената акциза.

Мали производители на вино за комерцијални цели – мала винарница

Член 69

- (1) Мал производител на вино за комерцијални цели – мала винарница треба да ги исполнува условите за производство и промет на вино со вкупно годишно производство на вино не поголемо од 100.000 литри.
- (2) Малиот производител на вино за комерцијални цели е должен пред започнување на производството на вино да поднесе барање до надлежниот царински орган за издавање на одобрение за мал производител на вино за комерцијални цели и впишување во електронскиот Регистар на одобренија за мали производители на пиво, вино, етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци.
- (3) За малиот производител на вино за комерцијални цели не се применуваат одредбите од Глава 4 од овој закон за движење на акцизните добра во системот на акцизно одложување.
- (4) По исклучок од став (3) на овој член, во случај на извоз на вино произведено од мал производител на вино за комерцијални цели, по поднесено барање надлежниот царински орган ќе овозможи поднесување на електронски административен документ согласно одредбите со кои е уредено движењето на акцизните добра во постапка на акцизно одложување.
- (5) Малиот производител на вино за комерцијални цели е должен да го извести надлежниот царински орган и да достави податоци за извоз на виното во постапка на акцизно одложување најдоцна седум дена пред испраќањето.
- (6) Малиот производител на вино за комерцијални цели не поднесува гаранција за обезбедување на акцизата, освен во случаи на неисполнување на обврските кои произлегуваат

од издаденото одобрение за мал производител на вино за комерцијални цели, по барање на надлежниот царински орган.

(7) Министерот за финансии ги пропишува содржината на барањето за издавање на одобрение за мал производител на вино за комерцијални цели и потребната документација, и содржината на одобрението за мал производител на вино за комерцијални цели – мала винарница, како и начинот на издавање на одобрението за мал производител на вино за комерцијални цели.

Мали независни производители на етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци за комерцијални цели - мали дестилерии

Член 70

(1) Мал независен производител на етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци за комерцијални цели – мала дестилерија, кој произведува етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци како дел од неговата регистрирана дејност треба да ги исполнува следниве услови:

1) има вкупно годишно производство на етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци од најмногу 2000 литри чист алкохол;

2) правно и економски е независно од било кој друг производител на етил алкохол и жестоки алкохолни произведува без лиценца и

3) неговите производствени и помошни објекти не се технолошки поврзани со производствените и помошните објекти на друго лице кое произведува етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци како дел од неговата регистрирана дејност.

(2) Под вкупно годишно производство на етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци произведени од мал независен производител на етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци се подразбира вкупната количина на етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци произведени во текот на календарската година.

(3) Одредбите со кои се уредуваат постапките за поднесување на барањето и издавањето на акцизна дозвола, како и обврските на имателот на акцизна дозвола се применуваат и за малиот независен производител на етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци за комерцијални цели.

(4) Пред започнувањето со работа надлежниот царински орган врши надзор и контрола на опремата и условите за производство и по потреба врши пломбирање на опремата за производство.

(5) Малиот независен производител на етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци е должен комерцијалните пакувања да ги обележи со акцизна марка согласно одредбите пропишани во член 61 од овој закон.

(6) Акцизната марка треба да биде залепена на затвораот на шишето, така што при отворање ќе мора трајно да се оштети.

(7) Малиот независен производител на етил алкохол и жестоки пијалаци е должен комерцијалните пакувања да ги обележи со специјална етикета во која е наведено дека алкохолниот пијалок е произведен под посебен режим на намалена акциза. На етикетата треба да бидат наведени податоци во согласност со прописите за безбедност на храната, име и

адреса на производителот, процент на алкохол, вид на производот, како и број од решение од Агенција за храна и ветеринарство дека производот е соодветен за консумирање.

(8) Ако во текот на календарската година бидат произведени етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци со количина поголема од пропишаната количина во став (1) точка 1) на овој член, производителот е должен во рок од 15 дена да го извести надлежниот царински орган и да побара промена на акцизната дозвола, како и да изврши доплата на акцизата за разликата од целосната стапка и платената акциза по намалена стапка.

(9) Малиот независен производител на етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци не поднесува гаранција од член 30 став (1) и член 35 од овој закон, освен во случаи на неисполнување на обврските кои произлегуваат од акцизната дозвола.

(10) Министерот за финансии ги пропишува формата и содржината на специјалната етикета, содржината на барањето за издавање на акцизната дозвола за мала дестилерија, како и потребната документација за докажување на исполнетоста на условите за издавање на акцизната дозвола на малата дестилерија.

Акциза на етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци произведени кај мали дестилерии

Член 71

(1) Акцизата на етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци кои ги произведува малиот независен производител на етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци се плаќа во износ од 50% од пропишаната акциза од член 58 став (5) од овој закон.

(2) Малиот независен производител на етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци акцизата ја плаќа со поднесување на акцизна декларација до надлежниот царински орган согласно одредбите од член 60 од овој закон.

(3) Одредбите од став (1) на овој член се применуваат и за увезените количини на етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци кои се произведени под условите од член 70 став (1) од овој закон, што се докажува со поднесување на документ за вкупното годишно производство, издаден од страна на надлежен орган на земјата извозник.

Заеднички одредби за мали производители на вино и пиво

Член 72

(1) Под мал производител се подразбира мала независна пиварница од член 67 и мала винарница од член 69 од овој закон кои произведуваат акцизни добра како дел од нивната регистрирана дејност врз основа на одобрение за мал производител на вино и пиво, издадено од надлежен царински орган.

(2) Одобрението за мал производител на вино и пиво се издава на лице од став (1) на овој член кое ги исполнува следните услови:

1) има седиште во Република Северна Македонија;

2) води уредно деловни книги согласно со важечките прописи;

3) против кое не е покрената постапка за стечај или ликвидација;

4) да не е осудено со правосилна судска одлука на безусловна казна затвор за сторено кривично дело од областа на даноците и царините и со правосилна судска одлука да не е

изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност, привремена забрана за вршење одделна дејност и трајна забрана за вршење одделна дејност;

5) да ги има намирено долговите по основ на даночни и царински обврски и

6) исполнува услови за електронска размена на податоци.

(3) Одобрението за мал производител на вино и пиво не може да се издаде во случаите кога не е исполнет еден од условите од став (2) на овој член.

(4) Одобрението за мал производител на вино и пиво го издава надлежниот царински орган во рок од 60 дена од денот на поднесување на барањето.

(5) Одобрението за мал производител на вино и пиво не може да се пренесе на друго лице.

(6) Рокот на важење на издаденото одобрение за мал производител на вино и пиво е пет години.

(7) Надлежниот царински орган води електронски Регистар на одобренија за мали производители на пиво, вино, етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци.

(8) Имателот на одобрение за мал производител на вино и пиво е должен:

1) да обезбеди услови за непречено вршење на надзор и контрола;

2) да води уредна и точна евиденција на произведените акцизни добра и најдоцна во рок од 15 дена по истекот на секој календарски месец на надлежниот царински орган да достави месечен извештај за количините на произведени, испорачани и количините на залиха на акцизни добра;

3) да го извести надлежниот царински орган за секоја промена на податоците и/или условите под кои е издадено одобрението за мал производител на вино и пиво и да побара негова измена;

4) најдоцна до 31 март во тековната година, на надлежниот царински орган да му достави извештај за вкупното годишно производство на акцизните добра во претходната календарска година и

5) во рок од 15 дена од надминувањето на пропишаната количина да го извести надлежниот царински орган и да побара издавање на акцизна дозвола.

(9) Доколку надлежниот царински орган утврди дека имателот на одобрение за мал производител на вино и пиво не ги исполнува или не ги исполнил обврските од став (8) на овој член, ќе му определи рок во кој утврдените неправилности мора да бидат отстранети, може да поведе постапка за дополнителна наплата на акциза, како и да поведе постапка за укинување на одобрението за мал производител на вино и пиво.

(10) Имателот на одобрение за мал производител на вино и пиво во случаите од став (8) точка 3) на овој член поднесува барање за измена на одобрението до надлежниот царински орган кој одлучува во рокот од став (4) на овој член.

(11) Одобрението за мал производител на вино и пиво престанува да важи:

1) ако имателот на одобрение – физичко лице почине;

2) со престанување на постоењето на правното лице имател на одобрение;

- 3) по барање на имателот на одобрение;
- 4) по истекот на периодот на важност од став (6) на овој член и
- 5) ако надлежниот царински орган по службена должност го укине одобрението.

(12) Надлежниот царински орган по службена должност го укинува одобрението за мал производител на вино и пиво ако утврди дека:

- 1) малиот производител на вино и пиво престанал да ги исполнува условите утврдени во одобрението;
- 2) престанале да постојат причините и условите врз основа на кои е издадено одобрението;
- 3) одобрението е издадено врз основа на непотполни или неточни информации;
- 4) малиот производител на вино и пиво не ги отстранил неправилностите во рокот определен од надлежниот царински орган;
- 5) е започната постапка на стечај или ликвидација и
- 6) малиот производител на вино и пиво е осуден со правосилна судска одлука на безусловна казна затвор за сторено кривично дело од областа на даноците и царините и со правосилна судска одлука е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност, привремена забрана за вршење одделна дејност и трајна забрана за вршење одделна дејност.

(13) Со престанување на важење на одобрението за мал производител на вино и пиво, одобрението се брише од електронскиот Регистар на одобренија за мали производители на пиво, вино, етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци.

(14) Министерот за финансии ги пропишува потребната документација за докажување на исполнетоста на условите од став (2) на овој член, содржината на извештаите од став (8) точка 2) и точка 4) на овој член и содржината на барањето за измена на одобрението за мал производител на вино и пиво.

Земјоделци - мали производители на жестоки алкохолни пијалаци

Член 73

(1) Земјоделци – мали производители на жестоки алкохолни пијалаци се лица кои како суровина користат овошје и грозје за производство на жестоки алкохолни пијалаци наменети за натамошна продажба и се должни до надлежниот царински орган да поднесат барање за регистрирање во електронскиот Регистар на земјоделци – мали производители на жестоки алкохолни пијалаци, кој се води во надлежниот царински орган.

(2) Максимално дозволена количина на годишно производство е 2500 литри жесток алкохолен пијалак со просечна јачина од 45%, во распон од +/- 5% алкохол. Под годишно производство се подразбира производство во една календарска година.

(3) По исклучок од членот 58 став (5) од овој закон, на произведената количина на литар жесток алкохолен пијалак под услов годишното производство да не ја надминува количината од ставот (2) на овој член, ќе се применува следниот начин на плаќање на акциза:

- 1) 0,00 (нула) денари во првата година;

- 2) 10,00 денари во втората година;
- 3) 20,00 денари во третата година и
- 4) 30,00 денари од четвртата година па натаму сметано од датата на започнување на примена на овој закон.

(4) Земјоделецот – мал производител на жестоки алкохолни пијалаци пред да започне со дестилирање на овошјето е должен да го извести надлежниот царински орган дека ќе започне со производство, наведувајќи ги точната дата и време во кое ќе се одвива производството без прекин, местото на дестилирање, видот на овошјето кое ќе го дестилира, количината на комина и очекуваната количина на жесток алкохолен пијалак.

(5) Земјоделецот – мал производител на жестоки алкохолни пијалаци веднаш, а најдоцна во рок од пет дена по завршување на производството, до надлежниот царински орган поднесува известување за произведената количина на жесток алкохолен пијалок, при што поднесува и барање за подигање на акцизни марки потребни за обележување на произведената количина на жесток алкохолен пијалок. Во барањето за подигање на акцизни марки се наведува количината и зафатнината на садовите во кои се планира продажбата на жестокиот алкохолен пијалок за крајните купувачи - физички лица и угостителски објекти.

(6) Земјоделецот – мал производител на жестоки алкохолни пијалаци акцизата за произведената количина на жесток алкохолен пијалак ја плаќа пред подигнување на акцизните марки, а најдоцна во рок од 30 дена по поднесеното барање од став (5) на овој член.

(7) Жестоките алкохолни пијалаци произведени од страна на земјоделците - мали производители на жестоки алкохолни пијалаци се пакуваат во садови со зафатнина најмногу до 5 литри за крајните купувачи - физички лица и за продажба во угостителски објекти.

(8) Земјоделецот – мал производител на жестоки алкохолни пијалаци е должен комерцијалните пакувања да ги обележи со акцизна марка согласно условите од член 61 од овој закон.

(9) Акцизната марка треба да биде залепена на затвораот на шишето, така што при отворање ќе мора трајно да се оштети.

(10) Земјоделецот – мал производител на жестоки алкохолни пијалаци е должен да го означи пакувањето на жестокиот алкохолен пијалак со специјална етикета во која е наведено дека жестокиот алкохолен пијалок е произведен под посебен режим на намалена акциза и да го наведе бројот на регистрацијата во електронскиот Регистар на земјоделци – мали производители на жестоки алкохолни пијалаци. На етикетата треба да се наведе, името и адресата на земјоделецот – мал производител, процентот на алкохол, видот на производот, како и бројот од решението од Агенција за храна и ветеринарство дека производот е соодветен за консумирање.

(11) Доколку земјоделецот – мал производител произведе жестоки алкохолни пијалаци во количина поголема од пропишаната во став (2) на овој член, е должен на надлежниот царински орган да му достави изјава за вкупно годишно производство на жестоки алкохолни пијалаци. Надлежниот царински орган со решение ќе ја утврди и пресмета акцизата на разликата од количината која е произведена над пропишаната во став (2) на овој член, во

износ пропишан во член 58 став (5) од овој закон и дополнително ќе му издаде акцизни марки за обележување на жестоките алкохолни пијалаци произведени над пропишаната количина.

(12) За земјоделецот – мал производител не се однесуваат одредбите од член 61 став (9) од овој закон.

(13) Министерот за финансии ги пропишува формата и содржината на барањето за регистрирање во електронскиот Регистар на земјоделци – мали производители на жестоки алкохолни пијалаци и потребната документација, формата и содржината на известувањето за започнување со производство од став (4) на овој член, формата и содржината на известувањето за произведената количина и барањето за подигање на акцизни марки од став (5) на овој член, начинот на издавање на акцизни марки за обележување на жестоките алкохолни пијалаци произведени од земјоделецот – мал производител на жестоки алкохолни пијалаци, како и содржината на податоците во Регистарот од став (1) на овој член.

Акцизни ослободувања за етил алкохол и алкохолни пијалаци

Член 74

(1) Етил алкохолот и алкохолните пијалаци се ослободени од плаќање акциза, доколку се исполнети условите од членовите 49 и 50 од овој закон за:

1) етил алкохол кој се користи за производство на оцет во смисла на тарифниот број 2209 од Номенклатурата на Царинската тарифа;

2) етил алкохол кој се користи за производство и подготовка на лекови;

3) етил алкохол кој се користи за медицински цели во болници, амбуланти и аптеки;

4) етил алкохол и алкохолни пијалаци кои се користат за производство на ароми за прехранбени производи и безалкохолни пијалаци со содржина на алкохол од најмногу 1,2% вол.;

5) етил алкохол и алкохолни пијалаци кои се користат непосредно или како составен дел на полуготови производи за производство на прехранбени производи, пралини или во некоја друга форма, при што содржината на етил алкохолот кај пралините не смее да ја надминува количината од 8,5 литри чист алкохол на 100 килограми производ, а кај другите производи освен пралини не смее да надмине количината од 5 литри чист алкохол на 100 кг производ;

6) етил алкохол кој се користи во процес на конзервирање и пакување во прехранбената индустрија;

7) етил алкохол кој се користи за научно истражувачка дејност или за образовни потреби на факултети, институти и други научни институции во научни или образовни цели;

8) целосно денатуриран етил алкохол, кој е денатуриран со пропишани средства за денатурирање;

9) целосно денатуриран етил алкохол кој се увезува во Република Северна Македонија од трети земји, под услов да е целосно денатуриран со средства кои се пропишани во Република Северна Македонија;

10) целосно денатуриран етил алкохол, кој е денатуриран со средства за денатурирање пропишани во други земји-членки, а кои се опфатени со Регулативата на Комисијата (ЕЗ) Бр.

3199/93 за заемно признавање на процедури за целосно денатурирање на алкохол со цел акцизно ослободување;

11) целосно денатуриран етил алкохол кој е наменет за производство или преработка на производи неподобни за консумација или е наменет за одржување и чистење опрема за производство која се користи во тој производствен процес;

12) делумно денатуриран етил алкохол кој е наменет за производство или преработка на производи неподобни за консумација или е наменет за одржување и чистење опрема за производство која се користи во тој производствен процес и

13) етил алкохол кога се користи во производни процеси во количина пропишана со нормативите за производство под услов крајниот производ да не содржи алкохол;

14) етил алкохол за производство на додатоци во исхрана кои содржат етил алкохол, под услов комерцијалното пакување пуштено во промет да не надминува 0,15 литри. Под додатоци на исхрана во смисла на оваа точка се подразбираат производите утврдени со прописите за безбедност на храната.

Денатурирање на алкохол

Член 75

(1) Под денатуриран алкохол се подразбира алкохол кој е онечистен со пропишани средства во пропишани количини така што со понатамошна преработка не може лесно да се отстранат денатурантите, односно не може да се произведе прехранбено употреблив алкохол. Денатурираниот алкохол може да биде целосно денатуриран и делумно денатуриран, согласно намената.

(2) Алкохолот може да се денатурира само во акцизен склад кој има одобрение од надлежниот царински орган за денатурирање на алкохол.

(3) Држателот на акцизен склад кој денатурира алкохол е должен да води евиденција за денатурирањето, во која мора да биде наведена количината на алкохолот и количина на пропишаните средства кои се користени во процесот на денатурирање, количина на денатуриран и испратен алкохол изразен во литри чист алкохол, како и да води евиденција на купувачите.

(4) Акцизниот склад во кој ќе се денатурира алкохолот мора да биде опремен со опрема за дозирање, мешање или слично, која ќе обезбеди денатурирање на алкохолот со пропишани средства и на пропишан начин. Опремата за дозирање, мешање и слично треба да поседува сертификат од надлежен орган за верификација на мерни уреди.

(5) Надлежниот царински орган ќе одобри отстапување од пропишаниот список на денатуранти во случаите кога употребата на денатурантот ќе ја оневозможи употребата на алкохолот во производствениот процес.

(6) Денатурирањето на алкохолот може да се врши само во присуство на овластени лица од надлежниот царински орган. За денатурирање на алкохолот се составува записник, кој го потпишуваат овластените лица од надлежниот царински орган и овластени лица од акцизниот склад во кој се врши денатурирање.

(7) Министерот за финансии ги пропишува начинот на издавање на одобрението за денатурирање, списокот на денатуранти, како и содржината на евиденцијата за денатурирање.

Зголемување на акциза на алкохол и алкохолни пијалаци

Член 76

(1) При зголемување на акцизата на алкохол и алкохолни пијалаци, производителот и увозникот се должни на денот на почетокот на примена на зголемената акциза да направат попис на затечени залихи на алкохол и алкохолни пијалаци во сите складови и простории различни од акцизниот склад и да изготват и достават записник за извршениот попис до надлежниот царински орган, не подоцна од пет работни дена од денот на извршениот попис.

(2) Во случаите од став (1) на овој член секој овластен дистрибутер на производителот и увозникот на алкохол и алкохолни пијалаци е должен на денот на почетокот на примената на зголемената акциза за алкохол и алкохолни пијалаци да направи попис на затечени залихи на алкохол и алкохолни пијалаци во своите складови и во други свои простори како и во складови и простории на со нив поврзани друштва и да изготви и достави записник од извршен попис до надлежниот царински орган, не подоцна од пет работни дена од денот на извршениот попис.

(3) Лицата од ставовите (1) и (2) на овој член се должни да ја пресметаат зголемената акциза на вкупната затечена залиха, да поднесат акцизна декларација согласно член 10 став (3) од овој закон и да ја платат разликата од платената акциза во рок од 15 дена од денот на извршениот попис.

ГЛАВА 9

ТУТУНСКИ ПРОИЗВОДИ

Предмет на оданочување со акциза на тутунски производи

Член 77

(1) Тутунски производи кои се предмет на оданочување со акциза се:

- 1) цигари;
- 2) пури и цигарилоси и
- 3) тутун за пушење, и тоа:
 - фино сецкан тутун за виткање цигари и
 - друг тутун за пушење.

(2) На акциза подлежни се и следните тутунски производи:

- 1) тутун за водено луле (тутун за наргиле);
- 2) тутун за џвакање;
- 3) тутун за шмркање и
- 4) несогорлив тутунски производ.

(3) На акциза подлежи и течноста за полнење на електронска цигара, независно дали содржи или не содржи никотин.

(4) Производите кои во целост или делумно содржат материи кои не се тутун, но ги исполнуваат критериумите:

- од член 78 став (1) од овој закон се сметаат за цигари,
- од член 80 став (1) од овој закон се сметаат за тутун за пушење и - од член 80 став (8) од овој закон се сметаат за несогорлив тутунски производ.

(5) По исклучок од став (1) точка 1) на овој член, производите кои не содржат тутун, а се користат исклучиво за медицински цели и се дефинирани како лекови, не се сметаат за тутунски производи.

Цигари

Член 78

(1) Под цигари подлежат на акциза се подразбираат:

- 1) свитоци од тутун, соодветни за пушење, а не се пури или цигарилоси согласно одредбите од овој закон;
- 2) свитоци од тутун кои во едноставен неиндустриски процес се вметнуваат во хартиена обвивка за цигари и
- 3) свитоци од тутун кои во едноставен неиндустриски процес се виткаат во листови хартија за цигари.

(2) При пресметка на акцизата на цигари, еден свиток од тутун наведен во став (1) на овој член, се смета како две цигари кога, не сметајќи го филтерот или делот за во уста е подолг од 8 см, но не подолг од 11 см, како три цигари кога, не сметајќи го филтерот или делот за во уста е подолг од 11 см, но не подолг од 14 см, односно се зголемува за една цигара за секои следни 3 см во должина од свитокот од тутун без филтерот или делот за во уста.

Пури и цигарилоси

Член 79

(1) Под пури и цигарилоси подлежат на акциза се подразбираат свитоци од тутун наменети за пушење кои, според нивните својства и нормалните очекувања на потрошувачите, се исклучително наменети за пушење ако се:

- 1) со надворешна обвивка од природен тутун и
- 2) со полнење од мешавина на парчиња и со надворешна обвивка во природна боја на пура, од реконструиран тутун, која целосно го покрива производот, вклучувајќи го и филтерот но не и врвот во случај на пури со заострен врв, каде што тежината по парче, не вклучувајќи го филтерот и додатокот за уста, не е полесна од 2,3 грама и потешка од 10 грама, а обемот на најмалку една третина од должината не е помал од 34 мм.
- (2) Нето тежина по парче на цигарилосите од став (1) на овој член не надминува 3 грама.
- (3) Производите кои делумно содржат материји кои не се тутун, и ги исполнуваат критериумите од ставови (1) и (2) на овој член се сметаат за пури или цигарилоси.

Тутун за пушење, други тутунски производи и течност за полнење на електронска цигара

Член 80

(1) Под тутун за пушење подложен на акциза се подразбира:

- 1) тутун кој е сецкан или на друг начин иситнет, ткаен (развлакнет) или пресуван во плочи кој може да се пуши без натамошна индустриска обработка, кога е наменет за пушење и малопродажба, а не спаѓа во пури и цигарилоси или во цигари;
- 2) тутунски отпадоци кои можат да се пушат и пуштат во малопродажба, а не спаѓаат во производите цигари, пури и цигарилоси од овој закон. За тутунски отпадок ќе се сметаат остатоците од тутунски лисја и споредни производи добиени од обработката на тутун или производството или обработката на тутунски производи и
- 3) тутун за водено луле (наргиле) што претставува производ од тутун кој може да се конзумира преку водено луле (наргиле). Се состои од мешавина на тутун и глицерол, со или без содржина на ароматични масла и екстракти, меласа или шеќер, ароматизирана или неароматизирана со овошје.
- (2) Тутунот за пушење се смета за fino сецкан тутун за виткање на цигари ако повеќе од 25% од тежината на тутунските парчиња имаат ширина помала од 1,5 мм.
- (3) Тутун за пушење како друг тутун за пушење, се смета тутунот за пушење од овој член, освен fino сецканиот тутун за виткање цигари од став (2) на овој член.
- (4) Тутун за шмркање подложен на акциза е тутун во форма на прав или во форма на зрнца кој не е соодветен за пушење туку е за шмркање.
- (5) Тутун за цвакање подложен на акциза е тутун во форма на стапчиња, коцки, крукчиња или фолии кои се така подготвени да не се соодветни за пушење туку за цвакање.
- (6) Несогорлив тутунски производ подложен на акциза е производ наменет за инхалација на аеросол кој се добива како резултат на греење на тутунот електронски или на друг начин без согорување на тутунот.
- (7) Течност наменета за полнење на електронска цигара подложен на акциза независно дали содржи или не содржи никотин претставува течен производ пакуван во резервоар или слично полнење, кој не содржи тутун, но содржи никотин и/или други ароматични материи во растворена состојба, кои испаруваат по пат на загревање со помош на мал електричен уред и во вид на аеросол се инхалираат од страна на консументот.
- (8) Растителен (билен) производ за пушење по пат на постапка на загревање подложен на акциза се смета производ кој е изработен од исушени делови на растенија или овошја коишто не содржат тутун, а може да се конзумираат по пат на постапка на загревање, независно дали содржи или не содржи никотин.

Акцизна основица за цигари

Член 81

- (1) Акцизна основица за цигари е вредноста пресметана по парче и процент од малопродажната цена.

(2) Акцизата на цигари се плаќа како специфична акциза пропишана во одреден износ за количина од едно парче и пропорционална акциза пропишана како одреден процент од малопродажната цена на цигарите утврдена во согласност со одредбите од член 83 од овој закон.

(3) По исклучок на став (2) на овој член, за целите на пресметка и наплата на акцизата на цигари чија малопродажна цена не е пријавена, пропорционалната акциза се пресметува во однос на највисоката малопродажна цена на цигарите во Република Северна Македонија.

(4) Надлежниот царински орган најдоцна до 15 февруари во тековната година до Министерството за финансии ги доставува податоците за целата количина и вредноста на цигарите кои се пуштени во продажба, вклучувајќи ја и нивната малопродажна цена за претходната година.

(5) Министерството за финансии ја утврдува пондерираната просечна малопродажна цена секоја календарска година најдоцна до 1 март, која се пресметува како количник од вкупната вредност на сите цигари пуштени во промет (потрошувачка) во текот на претходната календарска година врз основа на малопродажната цена која ги вклучува сите даноци, поделен со вкупната количина цигари пуштени во промет (потрошувачка) во тој период.

Акцизна основица за пури, цигарилоси, тутун за пушење, други тутунски производи и течност за полнење на електронска цигара

Член 82

(1) Акцизна основица за пури и цигарилоси е вредноста пресметана по парче и одреден процент од малопродажната цена.

(2) Акцизата на пури и цигарилоси се плаќа како специфична акциза пропишана во одреден износ за количина од едно парче и пропорционална акциза пропишана како одреден процент од малопродажната цена на пурите или цигарилосите утврдена согласно член 83 од овој закон.

(3) Акцизната основица за фино сецкан тутун наменет за виткање цигари е еден килограм нето тежина и малопродажната цена.

(4) Акцизата на фино сецкан тутун наменет за виткање цигари се плаќа како специфична акциза пропишана во одреден износ за количина од еден килограм нето тежина и пропорционална акциза пропишана како одреден процент од малопродажната цена на фино сецканиот тутун утврдена согласно член 83 од овој закон.

(5) Акцизната основица за друг тутун за пушење и тутун за водено луле (тутун за наргиле) е еден килограм нето тежина и одреден процент од малопродажната цена.

(6) Акцизата на друг тутун за пушење и тутун за водено луле (тутун за наргиле) се плаќа како специфична акциза пропишана во одреден износ за количина од еден килограм нето тежина и пропорционална акциза пропишана како одреден процент од малопродажната цена на друг тутун за пушење или тутунот за водено луле утврдена согласно член 83 од овој закон.

(7) Акцизната основица на тутун за шмркање и тутун за џакање е еден килограм нето тежина и одреден процент од малопродажната цена. Акцизата на тутун за шмркање и тутун за џакање се плаќа како специфична акциза пропишана во одреден износ за количина од еден килограм нето тежина и пропорционална акциза пропишана како одреден процент од

малопродажната цена на тутунот за шмркање или тутунот за цвакање утврдена согласно член 83 од овој закон.

(8) Акцизната основица на несогорлив тутунски производ е еден килограм нето тежина на тутунска смеса и одреден процент од малопродажната цена.

(9) Акцизата на несогорлив тутунски производ се плаќа како специфична акциза пропишана во одреден износ за количина од еден килограм нето тежина на тутунска смеса и пропорционална акциза пропишана како одреден процент од малопродажната цена на несогорливиот тутунски производ утврдена согласно член 83 од овој закон.

(10) Акцизната основица на течноста наменета за полнење на електронска цигара е еден милилитар волумен.

(11) Акцизата на течноста наменета за полнење на електронска цигара се плаќа како специфична акциза пропишана во износ за количина од еден милилитар волумен.

Малопродажна цена

Член 83

(1) Малопродажна цена на тутунски производи кои се пуштаат во промет во Република Северна Македонија е поединечната цена која ја определува производителот или увозникот, како единечна трговска цена за пури по парче, несогорлив тутунски производ, цигарилоси и цигари по комерцијално пакување, фино сецкан тутун за пушење, друг тутун за пушење, тутун за водено луле (тутун за наргиле), тутун за шмркање и тутун за цвакање по килограм за секој производ поединечно. Доколку е определена само цената по пакување, за малопродажна цена се смета цената која произлегува од цената по пакување и содржината на пакувањето.

(2) Во малопродажната цена се вклучени и сите даноци и давачки.

(3) Производителот или увозникот се должни малопродажната цена на тутунските производи да ја пријават кај надлежниот царински орган во рок од 15 дена пред првото пуштање во промет на тутунските производи или пред промената на малопродажната цена. Надлежниот царински орган води посебен електронски Регистар за објавените малопродажни цени.

(4) Производителот или увозникот се должни малопродажната цена на тутунските производи да ја објават во „Службен весник на Република Северна Македонија“ најдоцна еден ден пред првото пуштање во промет на тутунските производи или пред промената на малопродажната цена.

(5) Пуштањето во промет на тутунски производи пред пријавувањето на новата малопродажна цена кај надлежниот царински орган и објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“, како и под и над пријавената малопродажна цена не е дозволено.

(6) Министерот за финансии ги пропишува содржината на податоците во електронскиот Регистар за објавените малопродажни цени, како и содржината на пријавата од став (3) на овој член и потребната документација.

Акциза на цигари

Член 84

Акцизата на цигари од член 78 став (1) од овој закон изнесува 2,453 денари по парче и 9% од малопродажната цена по кутија. Ако комбинираната акциза е пониска од 2,653 денари по парче, се применува минималната акциза во износ од 2,653 денари за таа количина.

Член 84-а

Акцизата на цигари од член 78 став (1) од овој закон изнесува 3.253 денари по парче и 9% од малопродажната цена по кутија. Ако комбинираната акциза е пониска од 3,453 денари по парче, се применува минималната акциза во износ од 3,453 денари за таа количина.

Акциза на пури, цигарилоси, тутун за пушење, други тутунски производи и течност за полнење на електронска цигара

Член 85

- (1) Акцизата на пури од член 79 од овој закон, изнесува 21,37 ден. по парче и 0% од малопродажната цена.
- (2) Акцизата на цигарилоси од член 79 од овој закон, изнесува 10,00 ден. по парче и 0% од малопродажната цена.
- (3) Акцизата на тутун за пушење како фино сецкан тутун од член 80 став (2) од овој закон, изнесува 1.800,00 ден. по килограм нето тежина и 0% од малопродажната цена.
- (4) Акцизата на тутун за пушење како друг тутун за пушење од член 80 став (3) од овој закон и тутунот за водено луле (тутун за наргиле) од член 80 став (1) точка 3) од овој закон изнесува 1.800,00 ден. по килограм нето тежина и 0% од малопродажната цена.
- (5) Акцизата на тутун за шмркање и тутун за џвакање од член 80 ставови (4) и (5) од овој закон изнесува 1.800,00 денари по килограм нето тежина и 0% од малопродажната цена.
- (6) Акцизата на несогорлив тутунски производ од член 80 став (6) од овој закон изнесува 2.500,00 денари по килограм нето тежина на тутунска смеса и 0% од малопродажната цена.
- (7) Акцизата на течност наменета за полнење на електронска цигара од член 80 став (7) од овој закон изнесува 2,20 денари за милилитар волумен.

Член 85-а

- (1) Акцизата на пури од член 79 од овој закон изнесува 21,37 денари по парче и 9% од малопродажната цена.
- (2) Акцизата на цигарилоси од член 79 од овој закон изнесува 10,00 денари по парче и 9% од малопродажната цена.
- (3) Акцизата на тутун за пушење како фино сецкан тутун од член 80 став (2) од овој закон изнесува 2.300,00 денари по килограм нето - тежина и 0% од малопродажната цена.
- (4) Акцизата на тутун за пушење како друг тутун за пушење од член 80 став (3) од овој закон и тутунот за водено луле (тутун за наргиле) од член 80 став (1) точка 3) од овој закон изнесува 2.300,00 денари по килограм нето - тежина и 0% од малопродажната цена.
- (5) Акцизата на тутун за шмркање и тутун за џвакање од член 80 ставови (4) и (5) од овој закон изнесува 2.300,00 денари по килограм нето - тежина и 0% од малопродажната цена.

(6) Акцизата на несогорлив тутунски производ од член 80 став (6) од овој закон изнесува 4.000,00 денари по килограм нето - тежина на тутунска смеса и 0% од малопродажната цена.

(7) Акцизата на течност наменета за полнење електронска цигара од член 80 став (7) од овој закон изнесува три денари за милилитар волумен.

Плаќање на акциза за тутунски производи

Член 86

(1) Акцизата на тутунски производи се плаќа со нивното пуштање во промет од акцизен склад со поднесување на акцизна декларација за:

1) количините на тутунските производи кои се пуштени во промет од 1-ви до 15-ти во тековниот месец. Акцизниот обврзник ја пресметува акцизата и поднесува акцизна декларација до надлежниот царински орган најдоцна во рок од пет дена по истекот на периодот и ја плаќа најдоцна до крајот на тековниот месец и

2) количините на тутунските производи кои се пуштени во промет од 16-ти до крајот на тековниот месец. Акцизниот обврзник ја пресметува акцизата и поднесува акцизна декларација до надлежниот царински орган најдоцна во рок од пет дена по истекот на периодот и ја плаќа најдоцна до 15-ти во наредниот месец.

(2) Акцизата на тутунските производи при увоз се плаќа во роковите и начинот кој е предвиден за плаќање на увозните давачки, освен во случаи кога акцизните добра се движат во постапка на акцизно одложување.

(3) По исклучок од став (1) на овој член, во случај ако последниот ден за плаќање на акцизата е неработен ден, акцизниот обврзник е должен пресметаната акциза да ја плати најдоцна првиот нареден работен ден.

Акцизни марки за тутунски производи

Член 87

(1) Пуштањето во промет на тутунските производи кои се произведени или увезени на акцизното подрачје е дозволено само доколку истите се обележани со акцизна марка издадена од Царинската управа на која се испечатени посебни ознаки и сериски број.

(2) Акцизни марки може да добијат производителот и увозникот на тутунски производи, по поднесено барање до надлежниот царински орган.

(3) Неовластена изработка и печатење на акцизни марки или неовластена изработка и печатење на акцизни марки од други земји или територии, како и нивно неовластено поседување или неовластено ставање во промет не е дозволено.

(4) Намерно оштетување на акцизните марки не е дозволено.

(5) Тутунските производи кои не се обележани со акцизна марка, или се обележани со оштетена акцизна марка или на друг начин различен од пропишаниот се сметаат за производи на кои не е пресметана и платена акцизата и нивното пуштање во промет, купување и располагање на акцизното подрачје не е дозволено.

(6) Акцизната марка се лепи на поединечното пакување под целофанската или друга просирна обвивка, така што ќе биде видлива, на начин што при отворањето на пакувањето

трајно ќе се оштети. На оригиналните пакувања на пури и други тутунски производи, кои не се обвиткани со целофанска или друга просирна обвивка, акцизната марка може да биде залепена непосредно на пакувањето, на начин што при отворањето на пакувањето трајно ќе се оштети, а лепењето на акцизните марки може да се врши во царински или акцизен склад.

(7) Производителот или увозникот месечните потреби за планирани количини од акцизни марки ги пријавуваат до надлежниот царински орган најдоцна до 10-ти во тековниот месец за наредниот месец.

(8) Трошоците за печатењето и за чувањето на акцизните марки ги определува Царинската управа и ги наплатува од производителот и увозникот со поднесување на пријавата за планирани количини на акцизни марки. Висината на трошоците се утврдува врз основа на трошоците за печатење, чување и издавање на акцизни марки.

(9) Пред подигнување на акцизните марки производителот и увозникот се должни да поднесат гаранција во висина на акцизниот долг кој може да настане.

(10) Издавањето на акцизните марки се врши врз основа на барање за подигнување на акцизни марки, кое се доставува до надлежниот царински орган. Рокот за подигнување на пријавените акцизни марки е три месеци, по месецот во кој што е прифатена пријавата за планирани количини. По истекот на овој рок со неподигнатите акцизни марки располага надлежниот царински орган.

(11) Рокот за искористување на акцизните марки од страна на производителот или увозникот е најмногу 60 дена од денот на нивното подигнување.

(12) Производителот и увозникот се должни не подоцна од пет дена по истекот на рокот од став (11) на овој член на надлежниот царински орган да му достават извештај за подигнати, потрошени и вратени акцизни марки.

(13) Подигнатите акцизни марки за кои ќе се утврди дека се неисправни како резултат на грешка или оштетување настанати во процесот на нивно печатење, производителот и увозникот на тутунските добра се должни да ги вратат на надлежниот царински орган најдоцна во рок од 15 дена од денот на утврдување на неправилноста, но не подоцна од 60 дена од денот на нивното подигнување. Надлежниот царински орган ќе ги замени неисправните акцизни марки со нови акцизни марки.

(14) Рокот од став (11) на овој член може да се продолжи за дополнителни 30 дена во случаите на виша сила, непредвидлива околност и неповолни настани поврзани со работењето на акцизниот обврзник, или за дополнителни 120 дена во случаите на увоз на тутунски производи од прекуокеански земји или неопходни технолошки барања на производствениот процес, по претходно одобрување од надлежниот царински орган по поднесено барање.

(15) Акцизните марки кои не се искористени или се оштетени во процесот на производство, производителот или увозникот се должни да ги вратат на надлежниот царински орган, заедно со извештајот од став (12) најдоцна во рок од пет дена по истекот на рокот од став (11) на овој член.

(16) За оштетените и неискористените акцизни марки производителот и увозникот немаат право на враќање на трошоците за печатење и чување на акцизните марки.

(17) За подигнатите акцизни марки за обележување на тутунските добра кои не се вратени или трајно се оштетени, производителот и увозникот се должни најдоцна во рок од пет дена по

истекот на рокот од став (11) на овој член да поднесат акцизна декларација, да ја пресметаат акцизата и веднаш да ја платат.

(18) Акцизните марки од ставовите (13) и (15) на овој член се уништуваат под царински надзор.

(19) Во случаите од став (17) на овој член, акцизата се пресметува врз основа на највисоката малопродажна цена која е пријавена кај надлежниот царински орган од страна на акцизниот обврзник кој ги подигнал акцизните марки.

(20) Обврската за обележување со акцизни марки не важи за:

1) тутунските производи кои патниците ги внесуваат од странство и не се опфатени со членот 48 став (1) точка 3) од овој закон;

2) тутунските производи кои државјаните на Република Северна Македонија и странските државјани ги примаат од странство во согласност со царинските прописи и не се опфатени со член 48 став (1) точка 4) од овој закон и

3) тутунските производи кои се увезени во акцизното подрачје и се пуштаат во промет на меѓународен саем, изложба или друга приредба или како мостри.

(21) Во случаите од став (20) точки 2) и 3) на овој член акцизата мора неодложно да се пријави кај надлежниот царински орган и веднаш да се плати.

(22) Акцизните марки за обележување цигари и несогорлив тутунски производ се пријавуваат и издаваат во количина од најмалку 50.000 парчиња според ознаките на акцизните марки.

(23) Акцизните марки за обележување на пури, цигарилоси, тутун за пушење, други тутунски производи и течност за полнење на електронска цигара се пријавуваат и издаваат во количина од најмалку 500 парчиња според ознаките на акцизните марки.

(24) По исклучок од ставот (23) на овој член, на барање на производителот или увозникот, во случаите кога се користат ексклузивни серии, ограничени количини наменети за промотивни цели или рачно изработени пури надлежниот царински орган може да одобри издавање на акцизни марки во број помал од 500 парчиња.

(25) Министерот за финансии ги пропишува димензиите, формата и ознаките на акцизната марка, начинот на пријавување и подигнување на акцизните марки, содржината на извештаите за подигнати, искористени и вратени акцизни марки и потребната документација, начинот на враќање на неисправни, неискористени и оштетени акцизни марки, како и начинот на уништување на акцизните марки.

Пакување и продажба на тутунски производи

Член 88

(1) Тутунските производи наменети за директна потрошувачка, освен ако е поинаку утврдено со овој закон се пуштаат во промет или се увезуваат на акцизното подрачје на Република Северна Македонија во затворени малопродажни пакувања, освен кога се наменети за лична употреба.

(2) Пакувањето содржи само тутунски производи кои подлежат на истиот износ на акциза.

(3) Тутунските производи се продаваат само во затворено малопродажно пакување со неоштетена акцизна марка.

(4) Тутунските производи не смеат да се продаваат под и над малопродажната цена од член 83 од овој закон ниту да се продаваат со попуст на малопродажната цена, вклучувајќи и попуст врз основа на распродажба.

Пакување и продажба на пури

Член 88-а

(1) Пурите на крајниот потрошувач се продаваат како единечен производ само ако истите се обележани со акцизна марка.

(2) При пуштање во слободен промет на акцизното подрачје, со акцизна марка задолжително треба да биде обележана:

1) секоја пура која се продава поединечно и

2) секое збирно пакување кое содржи повеќе од една пура.

(3) По исклучок на став (2) точка (1) на овој член, рачно изработените пури кои се продаваат како единечен производ не треба задолжително да бидат обележани со акцизна марка, доколку:

1) се продаваат непосредно од оригиналното пакување кое содржи повеќе од една рачно изработена пура и истото е обележано со акцизна марка која треба да биде прекината при отварањето, на начин да серискиот број на акцизната марка остане видлив и

2) за секоја испорака на оригиналните пакувања кое содржат повеќе од една рачно изработена пура, до местото каде ќе се врши продажба на мало, е издадена фактура или друг комерцијален документ кој задолжително содржи податок за:

- трговското име на производот;

- серискиот број на акцизната марка;

- број на рачно изработени пури во поединечното оригинално пакување и

- трговско име на малопродажниот објект каде ќе се врши продажбата на мало.

(4) Акцизниот обврзник кој планира продажба на рачно изработени пури како единечен производ согласно став (2) на овој член, до надлежниот царински орган пред испораката на пурите доставува известување со прилог спецификација на рачно изработени пури со трговски назив и број на пури во оригиналното поединечно пакување, како и доказ дека пурите се рачно изработени.

(5) Како доказ за рачно изработени пури се приложува сертификат издаден од производителот.

(6) Акцизните обврзници треба да обезбедат следливост во ланецот на дистрибуција на пурите до местата каде ќе се врши продажбата на мало така што испораката на рачно изработените пури да биде пропратена со документацијата од став (3) точка 2) на овој член.

Зголемување на акцизата на тутунски производи

Член 89

(1) При зголемување на акцизата и/или малопродажната цена на тутунски производи, производителот и увозникот на тутунски производи се должни на денот на почетокот на примена на зголемената акциза и/или зголемената малопродажна цена да направат попис на затечени залихи на тутунски производи во сите складови и простории различни од акцизниот склад и да подготват и да достават до надлежниот царински орган записник за извршениот попис, не подоцна од пет работни дена од денот на извршениот попис.

(2) Во случаите од став (1) на овој член секој овластен дистрибутер на производителот или на увозникот на тутунски производи е должен на денот на почетокот на примената на зголемената акциза и/или малопродажна цена на тутунски производи да направи попис на затечени залихи во своите складови и во други свои простори како и во складови и простории на со нив поврзани друштва и да подготви и достави записник од извршениот попис до надлежниот царински орган, не подоцна од пет работни дена од денот на извршениот попис.

(3) Лицата од ставовите (1) и (2) на овој член се должни да ја пресметаат зголемената акциза на вкупната затечена залиха, да поднесат акцизна декларација согласно член 10 став (3) од овој закон и да ја платат разликата во рок од 15 дена од денот на извршениот попис.

Настанување на акцизата при недозволено зголемување на малопродажната цена

Член 90

Во случај на недозволено зголемување на малопродажната цена на цигарите над пријавената кај надлежниот царински орган настанува акциза во висина на разликата на акцизниот долг пред и после зголемувањето на малопродажната цена. Акцизен должник е трговецот и акцизата се плаќа веднаш.

ГЛАВА 10

ЕНЕРГЕНТИ И ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

Предмет на оданочување со акциза на енергенти и електрична енергија

Член 91

(1) Акциза се плаќа за енергенти и електрична енергија, во случаите кога се користат како погонско гориво или гориво за греење, освен ако со овој закон не е поинаку уредено.

(2) Видовите на енергенти и електрична енергија од став (1) на овој член се определуваат според класификацијата согласно Номенклатурата на Царинската тарифа, намената и составот на секој производ.

(3) Под енергенти кои се предмет на оданочување со акциза се подразбираат производите кои припаѓаат на:

- 1) тарифните броеви 2701 и 2702;
- 2) тарифните броеви од 2704 до 2715;

3) тарифните броеви 2901 и 2902;

4) тарифниот број 3403;

5) тарифниот број 3811 и

6) тарифниот број 3817.

(4) За енергенти кои се предмет на оданочување со акциза се сметаат и следните производи доколку се наменети за користење како погонско гориво, како додаток или средство за подобрување на погонските горива или како гориво за греење:

1) производи од тарифните броеви од 1507 до 1518, кога се наменети за користење како гориво за греење или погонско гориво;

2) метанол од тарифната ознака 2905 11 00, кој не е од синтетичко потекло и

3) производи од тарифниот подброј 3824 90.

(5) За енергенти кои се предмет на оданочување со акциза се сметаат и производите кои не се наведени во ставовите (3) и (4) на овој член, а кои се оданочуваат според намената и тоа:

1) производи кои се наменети за употреба, понудени за продажба или се користат како погонско гориво;

2) адитиви или полнила кои се додаваат на погонското гориво, наменети за употреба, понудени за продажба или се користат како погонско гориво и

3) кои било јаглеродороди, освен тресет и биомаса, наменети за употреба, понудени за продажба или за користење како гориво за греење.

(6) Предмет на оданочување со акциза е електричната енергија опфатена со тарифен број 2716.

(7) Под биомаса се подразбира разградива фракција на производите, отпадоци и остатоци во земјоделството (кои содржат материи од растително и животинско потекло), во шумарството и со нив поврзани производни дејности како и биолошко разградиви фракции од индустриски и комунални отпадоци.

(8) Под биогорива се подразбираат течни или гасовити горива произведени единствено од биомаса.

(9) Топлината или производите од тарифните броеви 4401 и 4402, не се предмет на оданочување со акциза согласно одредбите од овој закон.

Акцизна основица и износ на акциза на енергенти и електрична енергија

Член 92

(1) Акцизната основица за енергенти е количината на енергенти изразена во килограми нето маса, нормални кубни метри, литри, или гигаџули бруто калориска вредност, освен за електричната енергија каде акцизната основа е количината изразена во мегават часови.

(2) Литар во смисла на став (1) на овој член, е литар измерен на температура од +15°C, додека нормален кубен метар во смисла на став (1) на овој член е нормален кубен метар измерен на +20°C и под притисок од 1,01325 бари.

(3) Износот на акцизата:

1) за моторен бензин од тарифните ознаки 2710 12 31 00, 2710 12 41 00, 2710 12 45 00, 2710 12 49 00, 2710 12 51 00 и 2710 12 59 00:

- бензин со содржина на олово повисока од 0,013 грама на литар и авиобензин изнесува 25,00 денари за литар и

- безоловен бензин со содржина на олово до 0,013 грама на литар се пресметува врз основа на податокот за износот на акцизата за безоловен бензин со содржина на олово до 0,013 грама на литар изразена во денари за литар и податокот за износот на дополнителната акциза искажана во денари за литар во зависност од средната дневна берзанска цена на Prem Unl 10ppm на котација „Mediterranean cargoes FOB (Italy)” од Platt’s European Marketscan за период од 1 до 15 во месецот и од 16 до крајот на месецот, според следнава формула: $AB = 22,00 \text{ ден/лит} + ДАБ$, при што:

- АБ е акциза за безоловен бензин изразен во денари за литар и

- ДАБ е износ на дополнителната акциза за безоловен бензин искажана во денари за литар, чиј износ зависи од средната дневна берзанска цена на Prem Unl 10 ppm на котација „Mediterranean cargoes FOB (Italy)” од Platt’s European Marketscan и се утврдува на следниов начин:

а) доколку средната дневна берзанска цена на Prem Unl 10ppm на котација „Mediterranean cargoes FOB (Italy)” од Platt’s European Marketscan е помала или еднаква на 390 USD/ton, износот на ДАБ е 3 денари за литар;

б) доколку средната дневна берзанска цена на Prem Unl 10ppm на котација „Mediterranean cargoes FOB (Italy)” од Platt’s European Marketscan е поголема од 390 USD/ton но помала или еднаква на 590 USD/ton, износот на ДАБ е 2 денари за литар и

в) доколку средната дневна берзанска цена на Prem Unl 10ppm на котација „Mediterranean cargoes FOB (Italy)” од Platt’s European Marketscan е поголема од 590 USD/ton, износот на ДАБ е 0 денари за литар.

2) за гасно масло од тарифните ознаки 2710 19 43 00, 2710 19 46 00, 2710 19 47 00, 2710 19 48 00, 2710 20 11 00, 2710 20 15 00, 2710 20 17 00 и 2710 20 19 00:

- како погонско гориво се пресметува врз основа на податокот за износот на акциза за гасно масло како погонско гориво изразена во денари за литар и податокот за износот на дополнителната акциза искажана во денари за литар во зависност од средната дневна берзанска цена на 10 ppm ULSD на котација „Mediterranean cargoes FOB (Italy)” од Platt’s European Marketscan за период од 1 до 15 во месецот и од 16 до крајот на месецот, според следнава формула:

$AD = 15,50 \text{ ден/лит} + ДАД$, при што:

- АД е акциза за гасно масло како погонско гориво изразен во денари за литар и

- ДАД е износ на дополнителната акциза за гасно масло како погонско гориво искажана во денари за литар, чиј износ зависи од средната дневна берзанска цена на 10 ppm ULSD на котација „Mediterranean cargoes FOB (Italy)” од Platt’s European Marketscan и се утврдува на следниов начин:

а) доколку средната дневна берзанска цена на 10 ppm ULSD на котација „Mediterranean cargoes FOB (Italy)” од Platt’s European Marketscan е помала или еднаква на 400 USD/ton, износот на ДАД е 3 денари за литар;

б) доколку средната дневна берзанска цена на 10 ppm ULSD на котација „Mediterranean cargoes FOB (Italy)” од Platt’s European Marketscan е поголема од 400 USD/ton, но помала или еднаква на 600 USD/ton, износот на ДАД е 2 денари за литар и

в) доколку средната дневна берзанска цена на 10 ppm ULSD на котација „Mediterranean cargoes FOB (Italy)” од Platt’s European Marketscan е поголема од 600 USD/ton, износот на ДАД е 0 денари за литар.

- како гориво за греење се пресметува врз основа на податокот за износот на акциза за гасно масло како гориво за греење изразена во денари за литар и податокот за износот на дополнителната акциза искажана во денари за литар во зависност од средната дневна берзанска цена на Gasoil 0,1% на котација „Mediterranean cargoes FOB (Italy)” од Platt’s European Marketscan за период од 1 до 15 во месецот и од 16 до крајот на месецот, според следнава формула:

$AE = 15,50 \text{ ден/лит} + \text{ДАЕ}$, при што:

- АЕ е акциза за гасно масло како гориво за греење изразена во денари за литар и

- ДАЕ е износ на дополнителната акциза за гориво за греење искажана во денари за литар, чиј износ зависи од средната дневна берзанска цена на Gasoil 0,1% на котација „Mediterranean cargoes FOB (Italy)” од Platt’s European Marketscan и се утврдува на следниов начин:

а) доколку средната дневна берзанска цена на Gasoil 0,1% на котација „Mediterranean cargoes FOB (Italy)” од Platt’s European Marketscan е помала или еднаква на 400 USD/ton, износот на ДАЕ е 3 денари за литар;

б) доколку средната дневна берзанска цена на Gasoil 0,1% на котација „Mediterranean cargoes FOB (Italy)” од Platt’s European Marketscan е поголема од 400 USD/ton но помала или еднаква на 600 USD/ton, износот на ДАЕ е 2 денари за литар и

в) доколку средната дневна берзанска цена на Gasoil 0,1% на котација „Mediterranean cargoes FOB (Italy)” од Platt’s European Marketscan е поголема од 600 USD/ton, износот на ДАЕ е 0 денари за литар;

3) за течен нафтен гас од тарифните ознаки 2711 12 11 00 до 2711 19 00 00 и метан од тарифната ознака 2711 29 00 00 - изнесува 4,900 денари за килограм;

4) за керозин од тарифните ознаки 2710 19 21 00 и 2710 19 25 00 и тоа:

- како погонско гориво – изнесува 11,000 денари за литар и

- како гориво за греење - изнесува 2,200 денари за литар;

5) за масло за ложење од тарифните ознаки 2710 19 62 00, 2710 19 64 00, 2710 19 68 00, 2710 20 31 00, 2710 20 35 00 и 2710 20 39 00 - изнесува 0,100 денари за килограм;

6) за природен гас од тарифните ознаки 2711 11 00 и 2711 21 00 и гасови од тарифната ознака 2711 29 00:

- како погонско гориво - изнесува нула денари за нормален кубен метар (nm³) и
- како гориво за греење - изнесува нула денари за нормален кубен метар (nm³);

7) за електрична енергија од тарифниот број 2716:

- за неделовна употреба - изнесува нула денари за (MWh) мегават час и
- за деловна употреба - изнесува нула денари за (MWh) мегават час;

8) за јаглен, кокс и лигнит од тарифните броеви 2701, 2702 и 2704 - изнесува нула денари за (Gj) гигаџул;

9) за нафтен кокс од тарифните ознаки 2713 11 00 00 и 2713 12 00 00 - изнесува 84,6 денари за (Gj) гигаџул и

10) за биогоривата од член 91 став (8) од овој закон - изнесува нула денари за килограм.

(4) Производите од член 91 став (5) точка 1) од овој закон се оданочуваат со износ на акциза за еквивалентното погонско гориво.

(5) Производите од член 91 став (5) точка 2) од овој закон се оданочуваат со износ на акциза на погонското гориво на кое му се додаваат.

(6) Производите од член 91 став (5) точка 3) од овој закон се оданочуваат со износ на акциза за еквивалентното гориво за греење.

(7) Пресметаната акциза од ставот (3) точка 1) алинеја 2, точка 2) алинеи 1 и 2 на овој член се применува од првиот вторник по 1 или по 15 во месецот, а во случај кога 1 или 15 во месецот е неработен ден, за датум на пресметка и за известување се смета првиот нареден работен ден.

(8) Движењето на средната дневна берзанска цена на Prem Unl 10ppm, 10 ppm ULSD и на Gasoil 0,1% на котација „Mediterranean cargoes FOB (Italy)“ од Platt's European Marketscan ја следи Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги и за период од 1 до 15 во месецот и од 16 до крајот на месецот за износот на дополнителната акциза ДАБ, ДАД и ДАЕ соодветно ги известува Министерството за финансии и Царинската управа.

(9) Енергетската вредност изразена во (Gj) гигаџули се утврдува со потврда за квалитет со искажана бруто калорична вредност издадена од институција која врши анализа согласно меѓународно признати стандарди.

(10) Употребата на енергенти за греење се однесува за сите случаи кога енергентите согоруваат и се ослободува топлинска енергија без оглед на намената на потрошувачката на ослободената топлинска енергија.

(11) По исклучок од ставот (3) на овој член во услови на големи природни непогоди или епидемии во Република Северна Македонија, на прогласена воена состојба, на утврдено постоење на вонредна состојба или при одлука за постоење на кризна состојба, кога настанале или можат да настанат нарушувања на снабдувањето на населението или пореметувања во снабдувањето на други области (субјекти) со енергенти, начинот на пресметката на акцизата може да се врши на следниов начин:

1) за моторен бензин од тарифните ознаки 2710 12 31 00, 2710 12 41 00, 2710 12 45 00, 2710 12 49 00, 2710 12 51 00 и 2710 12 59 00 и тоа за безоловен бензин со содржина на олово до 0,013 грама на литар се пресметува врз основа на податокот за износот на акцизата за безоловен

бензин со содржина на олово до 0,013 грама на литар изразена во денари за литар и податокот за износот на дополнителното намалување на акцизата искажана во денари за литар во зависност од средната дневна берзанска цена на Prem Unl 10ppm на котација „Mediterranean cargoes FOB (Italy)“ од Platt’s European Marketscan за период од 1 до 15 во месецот и од 16 до крајот на месецот, според следнава формула:

АБ = 22,00 ден/лит - ДНА ден/лит, при што:

- АБ е акциза за безоловен бензин изразен во денари за литар и

- ДНА е износ на дополнително намалување на акциза за безоловен бензин искажана во денари за литар, чиј износ зависи од средната дневна берзанска цена на Prem Unl 10 ppm на котација „Mediterranean cargoes FOB (Italy)“ од Platt’s European Marketscan и се утврдува на следниов начин:

а) доколку средната дневна берзанска цена на Prem Unl 10ppm на котација „Mediterranean cargoes FOB (Italy)“ од Platt’s European Marketscan е поголема од 800 USD/ton, но помала или еднаква на 1000 USD/ton, износот на ДНА е 1 денар за литар;

б) доколку средната дневна берзанска цена на Prem Unl 10ppm на котација „Mediterranean cargoes FOB (Italy)“ од Platt’s European Marketscan е поголема од 1000 USD/ton, но помала или еднаква на 1200 USD/ton, износот на ДНА е 2 денари за литар и

в) доколку средната дневна берзанска цена на Prem Unl 10ppm на котација „Mediterranean cargoes FOB (Italy)“ од Platt’s European Marketscan е поголема од 1200 USD/ton, износот на ДНА е 4 денари за литар.

2) за гасно масло од тарифните ознаки 2710 19 43 00, 2710 19 46 00, 2710 19 47 00, 2710 19 48 00, 2710 20 11 00, 2710 20 15 00, 2710 20 17 00 и 2710 20 19 00 како погонско гориво се пресметува врз основа на податокот за износот на акциза за гасно масло како погонско гориво изразена во денари за литар и податокот за износот на дополнителното намалување на акцизата искажана во денари за литар во зависност од средната дневна берзанска цена на 10 ppm ULSD на котација „Mediterranean cargoes FOB (Italy)“ од Platt’s European Marketscan за период од 1 до 15 во месецот и од 16 до крајот на месецот, според следнава формула:

АБ = 15,50 ден/лит - ДНА ден/лит, при што:

- АД е акциза за гасно масло како погонско гориво изразен во денари за литар и

- ДНА е износ на дополнително намалување на акциза за гасно масло како погонско гориво искажана во денари за литар, чиј износ зависи од средната дневна берзанска цена на 10 ppm ULSD на котација

„Mediterranean cargoes FOB (Italy)“ од Platt’s European Marketscan и се утврдува на следниов начин:

а) доколку средната дневна берзанска цена на 10 ppm ULSD на котација „Mediterranean cargoes FOB (Italy)“ од Platt’s European Marketscan е поголема од 800 USD/ton, но помала или еднаква на 1000 USD/ton, износот на ДНА е 1 денар за литар;

б) доколку средната дневна берзанска цена на 10 ppm ULSD на котација „Mediterranean cargoes FOB (Italy)“ од Platt’s European Marketscan е поголема од 1000 USD/ton, но помала или еднаква на 1200 USD/ton, износот на ДНА е 2 денари за литар и

в) доколку средната дневна берзанска цена на 10 ppm ULSD на котација „Mediterranean cargoes FOB (Italy)“ од Platt's European Marketscan е поголема од 1200 USD/ton, износот на ДНА е 4 денари за литар.

з) за гасно масло како гориво за греење од тарифните ознаки 2710 19 43 00, 2710 19 46 00, 2710 19 47 00, 2710 19 48 00, 2710 20 11 00, 2710 20 15 00, 2710 20 17 00 и 2710 20 19 00 се пресметува врз основа на податокот за износот на акциза за гасно масло како гориво за греење изразена во денари за литар и податокот за износот на дополнителното намалување на акцизата искажана во денари за литар во зависност од средната дневна берзанска цена на Gasoil 0,1% на котација „Mediterranean cargoes FOB (Italy)“ од Platt's European Marketscan за период од 1 до 15 во месецот и од 16 до крајот на месецот, според следнава формула:

$AE = 15,50 \text{ ден/лит} - \text{ДНА ден/лит}$, при што:

- AE е акциза за гасно масло како гориво за греење изразена во денари за литар и

- ДНА е износ на дополнително намалување на акциза за гасно масло како гориво за греење искажана во денари за литар, чиј износ зависи од средната дневна берзанска цена на Gasoil 0,1% на котација

„Mediterranean cargoes FOB (Italy)“ од Platt's European Marketscan и се утврдува на следниов начин:

а) доколку средната дневна берзанска цена на Gasoil 0,1% на котација „Mediterranean cargoes FOB (Italy)“ од Platt's European Marketscan е поголема од 800 USD/ton, но помала или еднаква на 1000 USD/ton, износот на ДНА е 1 денар за литар;

б) доколку средната дневна берзанска цена на Gasoil 0,1% на котација „Mediterranean cargoes FOB (Italy)“ од Platt's European Marketscan е поголема од 1000 USD/ton, но помала или еднаква на 1200 USD/ton, износот на ДНА е 2 денари за литар и

в) доколку средната дневна берзанска цена на Gasoil 0,1% на котација „Mediterranean cargoes FOB (Italy)“ од Platt's European Marketscan е поголема од 1200 USD/ton, износот на ДНА е 4 денари за литар.

(12) Владата на Република Северна Македонија на предлог на министерот за финансии поблиску ги определува видот на енергентите, временскиот период како и начинот на пресметката на акцизата утврден согласно со одредбите од ставот (11) на овој член.

Износ на акциза на масла за подмачкување

Член 93

(1) Акциза на масла за подмачкување од тарифните ознаки 2710 12 90 00, 2710 19 81 00, 2710 19 83 00, 2710 19 85 00, 2710 19 87 00, 2710 19 91 00, 2710 20 90 00, 2710 20 93 00 и 2710 20 99 00 изнесува 7,00 денари за килограм.

(2) Акциза за препаратите за подмачкување од тарифните ознаки 3403 19 10 00, 3403 19 20 00, 3403 19 80 00 и 3403 99 00 00 изнесува 22,00 денари за килограм.

Енергенти кои се предмет на следење и контрола на движење во постапка на акцизно одложување

Член 94

(1) Предмет на следење и контрола на движењето во постапка на акцизно одложување се:

- 1) производите од тарифните подброеви 2707 10, 2707 20, 2707 30 и 2707 50;
- 2) производите од тарифните подброеви од 2710 12 до 2710 19 68, освен за производите опфатени со тарифниот подброј 2710 12 за кој одредбите за надзор и движење се применуваат само на комерцијален превоз во рефусна состојба;
- 3) производите од тарифен број 2711, освен производи од тарифните подброеви 2711 11, 2711 21 и 2711 29;
- 4) производите од тарифните подброеви 2901 10, 2902 20, 2902 30, 2902 41, 2902 42, 2902 43 и 2902 44;
- 5) производите од тарифните ознаки 2905 11 00 00 кои не се од синтетичко потекло и се наменети за употреба како погонско гориво, за подобрување на погонското гориво или како гориво за греење;
- 6) производите од тарифните броеви од 1507 до 1518 и биодизелот и мешаниците со биодизел од тарифниот подброј 3826 00, доколку се наменети за употреба како погонско гориво, за подобрување на погонското гориво или како гориво за греење;
- 7) производите од тарифните ознаки 3811 11 10 00, 3811 11 90 00, 3811 19 00 00 и 3811 90 00 00 и
- 8) производите наведени во член 93 од овој закон.

(2) Под комерцијален превоз во рефус состојба се подразбира неспакуван производ кој се превезува во контејнери како составен дел од превозното средство (камион, цистерна, вагон цистерна или танкер) или во ИСО резервоари и неспакуван производ кој се превезува во други контејнери со зафатнина поголема од 210 литри.

Акцизен склад за производство на енергенти

Член 95

(1) Под производство на енергенти во смисла на овој закон се подразбира стекнување или преработка на енергенти и тоа:

- 1) производство во форма на здобивање - производствен процес во кој од неакцизно добро се добива енергент и
- 2) производство во форма на преработка - производствен процес во кој акцизно добро се преработува во енергент, вклучувајќи и мешање или спојување на енергенти едни со други или со други производи.

(2) За производство на енергенти нема да се сметаат:

- 1) работни процеси при кои како спореден производ се добиваат мали количества на енергенти;

2) работни процеси при кои корисникот на енергентите овозможува нивна повторна употреба во сопствениот погон, под услов износот на акцизата која е веќе платена за таквиот производ да не е пониска од акцизата која би се платила кога употребениот енергент би било повторно оданочен и

3) работен процес кој се состои од мешање на енергенти со други енергенти или со други материјали, надвор од погонот за производство или акцизниот склад, под услов:

- акцизата на компонентите да биде претходно платена и
- платената акциза да не е помала од акцизата која би требало да се плати на добиената смеса.

(3) Условот од став (2), точка 3) алинеја 1 на овој член нема да се применува доколку добиениот производ е ослободен од плаќање на акциза за определена намена.

(4) Акцизниот склад за енергенти треба да биде опремен на начин што ќе овозможи непречен увид во производството и складирањето на акцизните добра.

(5) Резервоарите во акцизниот склад за енергенти треба да бидат стандардизирани, а уредите за точење на енергенти се опремени со мерни инструменти кои поседуваат сертификат од надлежен орган за верификација на мерни инструменти.

(6) Резервоарите од став (5) на овој член потребно е да бидат обележани.

(7) Министерот за финансии го пропишува начинот на докажување на исполнетоста на условите од став (2) и (3) на овој член, како и начинот на обележување на резервоарите во акцизниот склад за производство на енергенти.

Акцизен склад за складирање на енергенти

Член 96

(1) Акцизна дозвола согласно членот 16 став (3) од овој закон за складирање на енергенти се доделува само во случаите кога складот служи за трговија на големо, мешање на енергенти согласно член 95 став (2) точка 3) од овој закон или за снабдување на повластени корисници.

(2) Просториите за складирање на енергенти во рамките на акцизниот склад треба да бидат организирани на начин што ќе овозможат одвоено и прегледно складирање на енергенти од различен вид.

(3) Складишните резервоари во акцизниот склад за енергенти треба да бидат стандардизирани, а уредите за точење на енергенти треба да бидат опремени со мерни инструменти кои поседуваат сертификат од надлежен орган за верификација на мерни инструменти.

(4) Резервоарите од став (3) на овој член потребно е да бидат обележани.

(5) Министерот за финансии го пропишува начинот на обележување на резервоарите за складирање на енергенти во акцизниот склад.

Мерење на енергенти

Член 97

- (1) Влезните и излезните количини на енергентите, имателот на акцизен склад за енергенти е должен да ги мери со мерила кои ги пропишува и заверува надлежен орган за метрологија, а кои се дополнително пломбирани од страна на надлежен царински орган. Дополнителното пломбирање од страна на надлежниот царински орган не се однесува на мерачите на проток на гас.
- (2) Надлежниот царински орган освен пломбирање на мерните уреди, врши пломбирање и на останатите елементи од инсталацијата поврзана со мерење на влезните и излезните количини.
- (3) Во случај на поправка, замена и други дејствија кои бараат отстранување на царинската пломба или пломбирање на мерните уреди или на инсталацијата се врши во присуство на овластен царински службеник.
- (4) Во случај на непредвидени околности и виша сила, држателот на акцизен склад може сам да ги отстрани пломбите и за истото веднаш да го извести надлежниот царински орган.
- (5) Министерот за финансии го пропишува начинот на известување и содржината на известувањето од став (4) на овој член.

Враќање на платена акциза за течен нафтен гас

Член 98

- (1) Лицата кои течниот нафтен гас го употребиле како погонско гориво во процес на производство, како и лицата кои течниот нафтен гас го употребиле како додаток на друго минерално масло како погонско гориво во индустријата, имаат право на враќање на акцизата во висина од 80% од пропишаната акциза за погонска намена.
- (2) Враќањето на акцизата од став (1) на овој член го врши надлежниот царински орган по поднесено барање. Рокот за поднесување на барањето е 12 месеци од денот на набавка или на увоз на течниот нафтен гас.
- (3) Министерот за финансии ги пропишува содржината на барањето за враќање на акцизата за течен нафтен гас и потребната документација, како и начинот на враќање на акцизата.

Член 98-а

Враќање на дел од платената акциза за обележано гасно масло наменето за греење

- (1) Лицата кои обележаното гасно масло наменето за греење го употребиле за греење во домаќинствата како и лицата кои го употребиле како гориво за греење во процес на производство или како додаток на друг енергент како гориво за греење во индустријата, имаат право на враќање на дел од платената акциза во висина од 6 денари за литар.
- (2) За остварување на правото на враќање на дел од платената акциза за обележаното гасно масло наменето за греење, лицата од ставот (1) на овој член треба да се евидентираат како корисници на обележано гасно масло наменето за греење во Евиденцијата на корисници на обележано гасно масло наменето за греење која ја води Царинската управа и да добијат идентификациски број.

(3) Евидентирањето од ставот (2) на овој член Царинската управа го врши врз основа на поднесено електронско барање во кое барателот ги наведува неговите податоци за идентификација (назив или име и презиме, седиште, адреса или адреса на живеење, податоци за контакт, ЕДБ или ЕМБГ), како и податоци за локацијата на складирањето и користењето на обележаното гасно масло наменето за греење, капацитетот на резервоарите и техничките карактеристики на опремата за користење на обележаното гасно масло за греење во домаќинствата или во процесот на производството или како додаток на друг енергент како гориво за греење во индустријата.

(4) Надлежниот царински орган согласно со поднесеното барање од ставот (3) на овој член врши теренска контрола и проверка на точноста на поднесените податоци за евидентирање на лицата од ставот (1) на овој член со цел издавање на идентификацискиот број од ставот (2) на овој член.

Член 98-б

Начин на враќање на дел од платената акциза за гасно масло наменето за греење и потребна документација

(1) Враќањето на дел од платената акциза за обележаното гасно масло наменето за греење го врши надлежниот царински орган врз основа на поднесеното барање за враќање на дел од платената акциза за обележаното гасно масло наменето за греење.

(2) Враќањето на дел од платената акциза од ставот (1) на овој член се врши само за набавена или увезена количина на обележаното гасно масло наменето за греење во домаќинствата, во процес на производство или како додаток на друг енергент како гориво за греење во индустријата за кое акцизата е пресметана и наплатена во висина која е утврдена согласно со овој закон.

(3) Барањето од ставот (1) на овој член содржи податоци за идентификацискиот број на барателот, потрошената количина во даден период, намената и местото каде е потрошена наведената количина на обележаното гасно масло наменето за греење, податоци од фактури и/или увозни царински декларации за износите на платена акциза и количината на набавено обележано гасно масло наменето за греење, како и податоци за банката и сметката на која треба да се изврши враќањето на дел од платената акциза.

(4) Кон барањето од ставот (1) на овој член, во случај кога обележаното гасно масло наменето за греење кое се користи во домаќинствата се приложува следнава документација:

- фактура или фискална сметка за набавено обележано гасно масло наменето за греење во домаќинство, во кои се содржани податоците за набавената количина изразена во литри и износот на платената акциза во висина утврдена согласно со овој закон,
- докази од кои може да се утврди датумот на испораката, продавачот и лицето кое извршило достава на обележаното масло за греење за домаќинство и
- доказ дека лицето ги има намирено долговите по основ на даночни и царински обврски.

(5) Кон барањето од ставот (1) на овој член, во случај кога обележаното гасно масло наменето за греење е употребено како гориво за греење во процес на производство или како додаток на друг енергент како гориво за греење во индустријата, се приложува следнава документација:

- решение и тековна состојба од Централниот регистар на Република Северна Македонија,
- детален опис на дејноста за која се користи обележаното гасно масло наменето за греење во процесот на производство, местото и локацијата на производството каде што се користи обележаното гасно масло наменето за греење, како и складишните простори и/или простории, како и опремата која се користи за греење,
- фактура за набавено обележано гасно масло наменето за греење или како додаток на друг енергент како гориво за греење или царинска декларација за увезено гасно масло наменето за греење во која се содржани податоците за набавената количина изразена во литри и износот на платената акциза во висина утврдена согласно со овој закон,
- докази од кои може да се утврди датумот на испораката, продавачот и лицето кое извршило достава на обележаното масло за греење за домаќинство,
- доказ дека лицето ги има намирено долговите по основ на даночни и царински обврски и
- докази за оправданоста за враќање на дел од платената акциза од евиденцијата на лицето кое бара враќање, за количините на обележаното гасно масло наменето за греење или како додаток на друг енергент како гориво за греење во индустријата, во периодот за кој се бара враќање на дел од платената акциза.

(6) Враќањето на дел од платената акциза за обележаното гасно масло наменето за греење во домаќинствата, во процес на производство или како додаток на друг енергент како гориво за греење се врши со прифаќање и верификување на евидентираното електронско барање за враќање на платената акциза, за што подносителот на барањето добива електронска порака од Системот за обработка на царински декларации и акцизни документи кој го води Царинската управа.

Акцизни ослободувања на енергенти и електрична енергија

Член 99

(1) Енергентите се ослободуваат од акциза доколку е исполнет условот од член 49 од овој закон, во случај кога:

- 1) се користат за други намени, а не како погонско гориво или гориво за греење, со исклучок на енергентите од член 93 од овој закон;
- 2) се користат во воздушен сообраќај, со исклучок на користењето во воздушниот сообраќај за приватни намени;
- 3) ги набавуваат Министерството за одбрана и Министерството за внатрешни работи за специјалните возила за целите на одбраната и безбедноста;
- 4) кога имаат двојна употреба;
- 5) кога се користат во минеролошки процеси;
- 6) производителот на енергенти и електрична енергија ги користи во своите производствени погони за понатамошна преработка, односно производство на други енергенти и електрична енергија, освен ако се користат како погонско гориво за возила и

7) се користат за заедничко производство на топлинска и електрична енергија во единствен процес (когенерација).

(2) Електричната енергија е ослободена од плаќање акциза доколку е исполнет условот од член 49 од овој закон во следните случаи:

1) кога се користи за двојна намена во хемиско-редукциски, електролитски и металуршки процеси;

2) кога се користи за заедничко производство на топлинска и електрична енергија во единствен процес (когенерација);

3) кога се користи за производство на електрична енергија, односно одржување на системите за производство на електрична енергија кај производителот на електрична енергија и

4) кога се користи во минеролошки процеси.

(3) Воздушен сообраќај за приватни потреби од став (1) точка 2) на овој член, во смисла на овој закон е употреба на воздухоплов од страна на неговиот сопственик или од страна на физичко или правно лице преку изнајмување или на друг начин, за некомерцијални цели и не се употребуваат за превоз на патници или стоки, како и за давање на услуги со надоместок или пак за потребите на државните органи.

(4) Двојна употреба на енергентите и електричната енергија од став (1) точка 4) и став (2) точка 1) на овој член, во смисла на овој закон е нивната употреба како гориво за греење и во исто време за намена која не е како погонско гориво или гориво за греење (употреба на енергенти за хемиско-редукциски, електролитски и металуршки процеси).

(5) Минеролошки процеси, во смисла на овој закон се процеси кои се распоредуваат во Оддел 23 од Националната класификација на дејности НКД Рев.2 во Република Северна Македонија.

(6) Министерот за финансии го пропишува начинот на акцизно ослободување на енергентите и електричната енергија.

Ослободувања од акциза при реализација на проекти

Член 100

(1) Енергентите се ослободени од акциза кога се наменети за реализација на проект финансиран со парични средства добиени врз основа на договор за донација, склучен помеѓу Република Северна Македонија и странски донатори, ако во тој договор е предвидено дека со добиените парични средства нема да се плаќаат даноци.

(2) Енергентите се ослободени од акциза кога се наменети за реализација на проектите кои се финансирани во рамки на инструментот за претпристапна помош (ИПА) кој се спроведува во услови на децентрализирано управување, и за делот на средствата од национално кофинансирање обезбедено од Буџетот на Република Северна Македонија или задолжување.

(3) За остварување на правото за ослободувањето од ставовите (1) и (2) на овој член се поднесува барање до надлежниот царински орган за добивање одобрение за ослободување од акциза за енергенти при реализација на проекти.

(4) Надлежниот царински орган одлучува по барањето за издавање на одобрението од став (3) на овој член во рок од 30 дена од денот на приемот на барањето. Со секое превземено дејствие за дополнување на барањето, рокот се прекинува.

(5) Одредбите од членот 53 од овој закон, соодветно важат и за имателот на одобрението од став (3) на овој член.

(6) Министерот за финансии ги пропишува содржината на барањето за издавање на одобрение за ослободување од акциза за енергенти при реализација на проекти и потребната документација, содржината на одобрението, како и начинот на ослободување од акциза за енергенти при реализација на проекти.

Обележување на енергенти

Член 101

(1) Енергентите од член 92 став (3) точки 2) и 4) од овој закон, кога се наменети за греење пред испорачување од акцизниот склад мораат да се обележани со пропишано средство за обележување и се обојуваат со црвена, односно зелена боја.

(2) Обележување на енергентите од став (1) на овој член може да врши само држател на акцизен склад на кого му е издадено одобрение за обележување на енергенти од страна на надлежен царински орган.

(3) Обележаните енергенти од став (1) на овој член кои се увезуваат на акцизното подрачје ги содржат материите за обележување во пропишани количини. Увозникот на обележани енергенти е должен на надлежниот царински орган да му достави доказ од странски надлежен орган, односно од производител или друго овластено лице за обележување, дека енергентите се обележани надвор од акцизното подрачје и дека ги содржат материите за обележување во количини кои се уредени врз основа на овој закон. Доколку ваков доказ не е поднесен или истиот содржи недоволни податоци за утврдување на количината на обележувачот, ќе се смета дека енергентите не се обележани.

(4) Опремата за обележување на енергенти треба да поседува сертификат од надлежен орган за верификација на мерни уреди.

(5) Складирањето на обележаните енергенти се врши на начин што ќе оневозможи неутрализацијата на бојата и/или другите состојки под влијание на други материји.

(6) Министерот за финансии го пропишува видот на средството за обележување, начинот на обележување, како и содржината на одобрението за обележување на енергенти.

Употреба на обележани енергенти

Член 102

(1) Обележаните енергенти од член 101 став (1) од овој закон можат да се продаваат и да се употребуваат исклучиво за намената уредена со овој закон.

(2) Обележаните енергенти од член 101 став (1) од овој закон наменети за греење е дозволено да се употребуваат само за намената за која се обележани и не смеат да се употребуваат како погонско гориво, ниту пак смеат да се најдат во резервоарите поврзани со било кој мотор во било која концентрација.

(3) На обележаните енергенти согласно член 101 став (1) од овој закон не е дозволено да им се отстрани средството за обележување, да му се намали неговата концентрација, ниту да му се додадат состојки кои ќе оневозможат утврдување на пропишаното обележување.

Трговија со енергенти кои содржат материји за обележување

Член 103

(1) Лицата кои вршат трговија со енергенти кои содржат материји за обележување потребно е да поседуваат одобрение за вршење на трговија со енергенти кои содржат материји за обележување и да бидат регистрирани во електронски Регистар на трговци со обележани енергенти, кој се води од страна на надлежниот царински орган.

(2) Секое лице кое врши дејност трговија со енергенти кои содржат материји за обележување, мора да обезбеди:

1) енергентите кои се користат како погонско гориво да не содржат материји за обележување од член 101 од овој закон и

2) енергентите кои содржат материји за обележување да не се точат спротивно на намената од член 102 став (2) од овој закон.

(3) Одобрението за вршење на трговија со енергенти кои содржат материји за обележување го издава надлежниот царински орган по поднесено барање.

(4) Одобрението за вршење на трговија со енергенти кои содржат материји за обележување се издава на лице кое ги исполнува следните услови:

1) има седиште во Република Северна Македонија;

2) води уредно деловни книги согласно со важечките прописи;

3) против кое не е покрената постапка за стечај или ликвидација;

4) да не е осудено со правосилна судска одлука на безусловна казна затвор за сторено кривично дело од областа на даноците и царините и со правосилна судска одлука да не е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност, привремена забрана за вршење одделна дејност и трајна забрана за вршење одделна дејност;

5) да ги има намирено долговите по основ на даночни и царински обврски и

6) исполнува услови за непречена електронска размена на податоци.

(5) Одобрението не може да се издаде во случаите кога не е исполнет еден од условите од став (4) на овој член.

(6) Надлежниот царински орган одлучува по барањето за издавање на одобрение за вршење на трговија со енергенти кои содржат материји за обележување во рок од 30 дена од денот на приемот на барањето. Со секое преземено дејствие за дополнување на барањето, рокот се прекинува.

(7) Одобрението за вршење на трговија со енергенти кои содржат материји за обележување се издава со рок на важење од пет години.

(8) Одобрението за вршење на трговија со енергенти кои содржат материји за обележување не може да се пренесе на друго лице.

(9) Лицето кое врши трговија со енергенти кои содржат материи за обележување е должно:

1) за секое продажно место да води евиденција на лицата коишто купуваат енергенти коишто содржат материи за обележување наменети за греење;

2) да го извести надлежниот царински орган за секоја промена на податоците во одобрението, како и во случај на статусна промена, престанок на вршење на дејноста или отворање и затворање на малопродажни места и

3) да доставува месечен извештај до надлежниот царински орган за набавени, продадени и количини на залиха на енергенти кои содржат материи за обележување.

(10) Доколку надлежен царински орган утврди дека имателот на одобрението за вршење на трговија со енергенти кои содржат материи за обележување не ги исполнува или не ги исполнил обврските од став (9) на овој член, ќе му определи рок во кој утврдените неправилности мора да бидат отстранети, може да поведе постапка за дополнителна наплата на акциза, како и да поведе постапка за укинување на одобрението за вршење на трговија со енергенти кои содржат материи за обележување.

(11) Одобрението за вршење на трговија со енергенти кои содржат материи за обележување престанува да важи:

1) со престанување на постоењето на правното лице имател на одобрението;

2) по барање на имателот на одобрението;

3) по истекот на периодот на важност од став (5) на овој член и

4) ако надлежниот царински орган по службена должност го укине одобрението.

(12) Надлежниот царински орган по службена должност го укинува одобрението за вршење на трговија со енергенти кои содржат материи за обележување доколку утврди дека:

1) имателот на одобрение повеќе не ги исполнува условите утврдени во него;

2) е започната постапка на стечај, односно ликвидација;

3) престанале да постојат причините и условите врз основа на кои е издадено одобрението за вршење на трговија со енергенти кои содржат материи за обележување;

4) ако одобрението е издадено врз основа на непотполни или неточни информации;

5) ако не ги отстрани неправилностите во рокот определен од надлежниот царински орган и

6) имателот на одобрение е осуден со правосилна судска одлука на безусловна казна затвор за сторено кривично дело од областа на даноците и царините и со правосилна судска одлука е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност, привремена забрана за вршење одделна дејност и трајна забрана за вршење одделна дејност.

(13) Министерот за финансии ги пропишува начинот на докажување на условите од став (4) на овој член, содржината на барањето за трговија со енергенти кои содржат материи за обележување и потребната документација, содржината на одобрението за вршење трговија со енергенти кои содржат материи за обележување, содржината на електронскиот Регистар на трговци со обележани енергенти, содржината на образецот за евиденцијата на лицата кои

купуваат енергенти кои содржат материи за обележување, како и содржината на образецот за известувањето од став (9) точка 3) на овој член.

Зголемување на акциза на енергенти

Член 104

(1) Во случај на зголемување на акцизата на енергенти производителот, увозникот, трговецот на големо и трговецот на мало на енергенти се должни на денот на почетокот на примена на истата, да направат попис на затечените залихи на енергенти, да подготват записник за извршениот попис и да го поднесат до надлежниот царински орган не подоцна од пет работни дена од денот на извршениот попис.

(2) При зголемување на акцизата на енергентите, плаќањето на разликата во акцизата од страна на акцизните обврзници наведени во став (1) на овој член се врши со поднесување на акцизна декларација согласно член 10 став (3) од овој закон во рок од пет дена, а акцизата ќе ја плати најдоцна во рок од 15 дена од денот на зголемување на акцизата.

(3) Обврската од ставот (2) на овој член не се однесува за безоловниот бензин со содржина на олово до 0,013 грама на литар од членот 92 став (3) точка 1) алинеја 2 од овој закон, на гасното масло како погонско гориво од членот 92 став (3) точка 2) алинеја 1 од овој закон и на гасното масло како гориво за греење од членот 92 став (3) точка 2) алинеја 2 од овој закон, кога се менува износот на дополнителната акциза ДАБ, ДАД или ДАЕ од член 92 став (3) точки 1 и 2 од овој закон.

(4) Министерот за финансии ја пропишува содржината на записникот од извршениот попис.

Акцизен обврзник за електрична енергија

Член 105

(1) Акцизни обврзници за електрична енергија се:

1) снабдувачот на електрична енергија кога електричната енергија ја испорачува на потрошувач во Република Северна Македонија и кога ја троши за сопствени потреби;

2) производителот или увозникот на електрична енергија кога електричната енергија ја троши за сопствени потреби и

3) учесници на пазарот на електрична енергија на големо како што се дефинирани согласно посебните прописи.

(2) Снабдувач, потрошувач, производител и увозник се лица кои се дефинирани со прописите од областа на енергетиката.

Пресметка на акциза за електрична енергија

Член 106

(1) По исклучок на одредбите од член 8 од овој закон, при пресметка на акциза на електрична енергија според издадените фактури од став (3) на овој член акцизната обврска настанува за испорачаната електрична енергија по истекот на пресметковниот период од став (5) на овој член, во кој се извршени испораките.

(2) Мерењето и утврдувањето на испорачаната количина на електрична енергија ја вршат операторот на преносен систем, операторот на дистрибутивен систем и производителот по пат на редовна верификација на броилата за електрична енергија во согласност со посебни прописи.

(3) Снабдувачот на електрична енергија пресметува акциза на електрична енергија врз основа на издадените фактури за извршената испорака во пресметковниот период, а врз основа на податоците на вистински испорачаната количина на електрична енергија на крајниот потрошувач.

(4) По исклучок од став (1) на овој член, доколку вистинските количини на испорачана електрична енергија на крајниот потрошувач не се познати, снабдувачот на електрична енергија може да ја пресмета акцизата врз основа на проценка на потрошувачката, користејќи податоци добиени од операторот на преносниот систем или операторот на дистрибутивниот систем за испорачаните месечни количини на тој потрошувач во претходната година, односно според договорно утврдената месечна потрошувачка на електрична енергија со нов краен потрошувач. Снабдувачот на електрична енергија е должен најмалку еднаш во шест месеци да подготви конечна пресметка на акциза за месеците за кои акцизата е утврдена според проценетите месечни количини на електрична енергија, и тоа во месечната пресметка на акциза за месецот во кој е утврдена вистински испорачаната количина на електрична енергија.

(5) Акцизниот обврзник е должен за пресметковниот период сам да ја пресмета акцизата на електрична енергија во согласност со пропишаната акцизна основица и износот кои се применуваат на денот кога настанала обврската за пресметување на акциза. Пресметковниот период е еден календарски месец.

(6) Акцизниот обврзник е должен за утврдената обврска за акциза на електрична енергија да поднесе акцизна декларација до надлежниот царински орган и да ја плати акцизата во рок од 15 дена по истекот на секој календарски месец.

(7) При внес на електрична енергија за сопствена потрошувачка или користење на електрична енергија за сопствени потреби од страна на производителот, при пресметката и плаќањето на акцизата на електрична енергија соодветно се применуваат одредбите од ставовите (5) и (6) на овој член.

(8) При увозот на електрична енергија обврската за пресметување и плаќање на акцизата настанува во согласност со царинските прописи освен во случаите кога увозникот е имател на одобрение за акцизен обврзник за електрична енергија од член 114 од овој закон или е имател на одобрение за повластен корисник.

(9) Министерот за финансии ги пропишува содржината и начинот на пополнување на акцизната декларација од став (6) на овој член.

Ослободување од плаќање акциза за електрична енергија

Член 107

(1) Електричната енергија е ослободена од плаќање акциза во следните случаи:

- 1) кога е произведена од обновливи извори на енергија;
- 2) кога се произведува од биомаса или од производи кои се произведени од биомаса и
- 3) кога крајните потрошувачи се домаќинствата.

(2) Министерот за финансии го пропишува начинот на ослободување од плаќање акциза за електрична енергија.

Акцизен обврзник за природен гас

Член 108

(1) Акцизен обврзник за природен гас е:

1) снабдувачот со природен гас во случаите кога природниот гас го испорачува на краен потрошувач во Република Северна Македонија;

2) снабдувачот во случаите кога природниот гас го троши за сопствена потрошувачка и

3) увозникот кога природниот гас го користи за сопствена потрошувачка.

(2) Снабдувач, краен потрошувач или увозник се лица кои се дефинирани со прописите од областа на енергетиката.

Пресметка на акциза за природен гас

Член 109

(1) По исклучок на одредбите од член 8 од овој закон, при пресметка на акциза на природен гас според издадените фактури од став (3) на овој член акцизната обврска настанува за испорачаната количина на природен гас по истекот на пресметковниот период од став (5) на овој член, во кој се извршени испораките.

(2) Мерењето и утврдувањето на испорачаната количина на природен гас го вршат операторот на дистрибутивниот систем и операторот на преносниот систем на природен гас.

(3) Снабдувачот на природен гас пресметува акциза на природен гас врз основа на издадените фактури за извршена месечна испорака во пресметковниот период, а врз основа на податоците за вистински испорачаната количина на природен гас на крајниот потрошувач.

(4) По исклучок од став (1) на овој член, доколку вистинските количини на испорачан природен гас на крајниот потрошувач не се познати, снабдувачот на природен гас може да ја пресмета акцизата врз основа на проценка на потрошувачката, користејќи податоци добиени од операторот на дистрибутивниот систем на природен гас за испорачаните месечни количини на тој потрошувач во претходната година, односно според договорно утврдената месечна потрошувачка на природен гас со нов краен потрошувач. Снабдувачот на природен гас е должен најмалку еднаш во шест месеци да подготви конечна пресметка на акциза за месеците за кои акцизата е утврдена според проценетите месечни количини на природен гас, и тоа во месечната пресметка на акциза за месецот во кој е утврдена вистински испорачаната количина на природен гас.

(5) Акцизниот обврзник е должен за пресметковниот период сам да ја пресмета акцизата на природен гас во согласност со пропишаната акцизна основица и износот кои се применуваат на денот кога настанала обврската за пресметување на акциза. Пресметковниот период е еден календарски месец.

(6) Акцизниот обврзник е должен за утврдената обврска за акциза на природен гас да поднесе акцизна декларација до надлежниот царински орган и да ја плати акцизата во рок од 15 дена по истекот на секој календарски месец.

(7) При увозот на природен гас обврската за пресметување и плаќање на акцизата настанува во согласност со царинските прописи освен во случаите кога увозникот е имател на одобрение за акцизен обврзник за природен гас од член 114 од овој закон или е имател на одобрение за повластен корисник.

(8) Министерот за финансии ги пропишува содржината и начинот на пополнување на акцизната декларација од став (6) на овој член.

Ослободување од плаќање акциза за природен гас

Член 110

(1) Природниот гас е ослободен од плаќање акциза во следните случаи:

1) кога крајните потрошувачи се домаќинствата и

2) кога се користи за погон на моторни возила.

(2) Министерот за финансии го пропишува начинот на ослободување од плаќање акциза за природен гас.

Акцизен обврзник за јаглен, кокс, лигнит и нафтен кокс

Член 111

(1) Акцизен обврзник за јаглен, кокс, лигнит и нафтен кокс од тарифните броеви на Царинската номенклатура 2701, 2702, 2704 и 2713, е:

1) снабдувачот, трговецот и увозникот со јаглен, кокс, лигнит и нафтен кокс во случаите кога ги испорачуваат на краен потрошувач во Република Северна Македонија;

2) снабдувачот, трговецот и увозникот во случаите кога јагленот, коксот, лигнитот и нафтениот кокс ги трошат за сопствени потреби и

3) производителот на јаглен, кокс, лигнит и нафтен кокс кога ги користи за сопствени потреби.

Пресметка на акциза за јаглен, кокс, лигнит и нафтен кокс

Член 112

(1) Акцизниот обврзник од член 111 од овој закон ја пресметува акцизата при испорака на јаглен, кокс, лигнит и нафтен кокс до крајниот потрошувач, врз основа на издадените фактури. Обврската за плаќање на акциза настанува по истекот на календарскиот месец во кој се испорачани.

(2) Акцизниот обврзник е должен за пресметковниот период сам да ја пресмета акцизата на јаглен, кокс, лигнит и нафтен кокс во согласност со пропишаната акцизна основица и износот кои се применуваат на денот кога настанала обврската за пресметување на акциза. Пресметковниот период е еден календарски месец.

(3) Акцизниот обврзник е должен за утврдената обврска за акциза на јаглен, кокс, лигнит и нафтен кокс да поднесе акцизна декларација до надлежниот царински орган и да ја плати акцизата во рок од 15 дена по истекот на секој календарски месец.

(4) При увоз на јаглен, кокс, лигнит и нафтен кокс обврската за пресметување и плаќање на акцизата настанува во согласност со царинските прописи, освен во случаите кога увозникот е

имател на одобрение за акцизен обврзник за јаглен, кокс, лигнит и нафтен кокс од член 114 од овој закон или е имател на одобрение за повластен корисник.

(5) Министерот за финансии ги пропишува содржината и начинот на пополнување на акцизната декларација од став (3) на овој член.

Ослободување од плаќање акциза за јаглен, кокс и лигнит

Член 113

(1) Јагленот, коксот и лигнитот се ослободени од плаќање акциза кога се употребуваат за производство на електрична енергија.

(2) Министерот за финансии го пропишува начинот на ослободување од плаќање акциза за јаглен, кокс и лигнит.

Заеднички одредби за акцизните обврзници за електрична енергија, природен гас, јаглен, кокс, лигнит и нафтен кокс

Член 114

(1) Акцизните обврзници за електрична енергија, природен гас, јаглен, кокс, лигнит и нафтен кокс се должни да се регистрираат во електронскиот Регистар на одобренија за акцизни обврзници на електрична енергија, природен гас, јаглен, кокс, лигнит и нафтен кокс.

(2) Надлежниот царински орган на акцизните обврзници од став (1) на овој член им издава одобрение за акцизни обврзници за електрична енергија, природен гас, јаглен, кокс, лигнит и нафтен кокс по поднесено барање.

(3) Одобрението се издава на лицето од став (1) на овој член кое ги исполнува следните услови:

- 1) има седиште во Република Северна Македонија;
- 2) води уредно деловни книги согласно со важечките прописи;
- 3) против кое не е покрената постапка за стечај или ликвидација;
- 4) да не е осудено со правосилна судска одлука на безусловна казна затвор за сторено кривично дело од областа на даноците и царините и со правосилна судска одлука да не е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност, привремена забрана за вршење одделна дејност и трајна забрана за вршење одделна дејност;
- 5) да ги има намирено долговите по основ на даночни и царински обврски;
- 6) исполнува услови за електронска размена на податоци и
- 7) пред издавањето на одобрението да поднесе гаранција за обезбедување на акцизниот долг кој настанал или кој би можел да настане.

(4) Акцизните обврзници за електрична енергија и природен гас од членовите 105 и 108 од овој закон, се должни на надлежниот царински орган да му достават доказ дека поседуваат лиценца за вршење на енергетска дејност во согласност со важечките прописи.

(5) Одобрението не може да се издаде во случаите кога не е исполнет еден од условите од став (3) на овој член.

(6) Одобрението го издава надлежниот царински орган во рок од 60 дена од денот на поднесување на барањето.

(7) Одобрението не може да се пренесе на друго лице.

(8) Рокот на важење на издаденото одобрение е пет години.

(9) Имателот на одобрение е должен:

1) да обезбеди услови за непречено вршење на надзор и контрола;

2) да води уредна и точна евиденција на акцизни добра;

3) да го извести надлежниот царински орган за секоја промена на податоците и/или условите под кои е издадено одобрението и да побара негова измена;

4) најдоцна во рок од 15 дена по истекот на секој календарски месец на надлежниот царински орган да му доставува месечен извештај за набавени, испорачани и потрошени количини на електрична енергија, природен гас, јаглен, кокс, лигнит и нафтен кокс согласно евиденцијата од став (11) на овој член и

5) да обезбеди соодветно чување на акцизните добра;

6) да ги констатира загубите, односно кусоците на акцизните добра и да го извести надлежниот царински орган;

7) да го следи обезбедувањето на акцизата и доколку е потребно да го зголеми износот на гаранцијата и

8) да го извести надлежниот царински орган за секоја промена на податоците и/или условите под кои е издадено одобрението и да побара измена на одобрението.

(10) Доколку надлежниот царински орган утврди дека имателот на одобрение не ги исполнува или не ги исполнил обврските од став (9) на овој член, ќе му определи рок во кој утврдените неправилности мора да бидат отстранети, а во зависност од околностите надлежниот царински орган ќе превземе и други дејствија согласно одредбите од овој закон.

(11) Акцизниот обврзник е должен да води евиденции за:

1) набавените количини;

2) испорачаните количини на крајниот потрошувач;

3) испорачаните количини без плаќање на акциза;

4) потрошените количини за сопствени потреби;

5) потрошените количини ослободени од акциза и

6) залиха на природен гас, јаглен, кокс, лигнит и нафтен кокс.

(12) Имателот на одобрение во случаите од став (9) точка 3) на овој член поднесува барање за измена на одобрението до надлежниот царински орган кој одлучува во рокот од став (6) на овој член.

(13) Одобрението престанува да важи:

1) со престанување на постоењето на правното лице имател на одобрение;

- 2) по барање на имателот на одобрение;
- 3) по истекот на периодот на важност од став (8) на овој член и
- 4) ако надлежниот царински орган по службена должност го укине одобрението.

(14) Надлежниот царински орган по службена должност го укинува одобрението ако утврди дека:

- 1) престанал да ги исполнува условите утврдени во одобрението;
- 2) престанале да постојат причините и условите врз основа на кои е издадено одобрението;
- 3) одобрението е издадено врз основа на непотполни или неточни информации;
- 4) не ги отстранил неправилностите во рокот определен од надлежниот царински орган;
- 5) е започната постапка на стечај или ликвидација;
- 6) имателот на одобрение е осуден со правосилна судска одлука на безусловна казна затвор за сторено кривично дело од областа на даноците и царините и со правосилна судска одлука е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност, привремена забрана за вршење одделна дејност и трајна забрана за вршење одделна дејност и
- 7) износот на гаранцијата е недоволен, а имателот на одобрение не го зголеми износот на гаранција или не достави нова гаранција во временскиот период определен од надлежниот царински орган

(15) Со престанување на важење на одобрението акцизниот обврзник се брише од електронскиот Регистар на одобренија за акцизни обврзници на електрична енергија, природен гас, јаглен, кокс, лигнит и нафтен кокс.

(16) Акцизните обврзници од членовите 105, 108 и 111 од овој закон се должни да ја чуваат целата документација во роковите утврдени во членот 13 став (5) од овој закон и да му ја достават на надлежниот царински орган на негово барање.

(17) На електрична енергија, природен гас, јаглен, кокс, лигнит и нафтен кокс не се применуваат одредбите за акцизно одложување и движење на акцизни добра.

(18) Министерот за финансии ги пропишува содржината на податоците во електронскиот Регистар на одобренија за акцизни обврзници на електрична енергија, природен гас, јаглен, кокс, лигнит и нафтен кокс, содржината на одобрението од став (2), содржината на месечниот извештај од став (9) и евиденцијата од став (11) на овој член.

ГЛАВА 11

ПОСТАПКА ПО ТУЖБА

Постапка по тужба

Член 115

(1) Против управен акт од областа на акцизното работење кој го донесува надлежниот царински орган, може да се поведе управен спор пред надлежниот суд.

(2) Тужбата не го одлага извршувањето на управниот акт.

ТРЕТ ДЕЛ

ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

ГЛАВА 12

ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Прекршоци поврзани со неплаќање акцизен долг и со одземање добра

Член 116

(1) Глоба во износ од 50 до 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице микро трговец и мал трговец, како и глоба во износ од 250 до 700 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице среден трговец и голем трговец, кога износот на неплатената или избегната акциза е до 250 евра во денарска противвредност или кога вредноста на акцизните добра е до 500 евра во денарска противвредност, доколку:

1) не поднесе акцизна декларација или дополнителна акцизна декларација и/или не ја плати акцизата во пропишан рок (член 10 ставови (2), (6), (8), (9), (10), (11), (12), (13) и (14), член 40 став (3) точка 2), член 43 став (4) точки 1) и 2), член 44 став (7) точки 1) и 2), член 47 став (9), член 60 ставови (1) и (2), член 61 став (17), член 68 став (1), член 71 став (2), член 86 ставови (1) и (2), член 87 став (17), член 106 ставови (4) и (6), член 109 ставови (4) и (6) и член 112 ставови (2) и (3));

2) во акцизната декларација неправилно го наведе износот на акциза која треба да се плати или неправилно го наведе предметот на оданочување и износот на акциза што предизвикува акцизата да не се плати или да се плати во помал износ од пропишаниот (член 10 ставови (6) и (8), член 60 ставови (1) и (2), член 61 став (17), член 68 став (1), член 71 став (2), член 86 ставови (1) и (2), член 87 став (17), член 106 ставови (4) и (6), член 109 ставови (4) и (6) и член 112 ставови (2) и (3));

3) произведува, преработува, прима, складира и/или испраќа добра подлежни на акциза во постапка на акцизно одложување без акцизна дозвола (член 16 став (3));

4) акцизната дозвола или одобрието издадено од надлежниот царински орган ги пренесе на друго лице (член 23 став (3), член 27 став (3), член 28 став (4), член 29 став (3), член 44 став (5), член 52 став (4), член 72 став (5), член 101 став (2), член 103 став (8), член 114 став (7));

5) започне со движење на акцизни добра во постапка на акцизно одложување кое не е регистрирано во Системот за движење и контрола на акцизни добра (член 34 став (1));

6) пушта во промет акцизни добра кои не се обележани со акцизна марка, неовластено изработи и испечати акцизни марки, или се обележани со оштетена акцизна марка, како и на друг начин различен од пропишаниот, која не е залепена на амбалажата на пропишан начин (член 61 ставови (1), (3), (4), (5) и (6), член 70 ставови (5) и (6) и член 87 ставови (1), (3), (4) (5) и (6));

7) не достави извештај за подигнати, искористени и вратени акцизни марки во пропишаниот рок или не ги врати на надлежниот царински орган акцизните марки кои не се искористени

или се оштетени во процесот на производство во пропишаниот рок, а притоа настанал акцизен долг (член 61 ставови (12) и (15) и член 87 ставови (12) и (15));

8) постапува спротивно на член 44 став (1);

9) постапува спротивно на член 70 став (8);

10) започне со производство на алкохол без да го извести надлежниот царински орган (член 73 ставови (4) и (5));

11) денатурира алкохол без одобрение од надлежниот царински орган (член 75 став (2) и став (3));

12) не ја пресмета и не ја плати разликата во акцизата настаната при зголемување на акцизата кај алкохолот и алкохолните пијалаци, тутунските производи и енергенти, како и при зголемувањето на малопродажната цена на тутунските производи (член 76 став (3), член 89 став (3) и член 104 став (2));

13) постапува спротивно на член 87 став (17);

14) не ја пријави или не ја објави малопродажната цена во пропишаните рокови и пушта во промет акцизни добра пред пријавување на малопродажната цена или на променетата малопродажна цена кај надлежен царински орган доколку малопродажната цена влијае на износот на акцизата, и/или пушта во промет и/или продава акцизни добра со цена различна од малопродажната цена (член 83 ставови (3), (4) и (5) и член 88 став (4));

15) постапува спротивно на членот 88 став (3) и на членот 88-а;

16) обележува енергенти иако не е имател на акцизна дозвола и нема одобрение за обележување од надлежниот царински орган (член 101 став (2));

17) продава и/или точи и/или употребува (користи) обележани енергенти без одобрение од надлежниот царински орган, спротивно на нивната намена, или енергентите кои содржат средства за обележување им го отстрани средството за обележување, ја намали неговата концентрација или додаде состојки кои ќе го оневозможат утврдувањето на пропишаното обележување (член 101 ставови (1), (2) и (5) и член 102 ставови (1), (2) и (3)) и

18) врши трговија со обележани гасни масла и керозин спротивно на член 103 ставови (1), (2) и (9) од овој закон.

(2) Глоба во износ од 15 до 150 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член на одговорното лице во правното лице, кога износот на неплатената или избегната акциза е до 250 евра во денарска противвредност или кога вредноста на акцизните добра е до 500 евра во денарска противвредност.

(3) Глоба во износ од 15 до 150 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член на физичко лице, кога износот на неплатената или избегната акциза е до 250 евра во денарска противвредност или кога вредноста на акцизните добра е до 500 евра во денарска противвредност.

(4) Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член на правно лице микротрговец и мал трговец, како и глоба во износ од 700 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице среден трговец и голем трговец, кога износот на неплатената или

избегната акциза е од 250 до 1.000 евра во денарска противвредност или кога вредноста на акцизните добра е од 500 до 4.000 евра во денарска противвредност.

(5) Глоба во износ од 100 до 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член на одговорното лице во правното лице кога износот на неплатената или избегната акциза е од 250 до 1.000 евра во денарска противвредност или кога вредноста на акцизните добра е од 500 до 4.000 евра во денарска противвредност.

(6) Глоба во износ од 100 до 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член на физичко лице кога износот на неплатената или избегната акциза е од 250 до 1.000 евра во денарска противвредност или кога вредноста на акцизните добра е од 500 до 4.000 евра во денарска противвредност.

(7) Глоба во износ од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член на правно лице микротрговец, како и глоба во износ од 1.000 до 4.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече на мал трговец, односно глоба во износ од 1.000 до 12.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече на правно лице среден трговец и глоба во износ од 2.000 до 20.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече на правно лице голем трговец кога износот на неплатената или избегната акциза е над 1.000 евра во денарска противвредност или кога вредноста на акцизните добра е над 4.000 евра во денарска противвредност.

(8) Глоба во износ од 300 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член на одговорното лице во правното лице кога износот на неплатената или избегната акциза е над 1.000 евра во денарска противвредност или кога вредноста на акцизните добра е над 4.000 евра во денарска противвредност.

(9) Глоба во износ од 300 до 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член на физичко лице кога износот на неплатената или избегната акциза е над 1.000 евра во денарска противвредност или кога вредноста на акцизните добра е над 4.000 евра во денарска противвредност.

Прекршоци поврзани со неисполнување обврски

Член 117

(1) Глоба во износ од 50 до 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице микротрговец и мал трговец, како и глоба во износ од 200 до 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице среден трговец и голем трговец кога вредноста на акцизните добра е до 500 евра во денарска противвредност, доколку:

1) не поднесе акцизна декларација во пропишан рок за акцизни добра за кои не настанал акцизен долг (член 10 ставови (4) и (5));

2) при пуштање акцизни добра не издаде фактура или друг документ на пропишан начин за испораката на акцизни добра (член 13 став (1));

3) фактурите, другите документи и деловните книги не ги чува во пропишаниот рок (член 13 став (5), член 53 став (3), член 114 став (16));

4) како држател на акцизен склад постапува спротивно на член 17, член 18 став (2) и член 24 став (1);

5) на надлежниот царински орган му дал непотполни или неточни податоци или не ги отстранил неправилностите во пропишаните рокови (член 26 став (2) точки 3) и 4), член 27 став (10) точки 4) и 5), член 28 став (10) точки 3) и 4), член 29 став (9) точки 4) и 5), член 44 став (9) точки 3) и 5), член 55 став (2) точки 3) и 4), член 72 став (12) точки 3) и 4), член 98-а став (3), член 98-б став (3), член 103 став (12) точки 5) и 6) и член 114 став (14) точки 3), 4) и 7));

6) постапува спротивно на член 27 став (4), член 28 став (5), член 29 став (6) и член 30 ставови (1) и (2);

7) акцизните добра ги движи во постапка на акцизно одложување за кои не е испечатена верзија на електронскиот административен документ или кој било друг трговски документ кој го придружува акцизното добро или хартиен административен документ или движи акцизни добра без поедноставен придружен административен документ (член 34 став (9), член 37 ставови (1) и (4), член 40 став (1), член 41 став (1) точка 1) и член 47 став (8));

8) постапува спротивно на член 34 став (11), член 36 став (6), член 40 став (3) точки 1) и 3), член 41 став (1) точки 2) и 3) и став (2), член 43 став (4) точка 3) и став (5), член 44 став (7) точка 3), член 53 ставови (1) и (2), член 61 став (20), член 72 став (8), член 87 став (21), член 103 ставови (9) и (10) и член 114 ставови (9), (10) и (11);

9) не достави извештај за подигнати, искористени и вратени акцизни марки во пропишаниот рок, а притоа не настанал акцизен долг член 61 став (12) и член 87 став (12). 10) отстрани пломба во отсуство на надлежниот царински орган (член 65 став (2), член 97 став (1));

11) продава акцизни добра кои не се означени со специјална етикета (член 70 став (7));

12) постапува спротивно на член 73 ставови (6), (7), (8), (9) и (10);

13) при зголемување на акцизата на алкохол и алкохолни пијалаци, тутунски производи и енергенти, како и при зголемување на малопродажната цена на тутунските производи не направи попис на затечени залихи или не подготви записник за извршениот попис и не го поднесе до надлежниот царински орган во пропишаниот рок (член 76 ставови (1) и (2), член 89 ставови (1) и (2) и член 104 став (1));

14) не ја пријави или не ја објави малопродажната цена во пропишаните рокови и пушта во промет акцизни добра пред пријавување на малопродажната цена или на променетата малопродажна цена кај надлежен царински орган доколку малопродажната цена не влијае на износот на акцизата, и/или пушта во промет и/или продава акцизни добра со цена различна од малопродажната цена (член 83 ставови (3), (4) и (5) и член 88 став (4)) и

15) постапува спротивно на член 101 став (3) од овој закон.

(2) Глоба во износ од 50 до 150 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член на одговорното лице во правното лице, кога вредноста на акцизните добра е до 500 евра во денарска противвредност.

(3) Глоба во износ од 50 до 150 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член на физичко лице кога вредноста на акцизните добра е до 500 евра во денарска противвредност.

(4) Глоба во износ од 250 до 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член на правно лице микротрговец и мал трговец, како и глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за

прекршокот од ставот (1) на овој член на правно лице среден трговец и голем трговец кога вредноста на акцизните добра е од 500 до 4.000 евра во денарска противвредност.

(5) Глоба во износ од 250 до 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член на одговорното лице во правното лице кога вредноста на акцизните добра е од 500 до 4.000 евра во денарска противвредност.

(6) Глоба во износ од 150 до 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член на физичко лице, кога вредноста на акцизните добра е од 500 до 4.000 евра во денарска противвредност.

(7) Глоба во износ од 500 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член на правно лице микротрговец, како и глоба во износ од 500 до 4.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече на правно лице мал трговец, односно глоба во износ од 1.000 до 12.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член на правно лице среден трговец и глоба во износ од 2.000 до 20.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член на правно лице голем трговец кога вредноста на акцизните добра е над 4.000 евра во денарска противвредност.

(8) Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член на одговорното лице во правното лице, кога вредноста на акцизните добра е над 4.000 евра во денарска противвредност.

(9) Глоба во износ од 350 до 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член на физичко лице кога вредноста на акцизните добра е над 4.000 евра во денарска противвредност.

(10) По утврдување на прекршоците од овој член, царинскиот службеник на сторителот на прекршокот ќе му врати прекршочен платен налог со глоба во износ на минимално пропишаната за сторениот прекршок.

(11) По приемот и потпишувањето на прекршочниот платен налог сторителот е должен да ја плати изречената глоба согласно со ставот (10) на овој член во рок од осум дена од приемот на прекршочниот платен налог на сметката означена во налогот, при што ќе плати половина од изречената глоба, за кое право се поучува во правната поука.

(12) Ако сторителот не ја плати глобата во рокот од ставот (11) на овој член, овластениот царински орган поднесува барање за поведување прекршочна постапка до надлежниот прекршочен орган утврден во член 118 од овој закон.

Прекршочна постапка

Член 118

(1) За прекршоците утврдени во член 116 од овој закон за кои се изрекува глоба согласно со член 116 став (1) точки 1), 2), 3), 4), 5) и 6) од овој закон и за прекршоците утврдени во член 117 од овој закон за кои се изрекува глоба согласно со членот 117 став (1) точки 1), 2), 3), 4), 5) и 6) од овој закон, прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува прекршочниот орган утврден со Законот за Царинската управа.

(2) За прекршоците утврдени во членот 116 од овој закон за кои се изрекува глоба согласно со член 116 став (1) точки 7), 8) и 9) од овој закон и за прекршоците утврдени во член 117 од овој

закон за кои се изрекува глоба согласно со член 117 став (1) точки 7), 8) и 9) од овој закон, прекршочна постапка води надлежен суд.

(3) Прекршочна постапка по царински прекршок не може да се поведе ако поминале повеќе од четири години од денот кога е сторен прекршокот.

(4) Ако се работи за продолжен или повторен прекршок, рокот на застареност започнува да тече од денот на последното дејство на прекршокот.

(5) Застарувањето не тече за времето за кое според законот гонење не може да започне или да продолжи.

(6) Застарувањето се прекинува со секое процесно дејство што се презема заради гонење на сторителот на прекршокот, како и кога сторителот во времето додека тече рокот на застареноста стори потезок прекршок.

(7) По секој прекин застарувањето започнува повторно да тече.

(8) Застареност на прекршочното гонење настанува во секој случај кога ќе измине двапати онолку време колку што е определено во ставот (3) на овој член.

Поврзаност со други закони

Член 119

Изрекувањето на прекршочната санкција и одмерувањето на висината на глобата се врши согласно со Законот за прекршоците.

Член 119-а

(1) Акцизните добра и опремата за производство на акцизните добра опфатени со прекршоците од член 116 став (1) точки 3), 4), 11), 16) и 17) од овој закон, се одземаат.

(2) Акцизните добра опфатени со прекршоците од член 116 став (1) точки 5), 6), 8), 9), 10), 12), 13), 14), 15) и 18) од овој закон, се одземаат.

(3) Акцизните добра, како и опремата која се користи за производство на акцизните добра се одземаат и кога не се во сопственост на сторителот на прекршокот доколку нивниот сопственик знаел, или со оглед на околностите на случајот, би можел да знае дека се предмет на прекршоците од ставовите (1) и (2) на овој член.

(4) Ако акцизното добро од ставовите (1) и (2) на овој член не се пронајде, од сторителот на прекршокот се наплатува неговата вредност и се поведува постапка за наплата на акцизата при што, доколку има повеќе сторители на прекршок, за вредноста на доброто одговараат солидарно. Се смета дека акцизно добро предмет на прекршок не е пронајдено доколку од која било причина не е можно да му се одземе на сопственикот.

(5) Транспортното средство што било користено за превоз на акцизните добра опфатени со прекршоците од член 116 став (1) точки 3), 5), 6), 8), 9), 10), 11), 12), 15), 16), 17) и 18) од овој закон се одзема доколку вредноста на акцизните добра надминува 20% од вредноста на транспортното средство и доколку сопственикот на транспортното средство знаел или бил должен или можел да знае дека ќе биде користено за таков превоз на акцизни добра. Транспортното средство секогаш ќе се одземе ако е специјално конструирано, адаптирано, изменето или приспособено на кој било начин со цел криење акцизни добра.

(6) Примената на ставовите (1), (2), (3), (4) и (5) на овој член не влијае на правата на трети лица за надомест на причинета штета од сторителот на прекршокот.

Одземање предмети на прекршок

Член 120

Акцизното добро или транспортното средство со кое е сторен прекршок согласно овој закон се одземаат и кога против сторителот не може да се води прекршочна постапка поради тоа што е непознат или е недостапен, или поради постоење на други законски пречки, како и во случај на настапена апсолутна застареност за водење на прекршочна постапка.

ЧЕТВРТИ ДЕЛ

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

ГЛАВА 13

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Подзаконски прописи

Член 121

Подзаконските прописи утврдени со овој закон ќе се донесат во рок од шест месеци од денот на влегување во сила на овој закон.

Регистрирање и пререгистрирање на акцизни обврзници

Член 122

(1) Имателите на акцизни дозволи, имателите на одобренија за акцизно повластено користење и регистрираните трговци со минерални масла кои содржат материи за обележување должни се акцизните дозволи, одобренијата за акцизно повластено користење и регистрациите на трговци со минерални масла кои содржат материи за обележување да ги усогласат со одредбите од овој закон и да достават барање за пререгистрација до 1 јануари 2020 година.

(2) Доколку имателите на акцизни дозволи и одобренија до истекот на рокот од став (1) на овој член не поднеле барање за пререгистрација на акцизните дозволи, одобренијата за акцизно повластено користење и регистрациите на трговци со минерални масла кои содржат материи за обележување, во тој случај акцизните дозволи, одобренијата за акцизно повластено користење и регистрациите на трговци со минерални масла кои содржат материи за обележување, престануваат да важат.

(3) При пререгистрација на акцизните обврзници, усогласувањето на постоечките мерни уреди кај имателите на акцизни дозволи, пропишани во членот 62 став (2), членот 64 став (2) и членот 65 став (3) од овој закон, ќе се врши во рок од една година сметано од 1 јануари 2020 година.

Започнати постапки

Член 123

Започнатите постапки за поднесување на акцизни пријави и плаќање на акцизата, поднесените барања за подигање на контролните марки и барањата за враќање на платена акциза до денот на отпочнување на примената на овој закон ќе завршат согласно Законот за акцизите („Службен весник на Република Македонија“ број 32/2001, 50/2001, 45/2002, 98/2002, 24/2003, 96/2004, 38/2005, 88/2008, 105/2009, 34/2010, 24/2011, 55/2011, 135/2011, 82/2013, 43/2014, 167/2014, 188/2014, 129/2015, 154/2015, 192/2015, 23/2016, 171/2017 и 120/2018).

Зголемување на акциза на тутунски производи

Член 124

(1) Од 1 јули 2020 година заклучно со 1 јули 2023 година, износот на специфичната и минималната акциза на цигарите од член 84 став (1) од овој закон, се зголемуваат за 0,20 денари по парче на 1 јули секоја година.

(2) Од 1 јули 2020 година заклучно со 1 јули 2023 година, износот на специфичната акциза за тутун за пушење како фино сецкан тутун, тутун за пушење како друг тутун за пушење, тутун за водено луле (тутун за наргиле), тутун за шмркање и тутун за џвакање од член 85 ставови (3), (4) и (5) од овој закон, се зголемува за 125,00 денари по килограм нето тежина на 1 јули секоја година.

(3) На 1 јули 2020 година, износот на специфичната акциза на несогорливиот тутунски производ од член 85 став (6) од овој закон, се зголемува за 300,00 денари, на 1 јули 2021 година за 350,00 денари, на 1 јули 2022 година за 400,00 денари и на 1 јули 2023 година за 450,00 денари по килограм нето тежина на тутунска смеса.

(4) Од 1 јули 2020 година заклучно со 1 јули 2023 година, износот на акциза на течноста наменета за полнење на електронска цигара од член 85 став (7) од овој закон, се зголемува за 0,20 денари по милилитар волумен на 1 јули секоја година.

Член 124-а

(1) Од 1 јануари 2024 година заклучно со 1 јануари 2030 година износот на специфичната и минималната акциза на цигарите од член 84-а став (1) од овој закон се зголемуваат за 0,23 денари по парче на 1 јануари, секоја година.

(2) На 1 јануари 2024 година износот на специфичната акциза на пури од член 85-а став (1) од овој закон се зголемува за 4,00 денари, а од 1 јануари 2025 година заклучно со 1 јануари 2030 година износот на специфичната акциза за пури од член 85-а став (1) од овој закон се зголемува за 2,00 денари по парче на 1 јануари секоја година.

(3) На 1 јануари 2024 година, износот на специфичната акциза на цигарилоси од член 85-а став (2) од овој закон, се зголемува за 2,00 денари, а од 1 јануари 2025 година заклучно со 1 јануари 2030 година, износот на специфичната акциза за цигарилоси од член 85-а став (2) од овој закон, се зголемува за 1,00 денар по парче на 1 јануари секоја година.

(4) Од 1 јануари 2024 година заклучно со 1 јануари 2030 година износот на специфичната акциза за тутун за пушење како фино сецкан тутун, тутун за пушење како друг тутун за пушење, тутун за водено луле (тутун за наргиле), тутун за шмркање и тутун за џвакање од член 85-а ставови (3), (4) и (5) од овој закон, се зголемува за 150,00 денари по килограм нето тежина на 1 јануари секоја година.

(5) Од 1 јануари 2024 година заклучно со 1 јануари 2030 година износот на специфичната акциза на несогорливиот тутунски производ од член 85-а став (6) од овој закон, се зголемува за 350,00 денари по килограм нето тежина на тутунска смеса на 1 јануари секоја година.

(6) Од 1 јануари 2024 година заклучно со 1 јануари 2030 година износот на акциза на течноста наменета за полнење електронска цигара од член 85-а став (7) од овој закон се зголемува за 0,20 денари по милилитар волумен на 1 јануари секоја година.

Одредби со важност до прием на Република Северна Македонија во Европската Унија

Член 125

Одредбите од член 100 од овој закон ќе се применуваат до денот на приемот на Република Северна Македонија во Европската Унија.

Одредби кои ќе се применуваат со денот на приемот на Република Северна Македонија во Европската Унија

Член 126

Одредбите на член 3 став (2), член 4 ставови (2), (3), (4), (5) и (6), член 5 точки 10), 14), 16) и 17), член 8 ставови (6), (7) и (8), член 9 став (2), член 10 ставови (5), (7), (11) и (12), член 27, член 28, член 29, член 30 став (2), член 33, член 34 ставови (6), (8) и (15), член 35 ставови (3) и (5), член 36, член 37 ставови (8) и (10), член 38, член 39, член 40, член 41, член 42, член 43, член 44, член 45, член 46, член 47 став (1) точка 6) и ставови (7) и (8), член 48 став (1) точки 1) и 2) и ставови (2) и (3), член 59 став (2), член 74 став (1) точки 9) и 10) и член 106 став (7) ќе отпочнат да се применуваат со денот на приемот на Република Северна Македонија во Европската Унија.

Член 127 е избришан.

Номенклатурата на Царинската тарифа

Член 128

На тарифните ознаки наведени во овој закон се применува Царинската тарифа.

Престанување на важење на Законот за акцизите

Член 129

Со денот на отпочнувањето на примената на овој закон, престанува да важи Законот за акцизите („Службен весник на Република Македонија“ број 32/2001, 50/2001, 45/2002, 98/2002, 24/2003, 96/2004, 38/2005, 88/2008, 105/2009, 34/2010, 24/2011, 55/2011, 135/2011, 82/2013, 43/2014, 167/2014, 188/2014, 129/2015, 154/2015, 192/2015, 23/2016, 171/2017 и 120/2018).

Влегување во сила на овој закон

Член 130

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе започне да се применува од 1 јануари 2020 година.

ВАЖЕЧКИ ПРЕОДНИ ОДРЕДБИ ОД НОВЕЛИТЕ НА ЗАКОНОТ

I. „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 225/19

Член 5

(1) Започнатите постапки за поднесени барања за планирање и подигање на акцизните марки до отпочнување на примената на овој закон ќе се завршат согласно Законот за акцизите („Службен весник на Република Македонија“ број 32/2001, 50/2001, 45/2002, 98/2002, 24/2003, 96/2004, 38/2005, 88/2008, 105/2009, 34/10, 24/11, 55/11, 135/11, 82/13, 43/14, 167/14, 188/14, 129/15, 154/15, 192/15, 23/16, 171/17 и 120/18).

(2) Акцизните обврзници кои до денот на отпочнување на примената на овој закон поднеле барање за планирање и подигање на акцизни марки согласно со Законот за акцизите („Службен весник на Република Македонија“ број 32/2001, 50/2001, 45/2002, 98/2002, 24/2003, 96/2004, 38/2005, 88/2008, 105/2009, 34/10, 24/11, 55/11, 135/11, 82/13, 43/14, 167/14, 188/14, 129/15, 154/15, 192/15, 23/16, 171/17 и 120/18), акцизните марки можат да ги подигнат најдоцна до 31 март 2020 година.

Член 6

Производителот или увозник на тутун за водено луле (тутун за наргиле), тутун за цвакање, тутун за шмркање и несогорлив тутунски производ како и течноста за полнење на електронска цигара, независно дали содржи или не содржи никотин, месечните потреби за планирани количини од акцизни марки за месец јануари 2020 година ги пријавува до надлежниот царински орган од 1 декември до 10 декември 2019 година, согласно со овој закон.

Член 7

Економските оператори кои во големопродажни или во малопродажни објекти заклучно со 31 декември 2019 година имаат затечена залиха на непродадени количини на течност за полнење на електронски цигари согласно извршен попис можат да бидат во слободен промет необележани со акцизни марки до 31 март 2020 година.

Член 8

Одредбата од членот 87 став (22) од Законот за акцизите* („Службен весник на Република Северна Македонија“ број 108/19 и 143/19) ќе отпочне да се применува од 1 декември 2019 година.

Член 9

Одредбата од членот 1 од Законот за изменување и дополнување на Законот за акцизите („Службен весник на Република Северна Македонија“ број 143/19) ќе се применува од 1 јануари 2020 година.

II. „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 275/19

Член 13

(1) За производителите и увозниците на акцизните добра од членот 56 ставови (5) и (6) од овој закон одредбите од член 9 став (4), член 10 ставови (2) и (4), член 16 ставови (1) и (3), член 32 став (2), член 34 став (1), член 64, член 69 и член 72 од овој закон ќе се применуваат од 1 јануари 2021 година.

(2) За производителите и увозниците на акцизните добра од членот 92 став (3) точки 6), 7) и 8) од овој закон одредбите од член 9 став (4), член 10 став (2) и членовите 106, 109, 112 и 114 од овој закон ќе се применуваат од 1 јануари 2021 година.

(3) Приватните здравствени установи кои се иматели на одобрение за повластен корисник се должни да постапат по обврската од член 30 став (1) од овој закон заклучно 1 април 2020 година.

Член 14

Започнатите постапки пред прекршочниот орган од член 116 став (1) од овој закон до денот на влегување во сила на овој закон ќе завршат согласно Законот за акцизите („Службен весник на Република Македонија“ број 32/01, 50/01, 45/02, 98/02, 24/03, 96/04, 38/05, 88/08, 105/09, 34/10, 24/11, 55/11, 135/11, 82/13, 43/14, 167/14, 188/14, 129/15, 154/15, 192/15, 23/16, 171/17 и 120/18).

III. „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 77/21

Член 13

Одредбите од членот 13 ставови (1) и (2) од Законот за изменување и дополнување на Законот за акцизите („Службен весник на Република Северна Македонија“ број 275/19) нема да се применуваат до 1 јануари 2022 година.

Одредбите од членот 13 став (3) од Законот за изменување и дополнување на Законот за акцизите („Службен весник на Република Северна Македонија“ број 275/19) нема да се применуваат до 1 јануари 2022 година.

IV. „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.209/23

Член 25

Одредбата од членот 13 став (1) од Законот за изменување и дополнување на Законот за акцизите („Службен весник на Република Северна Македонија“ број 275/19) нема да се применува од денот на влегувањето во сила на овој закон до 1 јули 2024 година.

Член 26

Започнатите прекршочни постапки до денот на влегувањето во сила на овој закон ќе завршат според одредбите на Законот за акцизите („Службен весник на Република Северна Македонија“ број 108/19, 143/19, 225/19, 275/19, 77/21 и 57/22).